

sant les principes généraux de la participation de la Serbie-et-Monténégro aux programmes communautaires,

- position sur la proposition de décision du Conseil relative à la signature, au nom de la Communauté européenne, de l'accord entre la Communauté européenne et la Confédération suisse concernant la participation de la Suisse à l'agence européenne pour l'environnement et au réseau européen d'information et d'observation pour l'environnement,

- résolution sur la violence et la criminalité qui sont le fait de l'autoproclamée «Armée républicaine irlandaise» (IRA) en Irlande du Nord, notamment le meurtre de Robert McCartney,

- résolution sur la stratégie de l'Union européenne en vue de la conférence d'Almaty sur la convention d'Århus,

- résolution sur le séminaire d'experts gouvernementaux sur les changements climatiques,

- résolution sur le soixantième anniversaire de la fin de la Deuxième Guerre mondiale en Europe (8 mai 1945),

- résolution sur l'évaluation du cycle de Doha suite à la décision du Conseil général de l'OMC du 1er août 2004.

2. Dénomination de la Commission des Comptes et du Contrôle de l'exécution budgétaire

Op Ufro vum honorablen Här Henri Grethen proposéiert d'Presidente-konferenz d'Commission des Comptes et du Contrôle de l'exécution budgétaire ëmzebenennen a Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire et des Comptes.

Ass d'Chamber domat averstanen?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

3. Ordre du jour

An hiner Réunion vum 22. Juni huet d'Presidentekonferenz fir dës Woch folgenden Ordre du jour virgeschloen:

Haut de Mëtteg diskutéiert d'Chamber de Projet de loi 5442, den Traité vun der Europäescher Verfassung.

Uschléissend stëmmt d'Chamber an éischter Lecture iwwert dëse Projet de loi of. Bei dësem Projet de loi ass eng qualifizéiert Majoritéit vun zwee Drëttel erfuerdert. De Vote par procuration ass net erlaabt.

Muer steet dann op eisem Ordre du jour:

1) eng Interpellatioun vum Här Jean Huss iwwert de Projet „REACH“;

2) de Projet de loi 5444, eng Direktiv iwwert d'Valeurs mobilières;

3) de Projet de loi 5409 iwwert den Assurancésektor, a

4) d'Projets de loi 5360 an 5361 iwwert d'Institutions de retraite professionnelle. Dës béid Projete ginn nom Basismodell an enger Diskussioun behandelt.

Fir iwwermuer Donneschdeg hu mer um Ordre du jour:

1) d'Question avec débat N°3 vum Här Marco Schank iwwert d'Waasserqualitéit;

2) de Projet de loi 5449 iwwert den Aménagement communal, an

3) de Projet de loi 5455 iwwert d'Fusioun vun de Gemenge Kautebaach a Wëlwerwolz.

Ass d'Chamber mat dësem Ordre du jour averstanen?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

D'Chamber befaasst sech also haut de Mëtteg mam Projet de loi 5442 iwwert den Traité vun der Europäescher Verfassung. D'Riedezäit ass nom Modell 4 festgeluecht an et si bis elo ageschriwwen: den Här Wolter, den Här Goerens, den Här Bodry, den Här Bausch, d'Madame Flesch, d'Madame Err, den Här Huss, den Här Meisch an den Här Castegnaro. D'Wuert huet elo fir d'éischt de Rapporteur vum Projet de loi, den honorablen Här Ben Fayot. Här Fayot, Dir hutt d'Wuert.

4. 5442 - Projet de loi portant approbation du Traité établissant une Constitution pour l'Europe, des Protocoles annexés au Traité établissant une Constitution pour l'Europe, des Annexes I et II et de l'Acte final, signés à Rome, le 29 octobre 2004

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration

■ **M. Ben Fayot (LSAP), rapporteur.**- Här President, Dir Damen an Dir Hären, Lëtzebuerg brauch d'Europäesch Union méi wéi iergendeen anert Land. D'Europäesch Union war an ass fir Lëtzebuerg säit dem Enn vum Zweete Weltkrich e Glécksfall, deem ons zu engem modernen, räichen a sozial gerechte Land gemaach huet. D'Europäesch Union ass d'Garantie fir ons Eegestännegkeet an ons Identitéit. Si schützt ons virun Nationalismus a Gläichmaacherei an Europa. Si hëlleft ons um Wee fir an d'Zukunft.

Wa mer den 10. Juli 2005 iwwert d'Europäesch Verfassung ofstëmmen, da stëmme mer och iwwert d'Zukunft vu Lëtzebuerg an der Europäescher Union of. Mir stëmmen derbäi iwwer en europäesche Gesellschaftsmodell of, dee modern Wirtschaft, soziale Schutz an Nohaltegkeet am Gläichgewicht hält.

D'Europäesch Union ass eng eemoleg Entreprise an der europäescher Geschicht. Et ass de reüsséierten Zesummeschluss vu souveräne Länner, déi aus fräie Stécker zesummeschaffen, fir Friden a Wuelstand ze schafen. Dës Union huet sech iwwer en halleft Jorhonnert entwéckelt a gefestegt. D'Haaptzil war an ass et, duerch Zesummenaarbecht d'Géintenee vun de Länner, nämlech den Nationalismus ze iwwerwannen.

Trotz deem hallwe Jorhonnert Zesummenaarbecht, Dir Damen an Dir Hären, bleift dës Konstruktioun eppes Fragiles. Dat ëmsou méi wéi et ënnert de Länner grondverschieden Opfaassungen iwwert dës europäesch Konstruktioun gëtt, an och iwwert d'Zukunft vun der europäescher Integratioun.

Mir wëlle Solidaritéit, anerer wëllen Egoismus. Mir wëllen en Europa fir d'Mënschen, anerer wëllen en Europa fir de Profit. Mir wëllen ons Sozialsystemer an öffentlech Dëngschter erhalen an ausbauen, anerer wëllen se um Altor vum Wuesstëm opferen. Mir wëllen nohaltege Wuesstëm, anerer wëlle Wuesstëm zu egal wat fir engem Präis.

E Jo zur Europäescher Verfassung ass duerfir e Jo zur europäescher Zesummenaarbecht, ass e Jo um Wee weider zu méi a méi effikasser Zesummenaarbecht. En Neen ass eng Aventure, well kee weess wou en hifiéiert. Den Neen a Frankräich an an Holland huet d'Europäesch Union an eng déif Kris gepucht. Wa Lëtzebuerg trotz dem Neen haut d'Constitutioun ratifizéiert an d'Vollek den 10. Juli doriwwer ofstëmmt, ass dat eng staark Ausso fir all déi Fortschrëtter, déi an der

Verfassung fir e bessert Europa stinn.

Här President, dat wat mer an där ganzer Campagne iwwert d'Verfassung opgefall ass, ass engersäit en déift Onverständnis vun der Europäescher Union, mä och d'Fuerderung no engem ganz aneren Europa wéi deem, wat mer 50 Joer a fräier Partnerschaft mat den anere Länner opgebaut hunn.

Mir hunn elo eng Europäesch Union mat 25 onofhängegen a fräie Länner, déi Deeler vun hirer Souveränitéit zesummeleeën an an der Europäescher Union zesumme gëreieren. Dës Union däreft nëmme maachen, wat d'Länner wëllen dass se mécht. Et gëtt awer Leit, déi mengen, et kënnt ee Länner an eppes eraforcéieren, wat se net wëllen. Déi liewen nach a Virstellung vu virun 1990.

Nun ass d'Europäesch Union awer keng Sowjetunioun, wou alles vun uewen erof decidéiert géif. Bréissel ass net Moskau!

(Hilarité)

Et gëtt der och, déi mengen, et kënnt een duerch en Neen zur Verfassung eng Neiverhandlung kréien an erfollegräich duerzéien. Dat ass am beschte Fall eng Illusioun, am schlémmste Fall e Bedruch. D'Illusioun ass amgaang a Frankräich ze platzen, wou d'Koalition vum Nee keng Alternativ fäerdeg bruecht huet, mä d'Europäesch Union an eng Kris gestierzt huet.

Déi Illusioun platzt och an Europa! Déi 25 Länner, déi mat vill Méi de Verfassungsvertrag ausgehandelt an ënnerschiwwen hunn, handeln nämlech keen neie Vertrag aus, och net no der Päif vum Här Emmanuelli, de franséische Kommunisten an Troztkisten, oder den Hären Hoffmann, Turpel a Kompanie.

(Interventions diverses)

Ech warnen an deem Zesummenhang d'Lëtzeburgerinnen an d'Lëtzeburger virun eppes aneschtens, wat hannert dem Neen a Frankräich an zu Lëtzebuerg läit. Et ass d'Virstellung vun engem anescht strukturéierten Europa wéi dat, wat mer elo hunn. Ënnert dem Deckmantel vun engem méi sozialen Europa soll en zentraliséiert Europa entstoën, wa méiglech no franséischem Muster. En Europa, an deem d'Steieren an de Sozialstat vun uewen erof decidéiert solle ginn. En Europa, an deem d'TVA iwwerall esou héich wéi a Frankräich soll ginn. En Europa, an deem d'franséisch Steierverwaltung an de Lëtzeburger Banken aus an a géif goen.

Am Europa vum Här Emmanuelli huet Lëtzebuerg keng Chance, seng Nischen ze besetzen, seng Flexibilitéit a seng Trëmp auszuspielen. Den Här Emmanuelli huet schonn e puermol kloergemaach, dass en net frou mat Lëtzebuerg ass. Mir sinn no sengen Aussoen en „paradis fiscal“ an en „État antisocial“, deem duerch en anert Eu-

ropa bekämpft muss ginn. Et ass deeselwechten Här Emmanuelli, deem de Comité vum Neen op Lëtzebuerg invitéiert, fir d'Lëtzebuerger zum Neen ze bekéieren.

Här President, an der Verfassung gesinn ech sechs wichteg Schrëtt no vir:

Fir d'éischt ginn all bestehend Vertragsbestëmmungen an engem Text zesummegefaasst. Doduerch gëtt et fir jiddferee méi einfach, d'Grondlagen an d'Bestëmmunge vun der Europäescher Union ze verstoen.

Deen éischten an deem zweeten Deel hu konstitutionelle Charakter, mä och den drëtten Deel, well e beschreift, wéi d'Repartitioun vun de Kompetenzen tëschent de Memberlänner an der Union gënee verleeft.

Zweetens enthält d'Verfassung d'Grondwäerter an d'Normen op déi d'Europäesch Union opbaut. Si enthält den europäesche Gesellschaftsmodell mat de Finalitéiten, déi d'Länner zesummen ustriewen: eng Sozialmaartwirtschaft, dat heescht eng fräi Wirtschaft, déi an der Welt vun haut konkurrenzfähig ass; e soziale Modell, deem ëmverdeelt a schützt; Solidaritéit ënnert de Leit, de Länner an de Regionen, Nohaltegkeet an Ëmweltschutz.

Dat, mat där Klorheet niddergeschriwwen, ass eng verfassungsméisseg festgeluechten Obligatioun. Et ass fir d'éischt an där Klorheet d'Visioun vun der europäescher Gesellschaft.

Drëttens verbessert d'Verfassung de Fonctionnement vun der Europäescher Union no bannen an no baussen.

Véiertens gëtt d'Europäesch Union méi demokratesch a méi transparent, mat méi Pouvoir fir d'Europaparlament an d'national Parlamentar am europäesche Gesetzgebungsprozess.

Si deet sech op fir d'Bierger duerch de verfassungsméisseg festgeluechte Sozialdialog, wéi och den Agrëff vun der Zivilgesellschaft an d'politescht Liewe vun Europa.

Fënneftens enthält d'Verfassung wichteg Bestëmmunge fir d'Aussepolitik an d'Sécherheetspolitik vun de Länner ze verstärken.

A sechstens gëtt et méi einfach zesummen, fir eis bannenzeg Sécherheet ze schaffen an e Raum vu Recht a Gerechtegkeet ze schaffen.

Här President, et gëtt vill Froen iwwert d'Europäesch Union an iwwert de Verfassungsvertrag an der Populatioun. Et ass nun awer net esou - an dat wëll ech hei an dëser Chamber ganz kloer soen - wéi wann déi Verfassung elo op eemol aus dem Näischt entstane wär.

Vill Organisatiounen, Berufschamberen, wirtschaftlech a sozial Akteuren hu sech zum Vertrag ausgedréckt. Et muss een hinne Merci soe fir hir Aarbecht. Et ass och d'Geleeënheet fir de Kolleginnen an de Kollegen aus der Chamber Merci ze soen, déi sech an deene leschte Joren am éischten, wéi am zweete Konvent investéiert hunn -

déi zwee Konventer wore keng Constituanten, mä trotzdeem demokratesch an offe Veranstaltungen fir d'éischt an der Geschicht vun der Europäescher Union -, si verdénge weder d'Ironie vum Conseil d'État, nach d'Frechheete vun de Gurue vum Neen.

Am éischte Konvent fir d'Ausaarbechtung vun der Charta vun de Grondrechter waren dat hei aus der Chamber: den Här Paul-Henri Meyers, d'Madame Simone Beissel, d'Madame Renée Wagener an ech selwer.

Am zweete Konvent: den Här Paul Helminger, d'Madame Renée Wagener, den Här Gast Gibéryen...

(Interruption et hilarité)

■ **Plusieurs voix.**- Oh!

■ **M. Ben Fayot (LSAP), rapporteur.**- ...an ech selwer fir d'Chamber, an den Här Jacques Santer an den Här Nicolas Schmit fir d'Regierung.

Déi Konventsmitglieder hunn offen an öffentlech iwwer Europa diskutéiert. D'Chamber huet an de Joren 2000, dunn 2003 Auditoune organiséiert. Si hat Débaten iwwert d'Ausrichtung vun deenen zwee Konventer. Si huet all Kéiers eestëmmege déi Orientatioun festgeluecht, déi d'Vertrieder vun der Chamber an deene Konventer verfollegt hunn.

Et gëtt dozou Motioune, déi all Fraktioun hei matgedroen huet.

(Interruption)

Nëmmen ee Beispill: Mir hunn dënsches, den 1. Juli 2003 nom Enn vum zweete Konvent hei eestëmmege eng Motioun ugeholl, ënnerschiwwen vum Här Gibéryen,...

(Interruption)

...vum Här Helminger, vum Här Claude Wiseler a vum Här Jos Scheuer a mir selwer. Eestëmmege heescht och déi Motioun ass eestëmmege ugeholl ginn an dat heescht och, dass den Deputéierte vun déi Lénk, den Här Serge Urban, se deemools matgestëmmt huet.

(Interruptions)

An där Motioun gouf d'Reüssite vum Konvent begréisst, et gouf begréisst, dass d'Démocratie participative agefouert gëtt, dass d'Charte vun de Grondrechter an d'Verfassung integréiert gëtt, dass d'Wertegemeinschaft op eng Verfassungsbasis gesat gëtt an dass d'Roll vun den nationale Parlamenten verstärkt gëtt.

■ **Une voix.**- Très bien.

■ **M. Ben Fayot (LSAP), rapporteur.**- Haut ass dat laang hier. Keen erënnert sech méi drun, weder den ADR, nach déi Lénk, déi monter op d'Verfassung klappen.

Déi Konventer u sech waren e wichtige Schrëtt hin zu méi Transparenz an Demokratie.

Mir wëssen, dass de Verfassungsgeber an Europa d'Regierung sinn. Si hunn deenen zwee Konventer Mandater ginn an d'Konventsmitglieder hu sech an deem Kader beweegt an dofir konnten se och net déi besteend Verträge ëmänneren oder nei Kompetenzen fir d'Europäesch Union schafen. Sou laang d'Europäesch Union e Bond vu 25 onofhängege Staten ass wäert dat esou bleiwen.

D'Chamber huet duerch hir Mataarbecht an de Konventer eng Responsabilitéit un deem Ganzen an dofir ass et nëmmen normal, dass se d'Campagne fir d'Verfassung matmécht, mat Auditoune, mat Versammlungen uechtert d'Land, an dat op eng oppen a fair Manéier ouni Matraquage, ouni Materialschuecht, dëst ass am Respekt vu verschiddene Meenunge geschitt a geschitt all owes weider.

Dëst ass, fannen ech, beispilllos an der Geschicht vun dëser Chamber. Et ass bei all deem souzesoen net zu innenpolitesche Grabenkämpf

komm. D'Chamber huet den Interesse vu Lëtzebuerg an Europa am A an huet sech an all hiren Aktiounen duerno orientéiert.

Ech wëll elo net vergiessen, dass déi ganz europäesch Zeeen - wat oft ënnert den Dësch fällt wann hei zu Lëtzebuerg iwwert d'Verfassung an de Konvent geschwat gëtt - vu wirtschaftlechen a sozialen Akteuren, vun ONGen aus deene verschidenste Beräicher, vu Lobbyen, e groussen Undeel un deem Resultat vum Konvent an also och vun där Verfassung hunn.

Ech erënnere mech drun, dass mer zu enger 40 an deem Konvent mat dem europäesche Gewerkschaftsbond, mat sengem deemolege Chef dem Emilio Gabaglio, mat Politiker aus alle politesche Familljen en Aarbechtsgrupp iwwer Sozialfroen imposéiert hunn an dass mer zesumme mat deenen Akteuren an och aus dem Wirtschafts- a Sozialrot déi Artikelen a Formulatiounen duerchgesat hunn, déi dem Vertrag eng aner, eng méi sozial Nues ginn, wéi all Vertrag virdrun.

Datselwecht war iwwregens schonn de Fall am éischte Konvent iwwert d'Kapitel Solidaritéit an der Charta, en neit Kapitel am Vergleich zur Europäescher Menschenrechtskonventioun op déi d'Charta sech an der Haaptsaach baséiert.

An dofir - dat muss ech éierlech soen - freeën ech mech iwwert dee breeden Accord vun de grouse Gewerkschaften: vum europäesche Gewerkschaftsbond, wéi deen och vum OGB-L an dem LCGB, de Berufschambere vu Salarat a Patronat.

Mir freeën eis selbstverständlech och iwwert dee liewegen Débat an der Populatioun an do begräifen ech selbstverständlech all déi an, déi deen Débat och animéieren, ob dat de Comité fir de Oui oder den Non ass.

Här President, ech wëll hei virun allem op sechs grouss Froen agoen, déi ëmmer erëm am Zesummenhang mat der Verfassung opgeworf ginn.

Fir d'éischt ass et d'Fro, firwat dass mer dann hei vu Verfassung schwätzen.

D'Diskussioun heiriwwer war net ëmmer vun der gréisster Logik gekennzeichnet. Déi eng hu behaupt, elo géif alles definitiv an de Marber gestanzt, elo kéint fir déi nächst 50 Joer nâischt méi geännert ginn, wéi wann ni eng national Verfassung geännert gi wär. Déi aner hu sech iwwert den Ausdrock Verfassung opgereegt oder amüséiert a gemengt et géifen heimat falsch Virstellung geschafen.

Dorop ass ze äntwerten, dass d'Verfassung reng juristesche selbstverständlech en internationale Vertrag tëscht 25 Länner ass - 25 onofhängeg Länner, déi och onofhängeg wëlle bleiwen - an dee Vertrag ass wéi all Vertrag ze änneren wann dann d'Konditiounen et verlaangen a wann d'Länner och alleguerten domat averstane sinn.

Dëst ass an der Vergaangenheet e puermol geschitt, et geschitt och an Zukunft nach oft, an dass dee Vertrag, wéi déi meescht europäesch Verträge bis elo, op onbeschränkt Zäit ofgeschloss gëtt ännert nâischt dorunner.

Just eng Klammer dozou: Et ginn all Dag nei Argumenter géint d'Verfassung erfondt. Et gëtt do Droitsprofessoren, Assistenten op den Unien, déi deen Text kräiz a quer duerchkucken an déi dann ëmmer erëm nei Saache fannen. An ech hunn da fonnt, dass dann och fonnt ginn ass, dass et schrecklech wier dass dee Vertrag elo géif op onbeschränkt Zäit ofgeschloss ginn. Dobäi steet dat do an allen europäesche Verträge, ausser am CECA-Vertrag vun 1952, deen 2002 ausgelaf ass. Mä ëmmer sinn déi Verträge op onbeschränkt Zäit festgehalen ginn, well mer jo och hei an enger Entreprise sinn, déi soll an der Geschicht daueren, déi soll weidergoen, déi sech soll weiderentwickelen.

Dofir, mengen ech, ass dat just eng Remarque wäert, esou eng Opposition. Mä et mierkt een, dass ëmmer erëm d'mënschlech Inventivitéit nei Argumenter géint d'Verfassung fënnt, an nei Argumenter, déi nâischt weider bréngen.

Här President, d'Virstellung vum Konvent war et, am éischten an am zweeten Deel d'verfassungsméisseg Bestëmmungen zesummenzufassen, fir endlech d'Europäesch Unien verständlech ze maachen an aus der Europäescher Unien méi ze maache wéi e Maart, nämlech eng Wertegemeinschaft gradewéi eng politesch staark integréiert Unien.

D'Diskussioun iwwert déi zwee Deeler war intensiv a richtungsweisend. A wann Der um Internet gekuckt hutt, wéi vill Amendementer zu deenen éischten Artikelen vun alle Säiten am Konvent komm sinn, vu baussen och vum Konvent, also vun där Zivilgesellschaft, déi sech dofir interesséiert huet, da gesitt Der wéi ausféierlech déi Diskussioun war a wéi intensiv déi Diskussioun war.

Als Beispill wëll ech d'Diskussioun iwwert d'Gläichheet vu Fraen a Männer zitieren. D'Fro war am Artikel 2 vum éischten Deel, ob et néideg wär, niewent der Gläichheet allgemeng, nach spezifesch d'Gläichheet zwëschen Fraen a Männer als Grondwäert vun der Europäescher Unien ze betounen. Dëst war eng Fuerderung vun der Fraelobby vu ganz Europa; huet vill Frae mobiliséiert, an alle Länner. An déi Leit, déi am Konvent waren, krute Mailer vun hire Vertrieeder vun där Lobby an de jeeweilege Länner.

An et ass dann och esou erauskomm, dass an deem Artikel iwwert d'Grondwäerter och d'Gläichheet vu Fraen a Männer als e Grondwäert agesat ginn ass.

Et sinn also wuel Verfassungsbestëmmungen, an dat ass och esou bestierkt gi vun deene Leit, déi dat ausgeschafft hunn an déi dorunner deelgeholl hunn, déi an deem éischten an am zweeten Deel enthalen sinn.

Mä och den drëtten Deel huet konstitutionelle Charakter. An deem Sënn, dass déi Kompetenzen, déi am éischten Deel an déi Grondrechter, déi am zweeten Deel festgeluecht ginn, am drëtten Deel genee beschriwwen an ëmschriwwen ginn.

D'Europäesch Unien ass nun emol kee souveränen Nationalstat. D'Europäesch Unien ass e Bündnis, dat nëmmen déi Pouvoiren huet, déi d'Nationalstaten em ginn. An dofir d'Noutwendegkeet vun enger verfassungsméiseger Ëmschreiwung vun de Kompetenzen vun deem Bündnis.

Déi zweet Fro, déi ëmmer erëm opgeworf gouf a gëtt - all Dag héiert Der se -, ass déi vum sou genannten neoliberale Charakter vun der Verfassung.

D'Europäesch Unien ass e Bündnis vu Länner, déi alleguer fir déi fräi Maartwirtschaft a géint eng staatlech dirigéiert Wirtschaft sinn. Ënnert deene Länner gëtt et der, déi méi liberal sinn, anerer, déi et manner sinn. Et gëtt der, déi 40 Joer laang de real existierende Sozialismus am Sowjeträich erfuer hunn an nâischt méi vun dirigierter Ekonomie wësse wëllen.

Lëtzebuerg ass säit jeehier wirtschaftlech en äusserst liberaalt Land, mat engem enke Sozialnetz. Onse wirtschaftleche Liberalismus huet ons dozou gefouert vun Délocalisatiounen ze profitieren an Nischen ze besetzen. Onse Räichtum, mat deem mer onst Sozialnetz gradewéi ons öffentlech Verwaltung an öffentlech Dëngschter bezuelen, berout op offene Mäert a Konkurrenzfähigkeit, op gläiche Chancen fir d'Länner alleguer.

D'Fro ass awer haut net méi déi vun der Maartwirtschaft, d'Fro ass haut déi vun der Äntwert vun onse Länner op d'Erausforderunge vun onser Zäit.

Fanne mer als Europa eng Äntwert zesummen op d'Konkurrenz mat China, Indien, Japan, den USA? Si mer konkurrenzfähig oder gëtt Europa zu enger Géigend, déi stagnéiert an hannendra fällt? Kënne mer d'Aarbechtslosigkeit zesumme bekämpfen oder maache mer dat, wéi mer dat elo maachen, jidderee fir sech?

Dëse Verfassungsvertrag, an ech muss soen, dat ass menger Ansicht no e Manktum, enthält keng nei Mëttelen a Weeër an där Hinsicht, well kee Land seng Beschäftigungspolitik ofgi wëllt. De Lissabon-Prozess begnügt sech mat der Koordination vun eegestännegen nationale Politiken. Souwuel um steierleche Plang wéi um Plang vun der Schoul an der Berufsbildung behalen d'Länner hir voll Souveränitéit. D'Steiere bleiwe vun der Unanimitéit bestëmmt, sou wéi Lëtzebuerg dat an der Regierungskonferenz gefrot huet.

Den Exposé des motifs vum Projet de loi seet awer - ech wëll dorobber hiweisen, ech fannen et eng interessant Orientatioun -, dass à terme d'Unternehmensbesteuerung harmoniséiert soll ginn, fir den Dumping social ze verhënneren. An domat kéint een dann och, seet den Exposé des motifs, nach eng Dosis Majoritéit aféieren.

D'Unien an d'Fuerschung sinn a bleiwen national Kompetenzen. D'Europäesch Unien kann op deem Plang mat hirer Compétence d'appui héchstens Austauschprogrammer virschoen. An der Fuerschung soll mol en europäesche Fuerschungsraum geschafe gi mat pluriannuelle Rahmeprogrammer, deenen hir Existenz awer natierlech vun den néidege Finanzmëttelen ofhänkt.

Wesentlech fir déi fräi Maartwirtschaft ze encadréieren sinn déi sou genannt horizontal Artikelen am Ufank vum drëtten Deel vun der Verfassung, déi gär iwwersi ginn, déi awer eng grouss Bedeitung hunn an och, zum Deel weinstens, ganz nei sinn. Si bestëmmen, dass d'Gläichheet vu Mann a Fra, de Kampf géint d'Ongläichheeten allgemeng, den Asaz fir en héije Beschäftigungsgrad, fir Sozialschutz, géint all Diskriminierung,

fir den Ëmweltschutz an de Verbraucherschutz, an all Politik mussespektéiert an aktiv bedriwweginn.

Hei si wichteg a ganz konkret verfassungsméisseg festgeluechten Hiewele fir Parlament a Conseil, fir ONGen a Gewerkschaften, op alle Gebidder équilibréiert Léisungen duerchzesetzen.

Am Zesummenhang mat der Diskussioun iwwert den Neoliberalismus geet vu sozialem Dumping Rieds an direkt duerno och vun der Bolkestein-Direktiv an der Aarbechtszäitdirektiv. Sou leeft d'Argumentatioun ëmmer an de Versammlungen; mir wëssen dat, well mer dat schonn oft matgemaach hunn.

De sozialen Dumping behält Lëtzebuerg mat senger sozialer Gesetzgebung am Grëff.

Onst Aarbechtsrecht gëllt fir jiddereen, deen zu Lëtzebuerg schafft, ob vu baussen oder vu bannen. Weder d'Verfassung, nach déi bestehend Verträge, stellen dat a Fro. Dozou komme gesetzlech Instrumenter, déi d'Europäesch Unien ons an de leschte Jore ginn huet, wéi zum Beispill d'Entsenderichtlinie, déi d'international Mäert och géint den Dumping aus Niddregelounlänner schützt.

Déi zwou uewe genannten Direktiven, déi wéi Arguments massue vun den Nee-Vertrieeder gebraucht ginn, hu mat bestehende Verträge ze dinn, déi an der Verfassung net geännert ginn. Et gëtt awer ëmmer bei der Diskussioun iwwert déi Direktiven oder déi Projets de directive ënnerschloen, dass et se nach net gëtt. Et gëtt gemaach wéi wa se scho fest do wären.

Eng Oflehnung vun der Verfassung géif also weder déi Direktive vernichten, nach se änneren, well déi bestehend Verträge bestoe bleiwen, awer dann ouni déi zousätzlech sozial an ekonomesch Garantien, déi an der Verfassung stinn.

Am Géigendeel kann d'Randnotatioun vun der Verfassung nei Instrumenter ginn, fir esou Direktive besser ze bekämpfen, wa se dann zum sozialen Ofbau féiere géifen.

Déi drëtt Fro, déi ëmmer erëm opgeworf gëtt, betrëfft déi öffentlech Dëngschter. Och dat ass eng Diskussioun, déi bei de Beschäftegte vun onser Eisebunn an anerer öffentlech-rechtliche Betriber a Verwaltung fir Diskussioun an Onrou suert.

Ob een dobäi vu Service public oder vu Service d'intérêt économique général schwätzt, ass a mengen Aen e Wuertspill ouni Bedeutung, wann dann d'Objektiver kloer si vun deem, dee schwätzt.

D'Europäesch Unien bekëmmert sech net ëm Services publics net kommerzieller Natur. Dat heescht, dass se sech net ëm d'Schoul, net ëm de Gesondheitsdëngscht mat Spideeler, Medezin, Fleeg bekëmmert. Si bekëmmert sech net ëm Sozialdëngschter an och net ëm d'Mindestakkommes, net ëm déi öffentlech Kranken- an Altersversicherung. Dëst ass d'souverän Kompetenz vun all Land.

D'Europäesch Unien huet gedeelte Kompetenzen fir Transportmëttelen op der Strooss an der Schinn, fir Telekommunikatiounen, Post an Energie.

Et ass einfach falsch ze behaupten, d'Europäesch Unien wëllt déi Servicer duerch Libéralisatioun a Privatisatioun futtmaachen. Sou leeft dat net!

D'Europäesch Unien huet villen öffentleche Betriber e grouse Maart opgemaach a se doduerch zur voller Entfaltung bruecht. Dat gëllt a Frankräich zum Beispill fir d'EDF an d'SNCF. Dat gëllt fir d'Lëtzebuurger Post an Telekommunikatioun, déi haut eng héich profitabel a performant Entreprise ass, déi op hir Clienten ageet. Och d'CFL gëtt ëmmer besser an hiren Dëngschtleeschunge fir Clienten am Land an an der Groussregion.

An och fir de Fret setzt dës Regierung voll op d'Schinn am Land wéi och iwwert d'Grenzen eraus. Kee wëllt den öffentlechen Dëngscht futtmaachen, mä villméi him Chancé fir d'Zukunft opmaachen.

Hei besteet sécher en echte Problem ze wëssen, wat öffentlechen Dëngscht ass a wat ënner Konkurrenz fällt, dat heescht wat nach öffentlech finanzéiert ka ginn a wat net. Dëse Problem gouf och intensiv am Konvent diskutéiert, an dooraus entstoung dee wichtege Artikel 122, deen och net aus dem Nâischt entstanden ass, einfach esou, mä aus engem konsequente Asaz vu ville fir den öffentlechen Dëngscht. Domat gëtt eng legal Base geschaf, fir en europäescht Gesetz iwwert d'öffentlech Dëngschtleeschungen auszeschaffen.

Véiert Fro: Vill Mëssverständnisse gëtt et am Zesummenhang mat der Charta vun de Grondrechter. Déi eng fannen, dass nach vill méi Rechter drastoe missten, wéi den Droit au logement, den Droit au divorce, den Droit à l'avortement an esou weider. Déi aner reege sech op, dass den Droit au travail duerch den Droit de travailler ersat géif.

Mir hunn x-mol an onse Versammlung gehéiert, wat alles net an der Charta wär. Mir hunn awer net eng Kéier gehéiert, wéi wichteg et ass, dass et déi Charta vun de Grondrechter iwwerhaupt gëtt! An dass se nach verstärkt gëtt duerch d'Absicht vun der Europäescher Unien, déi an der Verfassung verankert ass, fir als Europäesch Unien der Europäescher Menschenrechtskonventioun bäizetrieden.

Et war zu Nice am Dezember 2000 net méiglech, d'Charta an de Vertrag opzehuelen. Si ass deemools eng reng Deklaratioun bliwwen. Si war domat net bindend. Dat bréngt dës Verfassung fäerdeg. Duerfir loosse mer eemol positiv sinn an ënnersträichen, dass et kee Kontinent gëtt, deen esou umfassend akloerbar Grondrechter fir seng Bierger virgesäit wéi Europa duerch d'Europäesch Unien an duerch déi Charta.

D'Charta vun de Grondrechter ass kee komplette Katalog vun alle méigleche Rechter. Dee Katalog gëtt et och net an den nationale Verfassungen. Och d'Lëtzebuurger Verfassung enthält weder e Recht op Scheedung nach e Recht op Ofdreiwung. D'Charta enthält awer déi wesentlech Grondrechter vun all Europäer, esou wéi se säit 50 Joer an der Europäescher Menschenrechtskonventioun bestinn an onst Liewe bestëmmen.

Dës Grondrechter kënnen, wann d'Verfassung da kënnt, virum Europäesche Gerichtshaff ageklot ginn, géint d'Kommissioun, géint d'Institutionen, géint den Nationalstat, wann en europäescht Recht exekutéiert. Derniewent behält all Bierger seng national Rechter wéi se a senger Verfassung stinn a wéi seng Gesetzgebung se ausféiert. Dat heescht am Kloertext, dass den Divorce, deen eng national Kompetenz ass, net vun der Charta beréiert gëtt, dass den Avortement, deen eng national Kompetenz ass, net vun der Charta betraff ass.

An da wëll ech och nach soen: Op déi Fro, déi ëmmer erëm gestallt gëtt, ob dann elo dës Verfassung mat all hire Komponenten déi national Verfassung géif ersetzen, géif zréckdrécken, ass et jo kloer, dass dës Verfassung um europäesche Plang hire Wäert huet, an déi national Verfassung selbstverständlech bestoe bleift a voll hir Effete bréngt.

En anert gesellschaftspolitescht Thema ass déi berühmt Gottesreferenz, déi vum Vatikan verlaangt gouf. Während dem Konvent war dat eng laang Diskussioun. Lëtzebuerg insgesamt huet dat net matgemaach, an dat ass gutt esou. D'Präambel vun der Verfassung schwätzt vu kulturellen, humanisteschen a reliéisene Ierfschaften.

Den Artikel 52 am éischten Deel seet, d'Europäesch Unioun géif dee Statut respektéieren, deen d'Kierchen an d'net kierchlech a philosophesch Organisatiounen an de jeeweilege Länner hunn. An den Artikel 52 seet och, dass d'Europäesch Unioun den Dialog mat de Kierchen an de philosopheschen Organisatioune sicht. Ech muss soen, déi meescht - esou wéi och ech - hate kee Problem mat deem Dialog.

Här President, deen Artikel heescht - dat ass och net oninteressant trotzdeem ze éinnersträchen, well mer dat oft och an de Versammlungen héieren -, dass all Land säi Verhältnis mat senger Kierch och senge Kierchen a sengen Organisatioune selwer bestëmmt. De Voile oder net, d'Schächten oder net, Statskierch oder laizistesche Trennung vu Kierch a Stat, alles dat ass national Kompetenz, an déi d'Europäesch Unioun sech net mëscht. Si weist awer op hir Wäerter an Normen hin, wéi Netdiskriminierung, Gläichheet, Toleranz, Fräiheet, Respekt virun der Diversitéit.

An do gétt et sécher tëschent deenen allgemenge Wäerter vun der Europäescher Unioun an deenen nationale Regelunge Konfliktpotenzial, wou mer dann och europäesch Gerichtshaff hunn, och den Europäesche Gerichtshaff vun de Mënscherechter zu Stroosbuerg, fir dat Konfliktpotenzial ze entschärfen, och da besonnesch wann d'Europäesch Unioun un déi Mënscherechtskonventioun adhérieriert.

Här President, wéi d'Chamber am Joer 2000 - dat ass och scho laang hier - un all Haushalter vu Lëtzebuerg e Questionnaire iwwert d'Europäesch Unioun verschéckt huet, krut se vun iwwer 10.000 Biergerinnen a Bierger als Haaptmessage erëm, dass zwou Saache misste verbessert ginn, nämlech déi bannenzeg Sécherheet an d'Opfriede vun Europa no baussen.

Déi fënneft Fro, déi ech also uschwätze wëll, betrëfft de Raum fir Fräiheet, Sécherheet a Gerechtegkeet. An engem Europa ouni Grenzen ass déi international Kriminalitéit eng Gefor. Et ass eent vun de sensibelste Gebidder, wou d'Länner am stäerksten op hir Souveränitéit halen: Zesummenaarbecht vun de Policen an der Justiz, Froe vun Unerkennung vu Gerichteuerteeler, Asyl- an Immigrationspolitik, Rapprochement vu Stroferecht an Zivilrecht si sensibel a komplex Gebidder, op deenen am Konvent grouss Fortschrétt erreecht goufen.

Sou gétt an Zukunft d'Gestioun vun de Baussegrenze gemeinsam organiséiert. Eng gemeinsam Asylpolitik mat Protection subsidiaire a Protection temporaire gétt ausgeschafft. Och d'Immigrationspolitik soll gemeinsam traitéiert ginn, ouni dass allerdéngs d'Zuel vun den Immigranten gemeinsam festgeluecht gétt. De Mënschenhandel, besonnesch och vu Fraen a Kanner, soll gemeinsam bekämpft ginn. Souwuel Europol wéi Eurojust sollen iwwert d'europäesch Gesetzer weiderentwéckelt ginn. D'national Parlamenter sollen och an Zukunft an d'Kontroll vun Europol matagebonne ginn.

Och den Europäesche Gerichtshaff gétt kompetent um Gebitt vun der gerichtlecher Zesummenaarbecht am Stroferecht an der Kooperations vun der Police. De Gerichtshaff kann och d'Mesuré géint physesche Persounen am Kader vun der Aussepolitik kontrolléieren. Eenzelpersounen kënnen an Zukunft méi oft virun de Gerichtshaff goen, well se net mussen direkt an individuell concernéiert sinn, mä nëmmen direkt.

Nächst Fro a sechst Fro, lescht Fro, d'Opfriede vun Europa no baussen a seng Sécherheet vis-à-vis vun anere Länner. Europa ass e Block vu 450 Milliounen Awunner an déi éischt Wirtschaftsmuecht vun der Welt. Europa huet an der Verfas-

sung Objektivter no baussen, ouni déi et seng Objektivter no bannen net erreeche kann. Fridde schafen, anere Länner hëllefen sech entwéckelen, d'Charta vun der UNO hëllefen duerchsetzen, also un der Gouvernance vun der ganzer Welt deelhuefen.

Europa brauch Stabilitéit a Sécherheet u senger Grenzen. Déi ganz Action extérieure vun Europa muss kohärent an hire verschiddenen Zilsetzunge sinn. D'Aussen- a Sécherheetspolitik war an ass oft Objet vu grouss Meenungsënnerscheeder tëschent de Memberlänner. Déi eng wëllen e staarkt Europa an der Welt, als Géigegewicht zu Amerika, déi aner wëllen hir eegen national Aussepolitik. Besonnesch déi grouss Länner halen op hir Eegestännegkeet. Frankräich an England denken net drun, hire Sëtz am Sécherheetsrot vun der UNO opzeginn.

Den Irak-Krich huet gewisen, dass all Land seng voll Handlungsfräiheet a Froe vu Krich a Fridde behale wëllt. Dorunner ännert d'Verfassung nëischt. D'Eestëmmegkeet bleift de Prinzip, et ka kee Land forcéiert ginn, opzerüsten. Et gétt och keng europäesch Arméi. Zu Lëtzebuerg gétt och de Militärdéngscht net méi agefouert. Mir musse muer och net sozial ofbaue fir ons Mëttele ze ginn, an der internationaler Solidaritéit géint den Terrorismus virzegoen.

Zwar gétt et en Ausseminister, mat engem Fouss am Conseil a mat engem Fouss an der Kommissioun. Engem Mann oder enger Fra d'Fiedem an d'Hand ginn ass en institutionelle Fortschrétt, mä keen inhaltlechen. Wann och d'Verfassung déi gemeinsam Aussen- a Sécherheetspolitik net revolutionéiert, mécht d'Sécherheets- an d'Verdeedegungspolitik e Sprong no vir.

Den éischte Punkt dovunner ass d'Solidaritéit énnert de Länner. Et gétt eng Solidaritéitsklausel no där d'Europäesch Unioun an hir Memberlänner engem Land vun der Europäescher Unioun hëllefe wat énger terroristescher Attack oder énger Katastroph ze leiden huet an et gétt eng zweet Solidaritéitsklausel, déi seet, dass d'Länner sech énnereenen hëllefe wann ee Land militäresch ugegraff gétt.

D'Sécherheets- an d'Verdeedegungspolitik vun Europa huet als Zil Konflikter un de Grenze vun Europa ze verhënneren an d'international Sécherheet am Respekt vun der UNO-Charta ze verstärken.

Sécher wësse mer, dass Europa dobäi e Problem huet: Et gi véier neutral Länner an de Rescht si Membere vun der NATO. Déi an der NATO si wëllen d'NATO als Schutzmëttel net opginn an déi aner wëllen hir Neutralitéit net opginn. Si sinn awer alleguer bereet als Europäer fir de Fridden ze kämpfen; dat ass de Créneau op dee mer schaffen. Net Europa der NATO ausliwweren, net Europa den USA ausliwweren, mä Europa seng eegestänneg Verantwortung fir de Fridde ginn, also Europa stärken; och op deem Punkt.

Domat wëllt d'Europäesch Unioun keng imperialistesche Muecht sinn, déi Ugrëffskricher géif féieren. D'Europäesch Unioun huet bis elo mat vill Diplomatie an och dem Scheckheft agéiert. An Zukunft gétt se sech militäresch an zivil Mëttele fir un de Grenze vun Europa an ausserhalb Europa anzegräife fir Fridden ze erhalen oder ze schaffen.

D'Fro stellt sech fir Lëtzebuerg, ob et dat matmaache wëllt oder sech do eraushale wëllt. All Land ass do fräi ze decidéieren. Ech sinn der Iwwerzeegung, dass Lëtzebuerg säi Bäitrag zum internationale Fridde maache soll. Musse mir dofir oprüsten? Muss Lëtzebuerg sech - wéi da gesot gétt - militariséieren?

Et gétt ëmmer erëm op deen Artikel 41 higewisen an deem ee Saz steet: «Les États membres s'engagent à améliorer progressive-

ment leurs capacités militaires.» Och deen Text muss ee genoe liesen. Do steet net oprüsten, do steet seng militäresch Capacitéite verbessern: also Qualitéit, net Quantitéit. Dat heescht sech un dat upasse wat u militäreschen Ausenanersetzungen op eis duerkomme kann.

Mir sinn haut net méi am Kale Krich mat der Course aux armements. Mir sinn an enger Zäit mat neien Erausforderunge fir eis Sécherheet. Haut brauche mer keng Panzerdivisiounen géint d'Sowjetunioun, mir brauche keng Rakéite méi no Oste gericht, mir brauche keng atomar U-Booten, mir brauche keng Massen Zaldoten, mä mir brauche gutt ausgebildeten a spezialiséierten Zaldoten, militäresch Mëttele fir Asätz a Krisengebidd, Vehikelen fir eis Zaldoten ze schützen, Transportméiglechkeete fir schnell op d'Plaz ze komme fir ze hëllefen, Démineurspezialiste fir e Land erëm opzerichten.

Domat stärke mer Europa a maachen Europa och méi onofhängeg vun den Amerikaner a mir behalen dobäi eis Lëtzebuurger Entscheidungskraaft wann et heescht iwwer Krich oder Neutralitéit ze entscheeden.

Här President, et gétt weenig iwwer wichteg demokratesche Errungenschaften an déi Straffungen an der Verfassung geschwat. Et gétt da gesot, dat huet mat Institutiounen ze dinn an dat interesséiert also keen. Ech verstinn dat eigentlech net, well et handelt sech hei eigentlech ëm d'Muechtverdeelung. Wichteg Weiche ginn an der Verfassung gesat, déi an Zukunft och d'Matsproochrecht vun de Bierger an d'Kontroll vun der europäescher Politik duerch d'national Parlamenter verbessere wäerten.

Déi éischt ass zum Beispill déi méi kloer Andeelung vun de Kompetenzen: Wie mécht wat an der Europäescher Unioun, d'Memberstaaten oder d'Europäesch Unioun? Déi Andeelung mécht et de Bierger méi einfach ze verstoen, wat dann an der Europäescher Unioun geschitt.

Eng aner Fro zum Beispill betrëfft d'Kontroll vun der Subsidiaritéit duerch national Parlamenter; dat klénkt komplizéiert, ass et awer net. Eis Chamber wäert an Zukunft Gesetzprojete vun der Brëssler Kommissioun als Éischt kréien an énnersichen ob se néideg si fir op engem Gebitt virunzkommen. Mat anere Wieder: Bréngt dee Projet eppes fir d'europäesch Politik, dat heescht fir d'Länner all zesummen, oder ass et besser, dass d'Länner dat fir sech maachen oder op eng aner Manéier?

Dir wësst, dass mer dat mam drëtte Paquet ferroviaire probéiert hunn, dat gétt net einfach, mä ass awer néideg an erlaabt onser Chamber direkt um Bols vun der europäescher Gesetzgebung ze sinn.

Déi aner Weich ass d'Ausweidung vum Matentscheedungsrecht vum Europaparlament. An dëst Parlament, an deem mer sécher sinn eis sechs Sëtz ze behalen, kritt ëmmer méi Poids an der europäescher Politik an Unerkennung vun de Bierger.

Ech fannen et och wichteg, dass de Kommissiounspresident vum Parlament gewielt gétt, onse Conseil d'État begreisst dat, bedauert awer och, dass d'Europäesch Parlament op Grond vun enger eenzeger Kandidatur entscheede muss. Méi demokratesch wier et, seet de Conseil d'État, dass d'Parlament méi Kandidature virleien hält oder wann och d'national Parlamenter mat agebonne géifen; dat géllt och fir de Choix vun nationaler Kommissär, menge mir an der Chamberskommissioun.

Lëtzebuerg behält seng Hiewelen an der Europäescher Unioun fir säin Afloss geltend ze maachen. Et behält säi Kommissär bis 2014; duerno ass Lëtzebuerg an zwou bis dräi Kommissiounen vertratt. Lëtzebuerg huet och nach d'Présidence vum Conseil während sechs Méint. An Zukunft gétt mat duebeler Majoritéit ofgestëmmt an dobäi huet Lëtzebuerg eng Stëmm wéi all déi aner, awer natierlech nëmme 450.000 Awunner. Fir d'Verfassung ze ännere kann an Zukunft och nach e Konvent aberuff ginn.

Här President, fir ofzeschlëssen wëll ech dräi Grënn soen, firwat ech fir de Jo zum Verfassungsvertrag sinn. Ech mengen, ech hunn der an dësem Rapport - am schréfflechen an am mündlechen - genuch gesot, ech fannen dëst awer einfach elo emol esou reng perséinlech.

Den éischte Grond betrëfft déi Fräiheet, déi mer all Dag ganz konkret hunn duerch Europa. Gëschter hunn ech op der Lëtzebuurger Televisioun e Reportage iwwer eng Lëtzebuurger Famill gesi vun där de Mann hei zu Lëtzebuerg schafft an an Europa wunnt. Hie verdéngt seng Suen hei a gétt se hei an a Frankräich aus. Hien huet en Haus a Frankräich gebaut a geet all Dag iwwert d'Grenz ouni Problem, huet d'Openthaltrecht an engem frieme Land, schéckt seng Kanner do an d'Schoul, huet seng Familljen hei zu Lëtzebuerg, leeft a Frankräich an zu Lëtzebuerg ouni Problem.

An zur gläicher Zäit, deeselwechten Dag gëschter hate mer mazedonesch Parlamentarier zu Besuch a fir op Lëtzebuerg ze kommen hunn déi Leit e Visa gebraucht an hunn dofir laang Queuen an Ambassaden, Ëmweër misse maache fir op Lëtzebuerg ze kommen an hunn eis gesot, wéi si an och hir Jugend an hire Grenzen agéengt sinn an net erauskommen. E Liewe wéi ëm 1950 an net vum 21. Jorhonnert; also e Grond fir Europa weider auszubauen, déi Fräiheet, déi mer all Dag hunn an déi mer iwwerhaupt scho bal net méi ze schätze wëssen.

Den zweete Grond ass selbstverständlech - besonnesch och wann een dat an enger historischer Perspektiv kuckt a wann een e bësse Geschicht studéiert huet, da weess een, wéi schliëmm Lëtzebuerg domat bal a senger ganzer Existenz bis nom Zweete Weltkrich gestallt war - d'Sécherheet an d'Sécherheet fir d'Existenz vun deem Land, déi vun den anere Länner vun der Europäescher Unioun mat garantéiert gétt. An ech mengen dat sollen d'Leit och emol dobausse wëssen, et ass e gutt Gefill, dass een net all gudde Broutdag ëm déi Sécherheet muss fäerten.

En drëtte Grond betrëfft de Gesellschaftsmodell. Mir sinn e Land mat enger héich entwéckelter Ekonomie an engem staarken Sozialnetz. Mir wëllen dat halen an ausbauen an zugläich kompetitiv sinn; dat ass net evident an enger moderner Welt. Ech mengen dës Verfassung respektéiert onse Sozialmodell an eis wirtschaftspolitesch Fräiheet a wëllt zugläich Nohaltegkeet duerchsetzen.

Dat sinn déi dräi Grënn, déi ech elo emol einfach esou an de Raum stellen, an déi, mengen ech, awer d'Lëtzebuurger an d'Lëtzebuergerinne missten iwwerzeegen.

Här President, no den zwee Neen an Holland an a Frankräich huet d'Europäesch Unioun sech weder Finanzperspektive fir déi nächst siwe Jore ginn nach huet se d'Perspektiv fir an hirem Fonctionnement besser ze ginn. Si entwéckelt keng nei Dynamik, wa mer net dëse Verfassungsvertrag op d'Schinne bréngen.

Déi nächst Présidence ass elo net onbedéngt dofir bekannt, dass se frou mat dëser Verfassung oder mat engem staark integrierten Europa wär, dofir soen ech, dass mer eng schwieereg Zäit erliewen an ech sinn och iwwerzeegt, dass ee massive Jo vun der Chamber haut - bei deem ech sécher sinn - an och e massive Jo vun onse Biergerinnen a Bierger den 10. Juli, deen ech mer innegst erbäiwënschen, déi beschten Äntwert op dës schwieereg Zäit ass.

Si weist en Auswee iwwert déi Errungenschaften, déi an der Verfassung sinn. Si weist, dass dëst dee beschtméigleche Kompromiss ënner 25 Länner ass, fir dee mer eis mussen asetzen, och offensiv, an nach an deenen nächsten Deeg bis den 10. Juli. Mir mussen eis elo géint all Verdréiunge fir de Jo asetzen an dat och zesumme maachen, ouni innenpolitesch Hannergrënn, nëmme mat dem A fir dat europäesch Ideal.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix. - Très bien.

M. le Président. - Merci, Hér Fayot. Als éischte Riedner ass ageschriwwen den Hér Michel Wolter. Hér Wolter, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Michel Wolter (CSV). - Hér President, Dir Dammen an Dir Hären, den 10. Juli kuckt ganz Europa op Lëtzebuerg. Mir, déi ugefaangen hunn, andeem mer gemengt hunn, mam Referendum géife mer e Spadséiergang duerch 60 Joer Europapolitik zu Lëtzebuerg gestalten, sinn an eng Situation, wou duerch eng Rei vun Ëmstänn, déi eis de Kalenner, respektiv d'Ausland eragefouert huet, komm, dass de Referendum vum 10. Juli zu engem richtungsweisen Rendez-vous vun der europäescher Integrationspolitik ginn ass.

Doduerch dass mer an der Chamber déi lescht Woch um Datum festgehalen hunn - en Datum, deen an engem Moment kënnt, wou zwar schonn zéng Länner Jo gesot hunn, wat ee kaum dobaussen héiert, awer zwee Länner Neen zu deem Verfassungsvertrag gesot hunn, an et sech dobäi och nach ëm zwee Länner handelt, déi zu de Grënnungsmembere vun der Europäescher Unioun zielen -, wäert den 10. Juli op en Neits d'Stonn schloen, wou dat klengt Lëtzebuerg, wat en Dausendstel vun der Bevölkerung vun deem Europa ausmécht, wat mer haut hunn, eng ganz wichteg Roll an engem wichtige Processus wäert spillen.

Soen d'Lëtzebuurger souverän den 10. Juli, no Frankräich an Holland,

Nee, da gesäit et, an dat muss een objektiv gesinn, schlecht aus fir den europäeschen Integrationsprozess. Well dann déi, op déi ganz Europa ëmmer kuckt, déi, déi als Modell dohinner gestallt gi vun der europäescher Geschicht, déi, déi, wann ee mat Auslänner, och besonnesch aus deenen neie Länner, zesummekënn, ëmmer als dat Land duergestallt ginn, wou en fin de compte déi europäesch Zilsetzungen erreecht sinn, sech dann och an de Camp vun deenen ergestallt hunn, déi Schwierigkeeten hu mat der europäescher Entwécklung.

Et gëtt, an dat hunn déi lescht zwou, dräi Wochen eis kloer gewisen, e Boost fir allegueren déi, déi net en integréiert Europa wëllen, déi en anert Europa wëllen, déi sech geschéckt am Hannergrond halen, déi waarde bis all déi aner sech ausgeschwat hunn, fir dann ze kucken op wat fir ee Quai se sech da musse placéieren, op wat fir eng Säit se da musse goen.

Seet Lëtzebuerg oder soen d'Lëtzebuurger den 10. Juli awer Jo, esou wéi zéng Länner dat an Europa scho gemaach hunn an esou wéi an deenen nächste Méint och nach eng Rei vu Länner et wäerte maachen - Zypern, Malta, Estland an d'Belsch -, da gëtt de Camp vun deene méi grouss, déi op déi Zuel vun 20 histeieren. Déi Zuel vun 20, déi een an enger éischter Etapp brauch fir dat ze verhënnern, wat verschidde Leit gären hätten, a wat mer eis de leschte Freiden, den Här Schmit an ech, op enger Table ronde hu missen unhéieren, nämlech deen Text do an eng Poubelle ze geheien an en ze begrüen.

Vu Lëtzebuerg kann also den 10. Juli, Dir Dammen an Dir Hären, e Signal vun Hoffnung ausgoen, e Signal vun Hoffnung fir all déi an Europa, an et ginn der vill an Europa, déi no deenen zwee Neeën, mat deene ganz wéineg Leit eppes kënnen ufänken en fin de compte, well se keng Alternativen opzeechen, ee Jo wëllen an hoffen, dass e kënnt.

Den Traité, Dir Dammen an Dir Hären, ass net dout - net dout! - wéi déi, déi haut de Courage net hate fir haut heihinner ze kommen, dobaussen iwwerall soen.

Den Traité ass lieweg, en ass ganz lieweg, an Dir wäert gesinn, dass wann 20 a méi Länner um Enn vum Ratifikationsprozess mat Jo gestëmmt hunn, wéi lieweg deen Traité dann eréischt gëtt, wa sech d'Blat wennt. Nämlech dass déi, déi den Nee um Fändel hunn, net méi déi sinn, déi diktéieren, mä déi, déi de Jo gesot hunn, da mat deene Länner, déi Nee gesot hunn, an eng Diskussioun wäerten triede fir ze kucken, wéi et da viruegt.

Wann Der an engem Club sidd an et gëtt iwwert d'Statuten ofgestëmmt, an et ass eng grouss Majoritéit vu Länner, déi fir déi Statuten ofstëmmen, da sinn net déi am Handlungszwang an am Explikationszwang, déi d'Statuten ugeholl hunn, mä da kommen déi an den Handlungszwang an an den Explikationszwang, déi d'Statuten ofgelehnt hunn. Well se müssen da fréier oder spéider erklären, ob se am Club wëlle bleiwen oder ob se net am Club wëlle bleiwen.

An dofir menge mer, dass d'Lëtzebuurger sech den 10. Juli an d'Reie vun deene stellen, déi ëmmer méi grouss ginn, déi fir de Jo antrieden, déi fir en integréiert, politesch handlungsfäeg Europa, och fir déi nächst Joren, plädéieren. En Europa, wat kengem Land méi bruecht huet wéi deem Land, an deem mir liewen.

Ech géif dem Rapporteur, dem Här Fayot, wëlle Merci soen an och eise Respekt ausdrécken fir déi aussergewöhnlech Aarbecht, déi e sech an deene leschte Méint gemaach huet. Hien huet wéi keen aneren heibannen déi ganz Geschicht hei verkierpert. Hien huet se ëmgësat, hien huet se begleet. Hien huet als President vun där

zoustänneger Kommissioun an als Rapporteur bewisen, dass en ee Mann ass, deen Europa am Blut huet an deen un dat gleeft, wat en an deene leschte Wochen a Méint gemaach huet.

Här Fayot, ech wollt lech am Numm vun eiser Fraktioun ee ganz groussen éierleche Merci ausdrécken fir déi wierklech vill Aarbecht, déi Der hei fir d'Parlament geleescht hutt.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. Michel Wolter (CSV).** - Dir Dammen an Dir Hären, am Laf vun der Zäit ass déi Diskussioun, déi den 10. Juli dann zu engem Schloss wäert kommen, duerch d'Vollek, aus enger reng akademischer Debatt zu engem Sujet ginn, deen d'Land an Otem hält. Ni ass zu Lëtzebuerg esou vill iwwer Europa diskutéiert gi wéi haut.

Mir wollten, lassgetrennt vun Nationalwahlen an Europawahlen, eng Kéier roueg mam Vollek iwwer eis europapolitesch Ausrichtung diskutéieren. Mir wollten dat mat engem rouege Kapp maachen a mir waren ugetrueden an der Gewëssheet, dass dat, well och keng aner Signaler während Joren a Jorzéngte komm sinn, zu engem méi gemittleche Spadséiergang, wéi ech dat gesot hunn, géif ginn.

Abee, mir hu misse feststellen, dass, wann ee mat de Leit diskutéiert a wann een d'Leit opfuert mat engem ze diskutéieren, dass d'Leit net ëmmer op deem Toun mat engem diskutéieren, deen ee gären hätt. Doriwwer kann een traureg sinn an doriwwer kann ee sech awer och freeën, well et wichtig ass, dass een net nëmmen ëmmer den Enthousiast erausspilt, mä dass een och op dat ageet, wat d'Leit engem da soen.

Et bestinn an Europa, an dat dierf een net verkennen, eng ganz Rei Zweifel iwwert de Wee, deen d'Europäesch Unioun an de leschte Joren ageschloen huet. An déi vun eis, déi elo säit enger Rei vu Wochen um Tour sinn, déi ginn all Owend mat deenen Ängschte konfrontéiert. Dat si Froen, déi d'Leit sech stellen iwwert déi Aart a Weis, wéi an Europa d'Décisioun geholl ginn. Ganz oft kënnt dat Bild vun deem Europa, wat vun de Leit wäit ewech iwwert de Kapp vun de Leit diskutéiert, dobei eraus: Nähe zum Vollek, déi net gespuert gëtt, an och de Sënn vun enger ganzer Rei vun Décisiounen, dee bei de Leit net esou ukënnt wéi dat misst sinn.

Villes, wat d'Basis vum europäeschen Engagement vun eisem Land ausmécht, gëtt och als selbstverständlech dohinner gestallt. Virun engem bis annerhalwem Mount war ee jo net schrecklech populär wann ee gesot huet, dass Europa fir d'éischt emol eng Friddensinitiative ass. Et war een net populär, well et en fin de compte vu ganz ville Leit als eng Selbstverständlechkeet haut ugeholl gëtt, dass Europa eng Friddensinitiative ass an dass d'Leit och mengen, och wann een an dat Europa net weider géing investéieren, dass et dann esou viru géif goen.

An et sinn eréischt déi lescht Wochen, déi gewisen hunn an der europäescher Diskussioun, dass et och aner Weeër, aner Modeller gëtt, wat d'wirtschaftlech Entwécklung ubelaangt, wat den Opbau an den Ofbau vu gemeinsame Grenzen ubelaangt.

Wat ass dann net alles geschitt an deene leschten dräi, véier Wochen, säit deem duebelen, franséischen an holläneschen Neen? Zum engen eng ganz Rei vu Reaktiounen, nationalistesche Reaktiounen, déi een am Fong an deene leschte Joren net méi esou oppen héieren huet, vu Leit, déi der Meinung sinn, dass Europa e Self-service, dass Europa eng Institution wier, wou ee sech dran zerwéiert an näischt méi brauch eranzeginn, respektiv vu Leit, déi d'Souveränitéit nees vum Nationalstat entdecken, déi der Meinung sinn, wéi a

Frankräich en Deel vum Non, dass en fin de compte nëmmen e staarkt Frankräich an e schwaacht Europa de richtege Wee ass.

Op där anerer Säit sinn et ganz liberal Reaktiounen, déi een aus England awer och aus Holland zum Deel héieren huet vu Leit, déi der Meinung sinn, et wier dann elo um Moment fir mat de sozialen Erungenschaften vun de Leit am Fong opzehéieren, fir dat Wirtschaftsliberaalt, de Maart an d'Fenster ze setzen an ze probéieren, eng Kéier ze kréie fir dovun ze profitéieren, vun deenen zwee Neen, fir dat Europa an eng komplett aner Direktioun eranzedränge wéi en fin de compte den Inhalt vun deem Traité, dee mer haut solle stëmmen, Europa bréngt.

An zum Drëtten eng ultrasozial Reaktioun vu Leit, déi aus enger ganzer Rei vu Grënn der Meinung sinn, dass, nëmme wann een am Sozialen nach méi géif drop setzen, een am Fong e Message misst ginn, dass deen Traité hei, déi Verfassung hei den definitiven Aus wär vum Schutz vun de kleng Leit, an dass ee géint dat Wirtschaftsliberaalt a géint déi Verfassung hei am Fong an eng Richtung vun engem anere Sozialmodell nees wëllt goen, e Sozialmodell, deen zum Deel, wann een de Sproochgebrauch vu verschiddene Leit op den Tables rondes lauschtert, déi do opgetruede sinn, een erënnert u Systemer, déi während 40 a 45 Joer hei zu Lëtzebuerg net de Beweis konnten untrieden, dass déi Philosophie, an där si sinn, an déi Philosophie, fir déi si plädéiert hunn, en fin de compte besser fir d'Leit wier.

Mech huet perséinlech an deem ganzen Tableau d'Schwächt vun den europäesche Spëtzepolitiker e bëssen iwwerrascht, déi manifestement net preparéiert waren op déi Reaktioun vun de Leit an enger Rei vu Länner, wat keng eenheetlech Reaktioun war, mä wat eng divergent Reaktioun war.

An déi Saach vun där Denkpaus, déi en fin de compte e bëssen aus der Verzweiflung vun enger Rei Leit entstanen ass, a wou, wann een d'Leit gelauschert huet an Europa, een net richtig verstanen huet, ob een elo soll ophale mat denken an am Fong dee ganze Prozess soll op d'laang Bänk schieben, oder ob et sech ëm eng Denkpaus géif handele fir am Fong nees Otem ze huelen an duerno mat Courage virunzefueren. Dee Message, deen huet een nom duebelen Neen a Frankräich an an Holland vermësst.

E staarke Message vun Europa wär zum Beispill gewiescht, wann een dat gemaach hätt, wat eis Regierung scho viru Jore proposéiert hat, nämlech d'Referenden, déi nach ausstinn, dann op engem gemeinsamen Datum ze organiséieren, esou wéi viru Joren d'Lëtzebuurger Regierung scho gesot huet, dass een deen europapolitesch wichtigen Datum do net dem Dominoeffekt soll am Fong

zum Opfer fale loosse, mä dass een an engem Dag, wéi een et bei den Europawahlen decidéiert huet, an Europa 450 Milliounen Leit géif mateneen doriwwer ofstëmmen loosse an da sonndes owes kucke géif, wat d'Resultat da vun deenen engen a vun deenen anere wier. Och dee Message, deen ass net komm.

Dofir menge mer, dass et wichtig war - an dat wëll ech nach eng Kéier hei bekräftegen -, dass mir, déi zu Lëtzebuerg säit Wochen a Woche mat de Leit am diskutéieren waren a sinn, an engem Moment, wou d'Leit sech fir d'Fro massiv interesséiert hunn, net op déi Bremspedall gedréckt hunn, déi vu verschiddene Leit europawäit präconiséiert ginn ass.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, och zu Lëtzebuerg an der Diskussioun mat de Leit huet ee festgestallt, dass mer zwar eng Diskussioun hunn, mä en fin de compte iwwer villes diskutéieren. Mir hu während Wochen, an den Här Fayot un der Spëtzt, eis ganz vill Méi gi fir iwwert d'Verfassung ze diskutéieren, de Leit ze erklären, wat an der Verfassung géif dra-stoen.

A mir sinn an d'Versammlunge komm an dann hu mer festgestallt, dass d'Leit wäit iwwert d'Verfassung ewech aner Froen eis géife stellen. Froen iwwert d'Zukunft vun Europa, Froen iwwert de Stelwäert vun eisem Land an der Europäescher Unioun, Froen, wéi et da viruegt an der Wirtschafts- a Sozialpolitik, Froen vun de Grenzen vun Europa, d'Fro vun der Erweiterung a vum Tempo, deen Europa soll huelen.

Et huet an de Gespréicher mat de Leit, an dat huet ee festgestallt, och eng gewësse Konfusioun geherrscht während laanger Zäit - mir si lues a lues amgaangen do erauszekommen -, wat mer en fin de compte och hei zu Lëtzebuerg mat deem Referendum do géife bezwecken.

Mir hu ganz vill Leit begéint, déi sech d'Fro gestallt hunn, firwat dass mer da grad just bei deem heiten Traité d'Leit géifen ëm hir Meinung froen, wou mer jo viru bei deene successiven Traitéen a bei den Erweiterungen hir Meinung net gefrot hätten.

Ech begéine ganz vill Leit, nach dëser Deeg, déi soen: „Mä lauschtert, firwat hu mer lech gewielt? Mir hunn lech en fin de compte gewielt, well mer der Meinung sinn, dass Dir - besser wéi mir - kënnt feststellen a wëssen, wat da fir eist Land an deem Europa d'Wichtigkeet ass.“

A mir hunn eis virun allem op engem Punkt mat de Leit während Woche missen ausenaner setzen, an dat ass dee vun der Alternativ. Et ass een Text dohinner geluecht ginn, et ass een Traité dohinner geluecht ginn, et ass eng Verfassung dohinner geluecht ginn, déi de Kompromiss ass tëschent Politiker, tëschent Vertrieeder vun 28 Länner, iwwer 200 Leit, déi während engem Joer an engem Konvent beienee waren, déi mat ganz villen anere Leit diskutéiert hunn, a sech duerch op en Text geeenegt hunn.

D'Leit hätten am Fong am léifste gehat, wann eng zweet Verfassung oder eng drëtt Verfassung ernieft geleeën hätt, eng liberal Verfassung oder eng sozialistesche, kommunistesch Verfassung, dann hätt een dräi Verfassungen gehat an dann hätt ee kënne fir déi eng a géint déi aner, oder fir déi aner a géint déi eng ofstëmmen.

Et huet ee vill Schwierigkeete gehat, an dat ännert sech eréischt an deene leschten zwou Wochen an der Meinungsbildung, de Leit kloerzemaachen, dass et en anert Europa ka ginn, dass et aner Weeër gëtt, an dass déi do stinn a waarden, dass dat heiten Europa, deen heite Wee vun engem sozialen Europa näischt géif ginn, fir de Relais ze iwwerhuelen an Europa dann an eng aner Richtung ze bréngen wéi mir et gären hätten.

Et kënnt een also net derlaanscht op dëser Plaz och e puer Wieder ze verléieren iwwert déi Punkten, déi net direkt an der Verfassung stinn, well ee soss d'Fro net komplett ofgegrenzt huet a well een dann och deelweis géint d'Argumentatioun vun de Leit géif goen, wéi se och an de Versammlungen an an de Gespréicher, déi ee mat de Leit huet, développéiert gëtt.

Do ass d'Fro vun der Erweiterung, déi een an all Versammlung gestallt kritt a wou mir als CSV der Meinung sinn, dass ee keng Ängscht mat der Erweiterung op 25 Länner fir Europa soll hunn.

Ech ka mech erënnern - do war ech nach ganz jonk -, wéi d'Engländer koumen, ass sech Froen gestallt ginn. Wéi Portugal a Spuenien an d'EU komm sinn, ass sech gefrot ginn: „Oh Mamm, wat wäert dann aus där Europäescher Unioun ginn, wann déi elo an d'Unioun dobäikommen!“ Bei all Erweiterung an der Vergaangenheet hunn d'Leit sech Froen gestallt.

An dës Erweiterung, Dir Dammen an Dir Hären, ass an deem Sënn méi komplizéiert, well et eng Erweiterung ass op Länner, déi mer net kennen. Mir eenzel, individuell, kennen déi Länner net gutt, well et Länner waren, déi bis 1989/90 an engem komplett anere System gelieft hunn, déi en fin de compte tabu waren, wou een net konnt higoen a wou een net d'iselwech historesch Relatiounen huet wéi zu deene Länner, déi an den Erweiterungen viru an d'Unioun komm sinn.

Wann een awer d'Realitéit kuckt, wann een d'Ängschte kuckt, déi véhiculéiert ginn, déi an eng Richtung gi fir ze soen, elo setzt sech do massiv e Vollek a Bewegung, an déi kommen a Westeuropa eis eis Aarbechtsplazen ewechhuelen, da stellt een einfach fest, dass déi Erweiterung op 25 dat net provoziert huet, mä dass d'Erweiterung op 25 Länner de Contraire bewierkt huet, nämlech deen, dass, wann der d'Wirtschaftsentwécklung vun deene 25 Länner kuckt, un der Spëtzt haut déi Länner sti mat deene gréisste Progressiounszuelen, déi eréischt méi nei an der Europäescher Unioun sinn, dass an deene Länner richtig eppes lass ass, an dass de Fait, dass se an d'Europäesch Unioun koumen, eng Méiglechkeet war, fir sech wirtschaftlech ze entwéckelen.

A wann ee mat deene Leit schwätzt, wann een an deene Länner war, mierkt een, dass iwwerhaapt kee Besoin besteet, fir bei eis ze kommen, well eng Perspektiv, endlech eng Perspektiv an deene Länner besteet, dass si och selwer an hir Leit kënnen eng wirtschaftlech, an doduerch och eng sozial Entwécklung an deenen nächste Jore kréien.

A wär dann d'Alternativ gewiescht, dass mer gesot hätten 1989, 1990, 1992, 1995: „Kuckt, dass Der eens gitt. 45 Joer hutt Der misse kucken, dass Der eens gi sidd. Mir loosse lech elo eleng, mir bleiwen a Westeuropa hei ënnert eis.“? An denke mer emol eng Kéier doriwwer no, wat da geschitt wier oder wat hätt

kënne geschéien, wa mer deen do-
te Wee gaange wieren. Da wäre
mer haut vläicht an engem ganz
anere Film, da wäre mer nees an
engem Film vun der Konfrontatioun
tëschent Systemer an tëschent Mo-
deller. An duerfir menge mer als
CSV, dass een net virun där Erwei-
derung do soll Angscht hunn, dass
ee se als eng Chance soll gesinn.

De Statsminister huet d'lescht
Woch a senger Ried richtegerweis
gesot, dass no dräi Joer eis Betri-
ber an déi zéng Länner vun der
EU, déi bäikomm sinn, scho méi
exportéiere wéi an Amerika. Och
dat ass en Zeeche fir eis ganz
kloer, dass et Länner sinn, wou mer
Perspektiven hunn, wou mer wirt-
schaftlech Handelsperspektiven
hunn, wat och an eisem Sënn ass.

D'Limite vun Europa ass eng wei-
der Fro, déi gestallt gëtt, perma-
nent. D'Limite vun Europa, d'Leit
soen d'Limite vun Europa an denke
selbstverständlech un d'Türkei.
D'Türkei, wat eng Fro ass, déi ëm-
mer erëmkënnt, a wat eng reell Fro
ass, déi een och net soll negéieren,
déi een net ewech kann drécken,
well et einfach e Land ass, wat eng
aner Kultur huet, eng wesentlech
aner Kultur huet wéi mir se haut
hunn, an dat bei de Leit eng ganz
Rei vu Befierchtunge mat sech
bréngt.

Mir kënnen eis nach drun erënne-
ren, 1997 an der leschter Prési-
dence, wien dann déi waren, oder
wat fir eng déi Regierung war, déi
bis zulescht en fin de compte an
eng gewësse Richtung plädéiert
huet. Mir hunn an der Chamber
d'lescht Joer eng Diskussioun hei-
riwwer gefouert, a mir hu jo net dé-
cidéiert als Chamber, dass d'Türkei
an deenen nächsten zwee oder
dräi Joer géif an d'Union kom-
men. Mä mir hu gesot, dass d'Ver-
handlung geïfen ugoen, dass
d'Verhandlungen oppe wieren, an
dass misst gekuckt ginn am Laf
vun der Zäit, ob oder ob net déi
Gesellschaft sech esou ännert an
der Türkei, dass se d'Erausfuere-
rungen erfüllt, déi noutwendeg
sinn, fir an där Wäertegemein-
schaft Europa, déi duerch dës Ver-
fassung en fin de compte fir
d'éischt emol niddergeschriww
gëtt, kënnen ze sinn.

An doraus gesi mer oder schlësse
mer, dass, wa mer déi Verfassung
unhuelen, e Bättrëtt vu Länner, vun
alle Länner, an Zukunft méi kompli-
zéiert gëtt, an deem Sënn, dass et
kloer muss sinn, dass d'Gesell-
schaft, an där se liewen, d'Wärter
vun der Europäescher Union ak-
zeptéiert ier se an Europa era kën-
ne kommen.

Eng drëtt Fro, déi gestallt gëtt, ass
d'Fro vun der Prédominance vu
Wirtschaft oder Sozialen. Et ass
d'Fro, ob sech de Maart duerch-
setzt, oder ob sech d'Protektioun
vun deem Eenzelnen duerchsetzt.
Eis Partei ka mat deem Traité hei
net nëmme liewen, mä ass ganz
zefriddn, dass de Prinzip vun der
sozialer Maartwirtschaft an den
Traité agefouert gëtt.

De Prinzip vun der sozialer Maart-
wirtschaft, deen en fin de compte
aus der kathoulescher Sozialléier
erauskënnt an dee vun eis scho
säit Joren a Jorzéngten als Aus-
gläich tëschent deenen zwee Wirt-
schaftsfacturen, déi et op der
Welt gëtt, nämlech dem Kapital an
de Leit, soll déngen, an net als en
Element wat déi zwee soll trennen,
dee Prinzip kréie mer an d'Euro-
päesch Verfassung eran. Dat ass
an eisen Aen e ganz grouse
Schrëtt an déi richteg Richtung.

Et gëtt da véiertens d'Gespenst
vun enger Rei vu Leit iwwert de Su-
jet vun der Militariséierung ge-
fouert: d'europäesch Arméi, den
obligatoresche Militärdéngscht,
deen zu Lëtzebuerg nees géif age-
fouert ginn, wa mer den Traité géife
stëmmen. D'Fro, déi mer eis musse
stellen, an déi mir mat Jo beänt-
werte vun der Säit vun der CSV
aus, ass déi, ob Europa wierklech
wëlles huet, sech d'Moyenen ze gi
vu sengen Ambitiounen. Kënne
mer, wëlle mer ëmmer dann, wann

et an Europa schwierig ass, op
d'Amerikaner mussen zielen, fir
dann dat auszebigele wat mir als
Europäer op eisem Kontinent net à
même sinn, selwer an d'Hand ze
huelen? Dat ass eng kruzial Fro,
déi mer eis musse stellen. Dat huet
näischt mat Militariséierung ze
dinn, dat huet eppes domadder ze
dinn, ob ee sech wierklech
d'Moyenë wëllt gi vun deenen Ob-
jektiver, déi ee sech setzt.

Mir sinn der Meenung, dass deen
Traité hei e Fridenstraité ass, dass
et en Traité ass, deen Europa
d'Méiglechkeet gëtt, zesumme mat
sengen amerikanesche Partner
nach ze schaffen, mä Europa och
emol erstmoleg an der Geschicht
d'Méiglechkeet an d'Moyenen an
d'Hand gëtt, fir op sengem Konti-
nent, wa Krisensituatiounen sinn - an
et gëtt an Europa nach eng ganz
Rei Plaze wou et net esou ass wéi
bei eis, wou et schwierig ass, wou
de Friden net ofgeséchert ass -,
do dann, an och op Wonsch vun
deene Länner an deene Popula-
tiounen, ëm déi et da geet, kënnen
an engem positive Sënn ze interve-
néieren.

A wann da Budgetsmoyenen do-
zou mussen zur Verfügung gestallt
ginn, a wann och zu Lëtzebuerg
am Budget d'Erhéijung da muss
kommen, fir do kënne matzema-
chen, da si mer der Meenung,
dass mer dat musse maachen. Net
well mer an d'Course vun der Mili-
tariséierung wëllen antrieden, mä
well mer der Meenung sinn, dass
dat do eng vun deene fundamen-
talsten Erausfuereungen ass, där
sech eng politesch Europäesch
Union fir d'Zukunft muss stellen.

Dir Dammen an Dir Hären, d'Strie-
wen no Perfektioun, dat ee bei ver-
schiddene Leit an deene leschte
Woche spierbar gemaach kritt
huet, dat sech doranner erginn
huet, dass een eenzel Artikelen ëm
d'Ouere gehae kritt huet, dass een
eenzel Wierder aus eenzelnen Arti-
kelen am Fong virgehale kritt huet,
fir dann aus engem Rasonnement
vun engem Deel vun engem Artikel
eng Konklusioun ze zéien, dass e
ganzen Traité net an der Rei wier,
dat ass eng Approche an Aart a
Weis, déi mir net kënnen deelen.

Och Roum ass net an engem Dag
gebaut ginn. Och Europa ass net
an engem Dag gebaut ginn. Mir
gesinn deen Traité hei an enger
Successioun vun Traitéen, déi an
deene leschte 50 Joer gestëmmt gi
sinn. Et ass e wesentlechen Traité,
mä et ass e Schrëtt no vir. Et war,
mengen ech, net d'Ambitioun, och
net vun deenen, déi am Konvent
waren, fir déi absolut Perfektioun
niederzeschreiwen, déi et
d'ailleurs op dëser Welt net gëtt.
Mä et war d'Ambitioun vun de Leit
am Konvent, an et war d'Ambitioun
vun de Regierungen duerno, fir
eng Verfassung op den Dësch ze
leeën, déi a wesentleche Punkte
besser a méi wäit géif goe wéi dat,
wat mer haut an de bestehenden
Traitéen hunn.

An duerfir géif ech gären a siwe
Punkten op déi wesentlech Grënn
agoen, déi d'CSV dozou beweegt
huet, fir haut mat Jo ze stëmmen
an der Chamber, an och d'Leit ze
froen, fir den 10. Juli mat Jo ze
stëmmen. Mir hunn dat an engem
Flyer resümeiert, dee mer och do-
baussen ausdeelen, wou op eng
ganz pragmatesch Aart a Weis a
siwe Punkten déi wesentlech
Saache gesot ginn.

Éischtens si mer der Meenung,
dass duerch dësen Traité Europa
méi staark an der Welt gëtt. Et gëtt
en Ausseminister geschaf, et gëtt
en Embryo vun enger Aussen-, an
et gëtt virun allem eng Verdeede-
gungspolitik geschaf. Et ass e
Punkt, wou d'CSV net ongäre gehat
hätt, dass ee méi wäit gaange wier.
Et konnt een awer net méi wäit
goen an dëser Phas, well einfach
d'national Intérête vun enger Rei vu
Länner an där Situatioun, wou mer
haut an Europa sinn, nach net esou
sinn, dass een zu enger kohären-
ter, „full-fledged“ europäescher
Aussepolitik ka kommen.

Mä de Fait, dass en Ausseminister
geschafe gëtt, de Fait, dass an Zu-
kunft duerch ee Mond eng gewësse
Politik soll verdeedegt ginn, ass
an eisen Aen awer e wesentleche
Fortschrëtt par rapport zu där Si-
tuatioun, an där mer hei sinn, a
kloer um Wee ze gesinn, an deen
nächste fënnef, zéng, 15 Joer,
Richtung méi gemeinsam Ausse-
politik.

Zweetens, Europa gëtt eng Ge-
meinschaft vun de Wärter, an dës
Wärter sinn och eis Wärter.
D'Fräiheet, d'Gläichheet, d'sozial
Ofsécherung, d'nohalteg Politik, de
Respekt virun der Émwelt,
d'Gläichberechtigung, d'Solidari-
téit tëschent de Generatiounen, dat
ass net nëmmen eng Déclaration
d'intention, dat ass och en Optrag,
deen ee sech gëtt, fir Politik ze
maachen, en Optrag, deem mir zu
Lëtzebuerg, mengen ech, probéiere
parteiwwergräifend och am
Dagdeeglechen nozegoen, och
wann et eis net ëmmer honnertpro-
zenteg geléngt.

Mä de Fait, dass dës Prinzipien an
déi Verfassung erakommen, ass e
wesentleche Fortschrëtt, well en en
fin de compte de ganzen Traité, déi
drëtt Partie, déi jo esou vill disku-
téiert gëtt, an en anere Kontext
setzt. E setzt se an de Kontext vun
der sozialer Gerechtegkeet, vun
der Fräiheet, vun der sozialer Of-
sécherung a vun der Gläichbe-
rechtigung andeems Europa eng
sozial Dimensioun kritt. Mir kënnen
net mat deenen d'accord sinn, déi
der Meenung sinn, dass et sech
hei ëm e sou genannten neoliberalen
Traité géif handeln, dee keng
sozial Dimensioun hätt.

D'Ziler vun der Union, déi festge-
leucht ginn - de soziale Fortschrëtt,
déi sozial Ofsécherung, de Kampf
och géint déi sozial Ausgren-
zung -, si wichteg Prinzipien, déi
mir gären europawäit géife kréien,
woubäi et och fir eis wichteg ass,
dass eise Sozialmodell net uge-
taascht gëtt an eis Politik, déi mir
gemaach hunn, soulaang mer se
selbstverständlech kënne finan-
zéieren, soulaang mer gutt genuch
si fir nei Betriber op Lëtzebuerg ze
kréien, soulaang mer Steiereinnah-
men hunn, déi et méiglech maache
fir eng aktiv Politik ze maachen,
dass mer domadder eis Pen-
sionssystemer, eis Krankekeese-
systemer, no eiser Aart a Weis wéi
mir se gesinn, kënne géréieren.

Europa kritt dann eng gemeinsam
Sécherheets- an Asylpolitik. A wat
hu mir dann an deene leschte Jo-
ren eis net gefrot, wéi wichteg dass
et wier, dass mir endlech op deem
Punkt vun der Unanimitéit géifen
ewechkommen an dass Europa an
ee System kéint erakomme wou et
iwwer ee System vun der Majoritéit
sech eng gemeinsam Sécher-
heets- an Asylpolitik kéint ginn.

Stëmme mer dësen Traité, da gi
mer an déi Richtung vun enger ge-
meinsamer Politik, déi och fir ee
klengt Land a besonnesch fir ee
klengt Land wéi eist, wat ganz vill
Schwierigkeeten huet sech eleng
mat deene Froen do ronderëm ze
klappen a wat all Intérêt huet dat a
méi engem grouse Raum ze ma-
chen, ganz wichteg ass.

Fënneftens: Europa respektéiert
d'Souveränitéit vun de Länner. Mir
ginn net ee Federalstat, mir mus-
sen net eis Identitéit ofginn. Ee vun
de Grënn, firwat dass deen Traité
esou komplizéiert, esou komplex
ass, esou déck ass, ass jo précisé-
ment deen, dass der Vielfalt an Eu-
ropa Suerg gedroe ginn ass, dass
opgepasst ginn ass an der Redak-
tioun vun all deenen Artikelen,
dass eben Europa net Amerika
ass, dass et sech net ëm eng Ge-
sellschaft handelt, mä datt et sech
ëm een Zesummeschloss vu 25
onofhängege Länner handelt, mat
hiren Eegestännegkeeten a ganz
oft nach an deenen eenzelne Län-
ner och nach mat Minoritéiten, déi

geschützt sinn, an déi dat och solle
bleiwen.

Ee sechste Punkt, iwwert dee mer
jo an der Chamber scho vill disku-
téiert hunn, ass dee vum Mat-
bestëmme vun den nationale Par-
lamente. Duerch dësen Traité kréie
mir eng nationalpolitesch Dimen-
sioun. D'Parlament, deene jo
ganz oft virgeworf ginn ass, si wä-
ren en fin de compte just d'Ofstëm-
ungsmaschinn vun deem wat
dann zu Bréissel géif décidéiert
ginn a si kéinten dorunner näischt
änneren, kréien haut elo - déi 25
Parlamente - déi Méiglechkeet, wa
se sech dann zu genuch zesum-
meschlësse fir Initiativen ze iwwer-
präifen, fir ze kucken ob si dem
Prinzip vun der Subsidiaritéit och
entspriechen an ob se domadder
och deem entspreche wat Europa
ass a wat et net ass.

A last but not least - ee wesent-
leche Punkt fir all déi, déi mol eng
Kéier ee Fouss an Europa scho ge-
sat hunn - schaaft dësen Traité den
institutionelle Kader, fir dass dat
Europa mat 25 Länner ka funkto-
néieren. Mir funktionéieren haut
mat enger Organisatioun, déi op-
gebaut ass op een Europa vu
sechs, a mir kréien domadder eng
Aart a Weis fir ze funktionéiere mat
25; och dat ass e wesentleche
Fortschrëtt par rapport zu deem
wat mir haut hunn.

Wann also och déi Texter do net
perfekt sinn, wann net jiddereen
alles dat erëmfënnt, wat hie gären
hätt, wat allerdéngs net anescht
machbar ass wann ee gären ee
Kompromëss tëschent 25 Länner
hätt, sou gesi mir awer an deem
Traité, an där Verfassung hei we-
sentlech Argumenter, déi eis an
der Balance vun den Argumenter
vum 'Pour' a vum 'Contre' dozou
bruecht hunn, dass mer ee klore Jo
zu där Verfassung ausschwätzen.

Ee Wuert nach, Dir Dammen an Dir
Hären, zur Bedeitung vun dësem
éischte Vote. Et gëtt jo dobaussen
diskutéiert iwwert dat, wat dann
eran ze interpretéieren ass oder
wier, iwwert dat, wat mir de Mëtten
hei an der Chamber maachen. Fir
d'CSV ass dee Vote, dee mir haut
maachen, deen éischte Vote. En in-
dikative Vote, eng wichteg Etapp
am Processus, deen de Leit et soll
erlaben den 10. Juli hir Stëmm of-
zeginn. Kënnt Dir lech eng Sekonn
ee System virstellen, wou mir den
10. Juli d'Leit opgeruff hätten ze
wielen, an déi eenzel Parteien an
der Chamber hätten net am Virfeld
dovunner de Leit gesot, wéi hir
Meenung dann dozou ass?

An dofir ware mir och net der Mee-
nung vun deenen, déi haut de Mët-
ten hei net ugetruede sinn an d'Po-
litik vun der „chaise vide“ bedrei-
wen, dass d'Parlament seng Mee-
nung net soll soen.

Ech weess, dass et den Här G. -
wéi soll ech soen - an deene Kapi-
tele vun deem Buch, wat ech virun
e puer Wochen eng Kéier uge-
schwat hunn, ganz staark arran-
géiert, dass hien haut géint hallwer
siwen, siwen Auer net op de
Knäppche muss drécken.

Well wann een aus enger Situa-
tioun hierkënnt, wou een als Partei
am Konvent war, wou ee bei der
Ofschlossfoto vum Konvent net no
genuch un de President vum Kon-
vent kouw, wann ee sech a senger
europapolitescher Broschür fir
d'Wahle vun leschte Joer mam Här
Valérie Giscard d'Estaing als dee
gréisste Verfechter a Verdeedeger
vun der europäescher Integra-
tionspolitik oflichte gelooss huet,
wann een am europapoliteschen
Kapitel als Partei an d'Wahle gaan-
gen ass vum leschte Juni an et
huet een zu de Leit gesot: „Mir häte
gären, dass Dir eis stëmmt, well
wann Dir eis stëmmt, dann hutt Dir
d'Garantie, dass mir eis dofir aset-
zen, dass deen Traité hei ratifizéiert
gëtt“ - well et ass dat, wat am par-
teipoliteschen a wahlpoliteschen
Programm vum ADR drastoung -,
an et muss een dann d'Kéier maa-
chen, déi ee muss maache well
een an engem Kongress mat 36
géint 33 Stëmmen an d'Minoritéit

gesat ginn ass, nodeem een eng
neutral Positioun wollt anhuelen,
duerno zur Speerspëtz vum Nee
ginn ass, an déi lescht Woch zu
Wolz annonciéiert huet, wa 24 Län-
ner mat Jo géife stëmmen, da géif
den ADR selbstverständlech och
just nach hannert dem Tony Blair
och fir déi Verfassung hei ofstëm-
men, dann ass et net verwonner-
lech, Dir Dammen an Dir Hären,
dass een de Mëtten dat mécht, wat
een hei mécht, nämlech dass ee
seng Verantwortung net hält, dass
een de Leit net wëll soe wat ee
seet, an dass een domat seng Ver-
antwortung virun der Geschicht
vum Lëtzebuerger Land voll a ganz
ausser Uecht gelooss huet. Ech
muss soen, dass ech mat deene
schäerfste Wierder esou eng Politik
muss uprangeren, déi hei haut de
Mëtte gemaach ginn ass.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. Michel Wolter (CSV).** -
Ech kommen zum Schluss. Et ass
en Text, deen net perfekt ass, et
ass en Text, deen awer vill positiv
Punkte mat sech bréngt. Et ass en
Text, deen Europa zu méi mécht
wéi grad just zu enger europäe-
scher Maartplaz, an där jidderee
sech zerwéiere geet.

Deen Traité, déi Verfassung, déi
mir stëmmen, ass en Text, dee
sech an d'Geschicht vun Europa
als Fridde stëftend Initiativ
aschreift. Et ass en Text, deen de
wirtschaftleche Kräften, déi et an
Europa gëtt an déi wichteg si fir Eu-
ropa, d'Méiglechkeet gëtt fir sech
ze entfalten. Et ass en Text, deen
d'Grenzen opmécht fir d'Leit, fir
d'Servicer, fir d'Produkte. Et ass en
Text, deen d'Méiglechkeete léisst,
wann d'Politik et wëll a wa si Majo-
ritéiten huet, fir landeswäit sozial
Ofsécherunge vun deenen eenzelne
Länner a vun deenen eenzelne
Leit esou ze maache wéi si dem
Standard entsprechen, deen dat
Land dann an deem Moment er-
reecht huet.

Et ass en Europa, wat eng weider
politesch Integratioun méiglech
mécht an et ass also en Europa,
wou mir mengen, dass ee soll an
déi Richtung virufueren.

De Jean Monnet, deen huet, wéi
hien eng Kéier iwwert d'Ziler vun
Europa geschwat huet, folgende
Saz gesot, an ech mengen deen
ass haut méi aktuell wéi jee: „Nous
ne coalisons pas les États, nous
unissons les hommes.“

Ech soen lech Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Merci, Här
Wolter. Den nächste Riedner ass
den honorablen Här Charles Goe-
rens. Här Goerens.

■ **M. Charles Goerens (DP).** -
Här President, Dir Dammen an Dir
Hären, am Ufank vun dëser Debatt
wollt ech och eng Partie Mercie
soen.

Merci un all déi Kolleegen, déi an
de leschte Wochen a Méint enorm
Efforté gemaach hu fir deem grou-
ssen Explikationsbedarf nozekom-
men, dee mir gespuert hunn uech-
tert d'Land. Mir hu versicht eis
esou ze organiséieren hei an der
Chamber, datt jiddereen een Deel
konnt vun de Laaschten droen. Mir
haten och zu eiser Säit excellent
Organisateure stoen, déi mat Ver-
stand an Härer dru gaange sinn.

Ech denken do och un de Presi-
dent vun der aussepolitescher
Kommissioun, de Ben Fayot. Ech
denken un déi ganz Kommissioun.
Ech denken och un d'Commission
constitutionnelle, déi iwwert d'Revi-
sion constitutionnelle ze befannen
hat. Ech denken och un all déi Re-
gierungsmembere mat hiren Equi-
pen, déi iwwert déi lescht sechs
Méint hu missen zu Bréissel ge-
rued stoe fir d'Politike widerze-
bréngen, an dat an enger Phas,
wou de Mainstream net méi esou
kloer ze erkenne war.

Ech denken awer och un déi Bei-
träg, déi mir d'lescht Woch hei an

der Chamber héieren hunn a besonnesch un déi vum Statsminister Jean-Claude Juncker, deen doud-sécher mat sengem Credo deem ganze Prozess en zousätzlechen Touch vu Crédibilitéit verliehen huet.

Lo kéint e jo bal soen, no esou laangen Debatten, a wou mer eis jo praktesch all owes Rendez-vous ginn op enger anerer Plaz, do wier alles gesot, just nach net vu jiddfer-engem. Mä well et e Bekenntnis ass vun eis alleguer, ass et besser mir soen et eng Kéier ze dack wéi eng Kéier ze mann.

Et ass sou viles an där Verfassung, wat schonn erwähnt ginn ass, wat scho justifiéiert ginn ass. Mä wat een nach eng Kéier muss rappeléieren an ëmmer erëm an engem neie Liicht presentéiere wëllt: Mir wëssen, d'Konkurrenz schléift net. Mir kréien et net einfach gemaach bei Saachen, déi eis einfach schéngen. Mir kréien et net einfach gemaach wa mer eng Kéier eng schlecht Phas hunn an et geléngt eis net, iergendee Prozess awer ganz plausibel ze erklären; dann hu mer verluer. Da musse mer wëssen, datt mer erëm eng Kéier do mussen ufänken, wou mer dann an där Phas versot hunn.

Et ass evident, datt mer och net kënnen noloosse bis den 10. Juli, well mir fäerten alleguer, datt dee Score extrem knapps gëtt. Mir kréien näischt geschenkt, well et ee groussen Ennerscheid gëtt tëschent der representativer Demokratie, wou jiddfer ee muss heibanne geruedstoe fir dat wat e mécht an eng Rechenschaftspflicht vis-à-vis vum Wieler huet, an deenen déi herno an de Kabinen am Anonymat kënnen ofstëmmen. Mir fäerten, datt der do eng Partie Ofrechnungge menge missen ze begläichen. Ofrechnungen, déi näischt mat der Constitioun ze dinn hunn. Mä wann ee weess wéi dat do funktionéiert, da muss een dat do mat an de Kaf huelen.

An duerfir ass déi ganz Operatioun, déi eis nach vun elo bis zum 10. Juli trennt, eng Opération vérité, wou mer wierklech musse bis an den allerleschten Eck vum Land goen an déi Explikatiounge weiderdroen. Well et steet enorm vill um Spill fir Europa an och fir Lëtzebuerg.

(M. Niki Bettendorf prend la Présidence)

Fir Europa steet vill um Spill, well et ass déi éischte Kéier, datt mer aus Verträge, déi haaptsächlech eng ekonomesch Connotatioun hate, elo Verträge kréien, déi vill méi eng politesch Connotatioun kréien, an all deene Phasen, déi elo scho beliicht goufen, an ech wëll se nach eng Kéier rappeléieren.

Dës Chamber ass no dem Akraaftriede vun deem Verfassungsvertrag net méi déiselwecht, well mir mussen eis ëmorganiséieren. Mir musse vill méi aktiv ginn a vill méi no bannen an no baussen erkennbar gi loossen, datt dat ganz Verträge wiesen sech och op eis Aarbechtsmethoden an op eis Dynamik heibanne wäert auswierken.

Mir kréien elo endlech dat, wat oft ageklot ginn ass, ze maachen, nämlech kucken ob déi, déi am

Numm vun der Europäescher Unioun Entscheedungen ze treffen hunn, ob se déi och maachen am Kader vun hire Kompetenzen oder ob se déi maachen ausserhalb vun hire Kompetenzen. Wa se se am Kader vun hire Kompetenz maachen, ass deen Examen, dee mer hei am Parlament ze maache kréien, net ëmsoss. Wa se et ausserhalb vun hire Kompetenz maachen, dann ass deen Examen, dee mer hei am Haus ze maachen hunn, och net ëmsoss, well da këne mer eis zesumme mat anere Parlamenten géint Abus de compétence wieren. Mir kënnen dat maachen, andeems datt mer souguer duerno iwwert d'Regierung virun d'Cour de Justice ginn an Abus de confiance akloen.

Dat ass e ganz kloren Hiweis a Richtung méi Demokratie. Dat ass och e ganz kloren Hiweis a Richtung méi Transparenz, well mir wësse vun elo un, wat Compétences exclusives sinn, mir wësse vun elo un, wat Compétences partagées sinn, a mir wëssen och, wat Compétences d'appui sinn. Mir wësse wou d'Europäesch Unioun vill ze soen huet, matzestimmen huet, eng Koordinatiounsmissioun ze erfüllen huet, a mir wëssen och wou d'Europäesch Unioun näischt ze dinn huet. Dat hate mer an där doter Kloecheit bis elo net. Dat ass och e ganz kloert Signal a Richtung méi Transparenz.

Mir hunn an deene verschiddene Kapitele vum Verfassungsvertrag eng ganz Rei vun Dispositiounen, déi deem Vertragswierk vill méi eng sozial Note conféréieren, wéi dat bis elo de Fall war. Mir kréien d'Méiglechkeet, elo um europäesche Plang d'Sozialpartner beieenen ze bréngen, e strukturierten Dialog ze maachen tëschent deenen, déi Aarbecht ze verginn hunn, tëschent deenen, déi Aarbecht kréien, an tëschent deenen, déi d'politesch Responsabilitéiten ze droen hunn. Dat ass fir eis selbstverständlech, mä dat war bis elo an Europa net de Fall. Dat do ass e ganz kloren Hiweis a Richtung méi sozial Méiglechkeeten, méi sozial Gerechtegkeeten.

Mir kréien d'Méiglechkeet fir an der Aussepolitik an engem ganz anere Kader ze operéieren. D'Aussepolitik kritt net nëmmen eng Telefonsnummer, si kritt och nach ee Gesichts. Mir hunn do d'Méiglechkeet fir eis esou ze organiséieren, datt mer kënnen dee Message, dee mer bis elo no banne konnte vernehmen an dee mer och no bausse probéiert hunn erauszeginn, nach vill méi kräfteg a vill méi transparent a vill méi visibel no baussen artikuléieren. Dat ass och ee ganz kloert Bekenntnis a Richtung méi Multilateralismus.

Dat Kapitel vun der Aussepolitik ass enorm wichtig, well bis elo d'Europäesch Unioun jo ëmmer als e wirtschaftleche Ris an als e politeschen Zwerg gegollt huet. Et ass enorm wichtig, well dat do am Fong de Profil vun där Entitéit „Union européenne“ méi schäerft. Et ass e wichtegt Signal an d'Richtung vun deenen, déi gär wëssen a wat fir engem Referenzkader hir Zukunft gestalt gëtt.

Wa mer dann am Kapitel Aussepolitik weiderkucken, da gesi mer do e Saz, wat wierklech sech zu engem Reizwuert entwéckelt huet a wat zu engem onwahrscheinlechen Dialogue des sourds Ulass gëtt; d'Militarisatioun vun Europa.

D'Militarisatioun vun Europa, wann een dee Saz eleng isoléiert, esou aus sengem Kontext erausrappt, da stellt ee sech natierlech Froen an da kéint een esouguer zur Konkusioun kommen, datt wier eng onglécklech Formulatioun. Wann een awer kuckt, wat alles an dee Beräich do eraspillt, an et hält een zum Beispill den Artikel 1, 3, 4 - also ganz am Ufank -, wou kloer gesot gëtt, datt d'Europäesch Unioun nëmme just kann am Kader vum Respekt vu gewësse Kompetenzen, vu gewësse Valeuren agéieren, déi heesche Respekt vun de Mënscherechter, Respekt vun de Minoritéiterechter, Respekt vun anere Verträge, wou eis 25 Memberstate mat Signataire waren a ratifizéiert hunn.

Kuckt een dat mam Artikel I-41 zesummen, et liest een d'Partie IV vum Vertrag, déi sech befaasst mat der Aussepolitik, an et kuckt een a wat fir engem Kader datt do kënnen Défense-Aktiounen gestart ginn, dann huet ee scho ganz viles gelies an et huet een nach keng eng Kéier d'Wuert Europäesch Arméi fonnt, well d'Europäesch Arméi kennt an deem Vertragstext do net vir. Well et keng Europäesch Arméi gëtt. Et gëtt en Zesummeschluss vun europäesche Kräften, déi kënnen «dans une situation donnée» intervenéieren.

Fir wat ze maachen? Mir mussen dach mol kucken, a wat fir enger Welt, datt mer haut liewen. Mir liewen haut an enger Welt, wou heiansdo Souverainetéit sech reimt mat dem Begrëff Monstruositéit. Wa Souverainetéit a Monstruositéit sech d'Hand ginn, da kann een dat reaktiounslos nokucken. Da maache mer just datselwecht wéi dat, wat mer an den 90er Jore gemaach hunn, faute de cadre décisionnel suffisant. Da kucke mer no, mir schécken héchstens Kameraen dohinner fir eis ze berichte wéi minabel datt mer sinn, well mer net drop reagéieren, a mir soen dann: Jo, hätte mer dann den décisionnell Kader, da kéinte mer vläicht eppes ënnerrhuelen.

Elo kréie mer endlech déi Méiglechkeete fir net méi reaktiounslos dat hinzehuelen, wat mer bis elo vill ze vill oft vun de Kamerae virgefouert kruten, a mir hunn endlech eng Situatioun wou mer kënnen an engem rechtlich kloer ofgestachene Kader Décisiounen huelen.

Wann een dee ganze Vertragstext liest, da fält engem och op, datt déi Aktiounen, op déi ech mech elo referéieren, ganz kloer musse kompatibel si mam internationale Recht. Se mussen UNO-kompatibel sinn. Se mussen UNO-kompatibel sinn, dat heescht se musse kompatibel si mat de Prinzipie vun der Charte des Droits fondamentaux vun de Vereenten Nationen.

Da gëtt gesot: Jo, mä dat ass schéin a gutt. D'Europäesch Unioun kennt awer och eventuell ënner gewëssen Ëmstänn Aktiounen starten, déi kee Mandat hätte vum Conseil de Sécurité vun den Nations Unies.

Et stëmmt, datt dat net ausdrécklech drasteet. Da muss ee sech awer d'Fro stellen: Wat maache mer dann, wa mer virun enger Situatioun sti wéi am Kosovo an et gëtt kee Mandat erlooss vum Conseil de Sécurité vun de Vereenten Nationen? Gi mer dann eng Käerz op d'Place Clairefontaine ufänken an da soe mer: „Mir hätte jo nawell gär eppes gemaach, mä de Conseil de Sécurité vun den Nations Unies huet eis nach kee Mandat ginn?“ Si mer bereet eis

mat esou enger minabler Faillite vun eiser Responsabilitéit ofzefangen, oder si mer bereet nach eppes ze maachen, wat nawell UNO-kompatibel ass?

Ech sinn der Meinung, egal wéi grouss datt déi Zerräissprouf do ass, datt awer d'Méiglechkeet ginn ass, opgrond vun deem Vertragstext hei, datt mer eis Responsabilitéiten iwwerrhuelen an do agéieren, wou et noutwendeg ass a wou mer kënnen Äntwerte liwweren, esou wéi d'Communauté internationale se vun eis amstand ass ze verlaangen.

D'Europäesch Unioun gëtt sech also elo eng ganz Partie Méiglechkeeten, déi se bis elo hätt kënnen ënner vill méi schwierige Bedingungen maachen. Dat ass positiv, datt huet absolut näischt mat Militarisatioun ze dinn. Déi Diskussioun ass just eng Vermeschung vun Zweck an Zil. An d'Ekonomie, d'Défense, dat si Möttelen, déi hunn eng dienend Funktioun. An d'Prinzipien, no deenen d'Leit gehandelt ginn, stinn och ganz kloer an deem Text dran iwwert dee mer haut an enger éischter Lecture ofstëmmen.

Europa gëtt um soziale Plang ganz staark op d'Prouf gestallt. An ech si wierklech erstaunt, wéi riseg datt de Gruef am Verständnis ass, tëschent der Europapolitik an den europäesche Méiglechkeeten op deem Plang, an deem, wat op nationalem Plang kann a soll entscheet gi bis elo. Mir kréie ganz oft gesot, jo mä da kënnen jo elo déi, déi aus deenen neie Länner kommen, fir näischt schaffe kommen op Lëtzebuerg - also quasi fir näischt schaffe kommen.

Mir dierfen awer och rappeléieren, datt mer e Gesetz hu vun 1995, wat den Droit du travail d'ordre public erkläert. Wann elo een aus Polen kennt den August an e seet, ech wëll mol e bëssen op Lëtzebuerg baue kommen, jo da brauch deen nëmme just de Kollektivvertrag vum Secteur de la construction gewisen ze kréien, do steet dran, datt een zum Beispill déi Zäit net dierf zu Lëtzebuerg bauen, well dat e Bestanddeel ass vum Kollektivvertrag an deen ass bei der Gewerbeinspektioun déposiert an do gëtt och driwwer gewaacht. Mir sinn an engem Rechtsstat an et gëtt Moyenné fir dat do ze opposéieren.

Wann en da seet, da kommen ech de September erëm an ech bezuele meng Leit mat 600 Euro de Mount, da kann ee soen, dann hat Dir Pech, well am Kollektivvertrag stinn aner Besoldungen wéi déi, déi Dir virgesinn hat. Mir hunn also Moyenné fir hei am Land eng ganz Partie Geforen, déi vum Ausland kennt kommen, an déi kënnen e Bradage vun eisen Acquis sociaux maachen, ofzewieren, ofzeschmetteren - ganz kloer rechtlich ofzeschmetteren. Datselwecht gëllt fir d'Entsenderichtlinie.

Et gëtt nëmme just e puer Problemer, wou mer mussen natierlech op der Hutt bleiwen. Beim Travail intérimaire, a mir kennen de System Kralowetz a mir wëssen, datt et heiansdo Leit gëtt, déi dem Gesetz ze staark sinn, an déi kënnen eenzel Dispositiounen ënnerrafen. Wann ee sech, als faux indépendant déguiséiert, op Lëtzebuerg etabliere kennt, an deen ass bereet fir e Sklaveloun ze schaffen, ass et net ëmmer evident, wat fir eng rechtlich Moyenen een deem opposéiert.

Mir mussen awer wëssen, datt mat deem Ganzen d'Kierch am Duert bleibt an datt mer genuch Moyenen hunn, fir dat do ofzewieren.

A wann dann och nach Leit an de Versammlungen eis froe kommen: „Wéi wierkt dat sech dann aus mat Hartz IV hei zu Lëtzebuerg?“ Da muss ee mol soen, do hutt Dir lech am Land geiert. Dat ass an Däitschland, an et ass kee Mënsch, deen deene verbitt e soziale Mindestloun anzesetzen. Et ass kee Mënsch, deen anere ver-

bitt sozial Standarden an hir Gesetzgebung ze schreiwen. Et ass kee Mënsch, deen deene verbitt Flächekollektivvertrag bäizebahlen. Et ass keen, dee si gezwongen huet, dat opzeginn.

Wann déi natierlech fäerten, dann dierfen se awer net Europa do d'Schell unhänken, da mussen se bei sech selwer kucken, ob si net Adaptatiounen gemaach hunn, déi se net vun der Europäescher Unioun imposéiert kruten, mä si sinn da selwer dofir responsabel.

Also, ech mengen - der langen Rede kurzer Sinn -: Et gëtt Aufgaben, déi kënnen vun der Europäescher Unioun geléist ginn. Et gëtt Signaler a Richtung méi Solidaritéit och um soziale Plang. Versucher gi gewot fir Standarden ze kréien, déi iwwerall applicabel sinn, mä ze mengen, mir kënnen elo hei zu Lëtzebuerg iwwerschwenkt gi vu Leit, déi aus engem anere Land kommen, déi en Akommesgefall mat Lëtzebuerg ze verzechnen hunn, dat ass carrément d'Leit fir vill méi domm gehalen, wéi mir se halen.

Well wann dat do nämlech wouer wier, a mir kucken e bësse wéi et an der Groussregioun ass, wou en Différentiel am Akommes ass, qui varie très souvent du simple au double, da wiere mer scho laang mat bëllegen Aarbechtskräften iwwerschwenkt ginn.

Ech kucken den Här Castegnaro ganz staark an d'Aen, an ech mengen, hie ka mer do net Onrecht ginn. Mir behalen also eng enorm Marge fir selwer nach eisen Alldag hei ze prägen. Dat, wat vun eis verlaangt gëtt, dat ass, datt mer eis esou behuelen, datt mer an där internationaler Gemeinschaft vun elo 25 Staten eist dozou bäidroen, datt d'Zesummeliwe méi sozial gëtt, méi gerecht gëtt, méi responsabel gëtt, méi berechenbar.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, an deem Verfassungsvertrag gëtt et Saachen, déi apparemment contradictoire sinn, datt gëtt mer gesot. Mä mir hu jo awer kee rechtsleere Raum. Eenzel Dispositiounen kënnen duerno an hirer praktescher Uwendung ageklot ginn.

Mir sollen de toute façon net eis der Versuchung higin an elo alles matenee vermëschen. Mir dierfen net matenee vermëschen europäesch Kompetenzen an national Kompetenzen. Dat hunn ech elo versicht ze soen. Mir dierfen net matenee vermëschen dat, wat deen Eenzelne ka maachen, an dat, wat e vum Stat verlaangt, an dat, wat d'Europäesch Unioun mécht. Jiddferen huet op sengem Niveau en Deel vun der Responsabilitéit ze droen.

An op kee Fall kënnen mer den Europäesche Verfassungsvertrag verwiessle mat der Politik a mat der Dynamik, déi mat esou enger Politik verbonden ass. Wat heescht Dynamik, oder wat heescht iwwerhaapt Politik? Ass d'Politik net einfach ze résuméieren mat e puer Wieder als Gestaltung vun der Zukunft? Wann d'Politik d'Gestaltung vun der Zukunft ass, da liest een am Verfassungsvertrag doud-sécher net all Léisung op déi Problemer, déi op eis duerkommen, mä da liest een do Méiglechkeeten, an deenen hirem Rahmen ee kann Solutiounen envisagéieren; da liest een do eng ganz Partie Opportunitéiten.

Politesch Gestaltung heescht also, datt een an engem Veräin kann aktiv ginn, wou d'Regele bekannt sinn, weess, wat jiddferen ze soen huet, an - wat enorm wichtig ass fir e Land wéi Lëtzebuerg - dass net nëmme mir eis da mussen un déi Regeln halen, mä besonnesch déi aner. Well et gouf jo mol eng Zäit, do hat Lëtzebuerg d'Méiglechkeet fir a säin Text ze schreiwen, wat et wollt. E perfekten Text konnte mer de Lëtzeburger virweisen als Verfassung. Deen Text war 1940 zimlech an der Rei. Do war och net vill ze beanstanden drun.

D'Fro war just déi: Wat konnte mer an enger spezifescher Situatioun ufänken? A fir méi prezis ze sinn: Wat konnte mer den 10. Mee 1940 mat deem Text ufänken? Den 10. Mee 1940 konnte mer domat net vill ufänken, well den onerwünschte Besuch ass awer erakomm. Dat ass haut an där Schicksalsgemeinschaft, an där mer dra sinn, net méi méiglech.

An déi Schicksalsgemeinschaft, déi huet et ëmmerhi fäerdeg bruecht, datt aus deene Länner, déi nach virun enger geraumer Zäit Diktature waren, fest etabliert Demokratie gi sinn. Dat war de Fall fir Spuenien, dat war de Fall fir Portugal, déi ënner faschisteschen Diktature gelidden hunn. Déijéineg vun eis, déi nach net ze vill Joren um Bockel hunn, awer genuch, déi kënnen sech un de Prozess vu Burgos nach erënneren, wou der sollten e puer gekäppt ginn. Déi kënnen sech erënneren ënner wat fir engem Drock datt do huet missen Afloss geholl ginn op Spuenien. Dat ass haut net méi méiglech, well mir hunn eis verpflichtet fir d'Doudesstrof ofzeschaffen.

Portugal kennt aus enger faschistescher Diktatur. Griichenland, e Land wat méi spéit an d'Europäesch Unioun komm ass, dat hat eng Diktatur vun de Colonellen, eng rietsextrem Diktatur. Och do konnte mer d'Demokratie festegen. An dann huele mer déi aacht Länner, déi aus Zentral- an Osteuropa kommen, déi hunn och bis viru 15 Joer nach alleguer an Diktature gelieft, an och do konnt d'Demokratie gefestegt ginn. Mir sinn haut an enger Schicksalsgemeinschaft, déi „grâce à l'existence des traités existants“ sech konnt entwéckelen op den Niveau, wou se haut ass.

Ech hat gesot, d'Politik ass d'Gestaltung vun der Zukunft. D'Gestaltung vun der Zukunft huet mat Dynamik ze dinn. Dat kann also net eleng erauszeliese sinn aus dem Text, deen d'Verfassung duerstellt. Dynamik, wat ass dat? Ma Dynamik, dat ass den Enthusiasmus, dat ass d'Begeescherung, mat där een e politesche Projet entwerft, a mat där een en duerchzitt. D'Dynamik, dat ass d'Fäegkeet, fir iwwert d'Kassandrariif ewechzegoen an dat ze maachen, de Contraire ze maache vun deem, wat de Mainstream engem seet, wa se net wëlle virугоen, wa se duerch d'Angscht sech guidéiere loosse.

Dynamik, dat heescht zum Beispill op d'Ouer goen, an d'international Verhandlungen, an dann do soen, den Zougang zu de Medikamenter fir déi, déi keng Suen hunn, „ce n'est pas une question de fric, c'est une question d'éthique“. Dat ass Dynamik. A wien huet da fir déi Dynamik do responsabel gezechent, wann net d'Europäesch Unioun? Ouni d'Europäesch Unioun hätte mer deen doten Acquis net kritt, dann hätte mer net kënnen aus deenen einfachen a simple Rasonnemen, „qui étaient liés à la propriété intellectuelle et qui l'ont réduit à une question de fric“, eng Question d'éthique maachen.

Bis viru fënnef Joer hunn d'Kassandra an d'Skeptiker geruff, zum Beispill wat den Zougang vun de Medikamenter fir d'Aidspatienten an Afrika ubelaangt: Dat ass vill ze vill deier, et kascht 14.000 Dollar pro Joer. Haut hunn déi sech duerchgesat, déi un d'Dynamik vun de Prozesser geduecht hunn, déi net oppginn hunn, an déi an enger Zäit, wou keen dru gegleeft huet, sech duerchgesat hunn. Déi hunn et fäerdeg bruecht, datt haut sage und schreibe déi Medikamenter zougänglech sinn, net méi fir 14.000 Dollar pro Joer, mä fir 140 Dollar pro Joer. Dat ass Dynamik.

Dat ass dat wat de Jean Monnet nennt „les croyants des heures désespérées“. De Jean Monnet huet gesot, dat wat mech interesséiert, dat sinn net „les résistants de la dernière heure“, dat wat mech interesséiert, dat sinn „les croyants des heures désespérées“. Mir sinn heibannen alleguer

„des croyants des heures désespérées“. Mir gleewen heibannen drun, well mer et wëssen, an et ass net engem verbueden, deen d'Gnod hat vun der spéider Gebuert, wéi den Helmut Kohl emol eng Kéier gesot huet, dass een, dee 25 Joer al ass, et ass deem net verbuede fir eng Kéier e Geschichtsbuch ze huelen an ze kucken, wéi et déi 25 Joer virdru war.

Et wäert awer och nach kee sech missen entschëllegen, wann en haut seet, datt dat ganz europäesch Integrationswierk eng fridensstëftend Funktioun huet, wéi et elo grad vu mengem Virriedner gesot ginn ass. Et wäert awer och nach kee sech missen entschëllegen, wa mer et fäerdeg bruecht hunn, datt mer déi Mentalitéit vun der Maginotlinn iwwerkomm hunn, déi gemengt huet, et kéint ee sech hannert enger einfacher Défenselinn esou organiséieren, datt keen aneren engem kéint draschwätzen.

Mir wësse jo, datt déi Mentalitéit säit 1940 och schonn hir Zäit gemaach huet, a mir wëssen och, datt déi Approches malthusiennes och net fonctionnéieren, déi doranner besti fir ëmmer nëmmen ze mengen, wat et deenen anere méi schlecht géng goen, wat et eis géng besser goen. Wirtschaftlech kréie mer all Dag just de Contraire bewisen, a mir brauchen nëmme just d'Statistike vun eise Wuesstëm nozekucken, fir erauszefannen, datt all Kéiers dann, wann et an Däitschland, Frankräich a Belgien wirtschaftlech lues geet, et bei eis net séier geet. Wann et deene schlecht geet, geet et eis net gutt, a wann et deene gutt geet, geet et eis besser. Dat kann een alles noliesen.

Dat wat den Différentiel ausmécht, dat ass am Fong dat wat mir profitéiert hunn, vun eiser Integratioun an den europäeschen Integrationsprozess. Et ass dat wat et fäerdeg bruecht huet, datt dëst Land sech konnt net nëmme wirtschaftlech behapten, mä och politesch.

Et sinn der eng ganz Partie heibannen, déi a verschiddene Gremië sinn, vun de Regierungsmemberen ofgesinn, déi ganz vill an d'Ausland kommen. Ech gesinn den Ausseminister do sëtzen, ech gesinn den delegéierten Ausseminister do sëtzen, ech gesinn hei fréier Kolleege, d'Anne Brasseur, den Henri Grethen, ech gesinn anerer hei, de Michel Wolter, alleguer si mer an iergendenger Funktioun vill an d'Ausland komm.

Et huet kee Mënsch eis brauchen drun ze erënneren, datt mer kleng sinn, dat wosste mer. Mä et goufen awer Zäiten, do wosst emol iwwerhaupt keen, datt et eis géif ginn. Wann emol all Mënsch weess, datt mer kleng sinn, dat ass ëmmerhi schonn eppes. An et ass och eppes, datt mer duerch den europäeschen Integrationsprozess emol iwwerhaupt op d'Weltkaart gesat gi sinn.

A wann ee gesäit wat och an der Présidence méiglech war a leschter Zäit, alles dat wat gemaach ginn ass, a wat ech nach eng Kéier wëll nodréiglech begréissen an ënnersträichen, an lech dofir félicitéieren, dat hânt jo awer och mat Lëtzebuerg zesummen, an dat gëtt mat Lëtzebuerg ëmmer erëm associéiert. Déi Roll hätte mer ni kënnen spillen, wann et nëmme just eng Fräihandelszon gewiescht wier, a wa mer nëmme just hätte kënnen wéi Epicierie ronderëm den Dësch handeln iwwert de leschte Centime.

Ech hu gesot, datt mer mat deenen Approches malthusiennes net vill kënnen ufänken. Well dee ganzen europäeschen Integrationsprozess, dat ass eng „win-win“-Strategie. Alles dat wat mer dran investéiert hunn, dat hu mer mat vill méi héijen Dividenden erëmbezuelt kritt, net nëmmen Intérëten, mä och nach Kapital. Et ass schonn oft drun erënnert ginn: Aus engem vun den ärmste Länner um europäesche Kontinent si mer zu en-

gem vun de räichste ginn, a mat wat fir enger Méiglechkeet fir Politik ze gestalten!

Dat hate mer ni virdrun, an déi, déi mengen, datt déi aktuell Verträge duerginn, fir dat weiderzeschreien, déi kënnen sech emol gewaltgeieren, well et soll emol ee mir soen, wéi een da kann an deene Coopérations renforcées, déi elo an deenen aktuelle Verträge dra sinn, a wou déi Méiglechkeet virgesinn ass, wéi een do kann eng Dynamik ukuerbelen, mat zwee Länner, déi zu de Grënnungsmembere gehéieren, an déi supposéiert waren, do e Rôle moteur ze spillen, wéi een do kennt a wesentleche Politikfelder grouss Fortschreitter maachen. Dat bleift mir jiddefalls bis elo e Rätsel.

Also wann dëse Vertrag net a Kraaft trëtt, dann trieden net nëmme just déi Méiglechkeete fir méi Transparenz net a Kraaft, dann trieden net nëmmen déi Méiglechkeeten net a Kraaft, déi eis méi Demokratie bréngen, dann trieden net nëmmen déi Méiglechkeeten net a Kraaft, déi eis méi Gestaltung am Rescht vun der Welt, méi Solidaritéit no baussen an no bannen erlaben, da ginn och eng ganz Partie vun de Méiglechkeeten, déi am bestehende Vertragswierk dra sinn, paralyséiert, an da si mer wierklech voll an der Kris dran.

Duerfir, wa mer eis jo d'Wuert ginn, a mir si jo e bësse wéi déi Eintracht im Tale, momentan, a mir sinn „des croyants des heures désespérées“, da loosse mer wëssen, nach eng Kéier, wat den 10. Juli um Spill steet. Fir Europa steet enorm vill um Spill. Mä wann ech dat vergläichen, wat fir Europa um Spill steet, an ech vergläichen dat, wat fir eist klengt Land um Spill steet, „il n'y a pas de commune mesure“!

Dat wat fir eis um Spill steet, ass eng Question d'être ou ne pas être. Et sinn d'Lëtzebuerger Potenzialitéiten, déi um Spill stinn, a mir kënnen den 10. Juli e formidabelt Signal no bannen an no bausse ginn, an ech hoffen duerfir, datt den 11. Juli den Dag ass nom Jo, nom kloren, daitleche Jo, no engem kloren Bekenntnis zu engem politeschen Europa mat all deene Potenzialitéiten, déi an deem Text hei drastinn, wat keen Ersatz ass fir Politik, mä wat eng Méiglechkeet ass, fir méi an eng besser Politikgestaltung fir d'Zukunft ze maachen.

A wann alles vergiess ass, an no 50 Joer weess kee méi, wien hei an der Chamber war, vläicht kënnen d'Leit sech nach drun erënneren, wien de Statsminister war, mä dat wäert awer och alles sinn. Mä wat se awer och nach wëssen, dat ass wéi mer den 10. Juli gestëmmt hunn, a wien de Courage hat, fir sech ee Moment géint e soi-disant Mainstream ze stäipen.

Ech menge mir kënnen de Rescht vum Land an deem dote Sog, an deem mir elo dra sinn, mat virunhuelen. Dat ass net hinnen eppes imposéiert, mä dat ass dësem Land a besonnesch der Jugend eng ganz Partie Méiglechkeeten opgemaach, an duerfir brauche mer eis nu wierklech net ze entschëllegen.

Plusieurs voix - Très bien.

M. le Président - Merci, Här Goerens. Den nächste Riedner ass den Här Alex Bodry.

Dir hutt d'Wuert, Här Bodry.

M. Alex Bodry (LSAP) - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, d'Chamber steet sécherlech virun enger wichteger Ofstëmmung haut den Nomëtteg an dat an duebeler Hisiicht, duerch den Inhalt, duerch d'Tragwäit vun deem internationalen Traité, deen d'Ambitioun huet der Europäescher Unioun eng Verfassung ze

ginn, mä awer och duerch de politesche Kontext vun dëser Entscheedung, déi getraff gëtt an engem Klima vu politescher Veronsécherung an Europa, knapp 14 Deeg virun dem Referendum vum 10. Juli, deen éischte Referendum dee Lëtzebuerg zënter 68 Joer op nationalem Plang virhëlt.

An och wann d'Chamber ausnahmsweis an där heiter Fro net déi allerlescht politesch Décisionsgewalt huet, läit déi Gewalt des Kéier beim Wieler iwwert de Referendum. Sou muss een dach soen, dass et wichteg ass, dass dëst Parlament haut an dëser Debat an an der Ofstëmmung seng Verantwortung iwwerhëlt an dass d'Parlamentarier, allegueren déi 60, gebiede si fir haut hir Verantwortung ze iwwerhuelen, fir d'Richtung unzeginn a fir Faarf ze bekenne an enger kruzialer politescher Fro. D'Parteien hunn an all demokratischem System déi fundamental Aufgab, fir zur politescher an öffentlecher Meenungsbildung bäizedroen.

A wien haut hei net Faarf bekennt, wie sech senger Verantwortung net stellt, wie feig doheem bleift, deen huet menger Usicht no den Usproch verwielt als politesch Partei hei zu Lëtzebuerg nach kënnen d'Wuert ze ergräifen an nächster Zäit.

Plusieurs voix - Très bien.

M. Alex Bodry (LSAP) - Et ass blamabel fir eng politesch Partei wa si sech net dëser Erausforderung stellt. Et versteet een natierlech ganz gutt, firwat dass den ADR haut net hei ass. Den ADR, dee grouss ginn ass - hien huet jo glécklecherweis e klengen Dämpfer kritt bei deene leschte Wahlen -, mä deen iwwer Jore gewuess ass duerch Ënnerstellungen, duerch Attacke vun deenen aneren an deen elo op eemol an déi Situation erakënn, dass hien an engem wichtige politeschen Dossier mat senger eegener Verantwortung, mat senger eegener Vergaangenheet konfrontéiert gëtt, mat senger eegener Wankelmütgekeet, an engem Sënn mat senger Revirementer, mat senger andauernder Girouettefonction, déi hien an deem heite wichtige politeschen Dossier während zwee Joer ageholl huet.

(M. Lucien Weiler reprend la Présidence)

Bal war et de Jo, bal war et den Neen a fir deen, deen et net gleeft, well si streiden dat jo andauernd of, hunn ech mer awer erlaabt der Chamber nach eng Kéier dat Dokument hei matzebréngen: „Wahlen zum Europäeschen Parlament am 13. Juni 2004. Konsequent fir Lëtzebuerg!“, de Programm vum ADR zu den Europawahlen. A well se haut keng Stëmm hunn - soss erliwwen ech jo ëmmer, dass si hei oft net richtig hir Argumenter kënnen virdroen -, wëll ech mech dann eng Kéier fir déi Minoritéit hei am Parlament asetzen...

(Hilarité)

...a ganz gären aus hirem Wahlprogramm zu den Europawahlen, déi Europawahlen, déi virun engem Joer hei zu Lëtzebuerg stattfonnt hunn, zitëieren: „Wir sagen Ja zum

Europäeschen Verfassungsvertrag.“ Ech kéint och hei zitëiere wat den Här Gibéryen, Member vum Konvent, gesot huet am Juni 2003 wéi de Konvent eriiwwer war a wou e Bilan gezu ginn ass mat deenen anere Membere vum Konvent a wou hie genee de Contraire vun deem behaupt huet, wat elo zënter e puer Woche behaupt gëtt vun darselwechter Partei, déi elo ewell de Superstat Europa erëm entdeckt huet. Den Här Gibéryen huet awer den 19. Juni 2003 virun der Press just de Contraire gesot huet: „...es entstehe kein Europäescher Staat sondern ein Europa der Staaten, dem keine zusätzlichen Zuständigkeitsbereiche eingeräumt worden seien.“

En ADR, deen elo net midd gëtt dat Sozialt an de Vierdergrond ze stellen, well dat anscheinend guer net géif berücksichtegt ginn am neien europäesche Verfassungstext. Mä deeselwechten ADR huet erëm eng Kéier am Virfeld vun de leschte Chamber- an Europawahle just de Contraire behaupt, wéi a sengen Texter ze liese war: „Der europäische Konvent hat in dem Entwurf der Europäischen Verfassung die sozialen Mindestnormen beschlossen, die die Grundlage für das soziale Europa bilden müssen.“ Just de Contraire vun deem also wat en haut behaupt. Dat ass net seriö!

Dat erënnert mech eigentlech un e Sproch vum Edgar Faure. Den Edgar Faure e bekannte liberale Politiker aus der Quatrième République a Frankräich, dee bekannt war, dass hien ëmmer dobäi war, bei all Regierungen, déi gebilt si ginn, an deen eng Kéier, wéi hien d'Fro gestallt kritt huet vun engem Journalist, wéi da seng Positionen ze erkläre wier, ob dann net seng Positionen mat där vun engem Wiederhinnen ze vergläiche wier, geäntwert huet - hie war ëmmer ganz schlagfäerdeg -: „Ce n'est pas la girouette qui tourne, c'est le vent.“

(Hilarité)

Sou wäerten et och den Här Gibéryen a seng Kollege vum ADR halen. Mä elo awer zu eis. Ech si jo eigentlech net de Fraktiounssprecher hei vum ADR.

Ech mengen et ass ganz kloer, dass mer den 10. Juli nëmmen iwwer eppes ofstëmmen. Mir stëmmen of iwwert den Entworf vun engem neien europäeschen Traité, dem Traité constitutionnel. Mir stëmmen net of den 10. Juli hei zu Lëtzebuerg iwwert de Baitrëtt vun der Türkei. Mir stëmmen net of iwwert d'Bolkestein-Direktiv a mir stëmmen och net of iwwer eng eventuell personell Ëmbesetzung un der Spëtzt vun der Lëtzebuerger Regierung. Dat sinn alles wichteg Froen, mä Froen déi näischt awer och guer näischt mam Verfassungstext vun der EU ze dinn hunn, deen eenzeg an alleng mat Jo a mat Nee muss beäntwert ginn.

Mir stëmmen also of iwwert d'Ziler, iwwert d'Regelen no deenen d'Europäescher Unioun an Zukunft soll fonctionnéieren. Mir stëmmen am Verglach zu deenen Texter, déi haut gëllen, eenzeg an eleng iwwer Verbesserungen of par rapport zum geltenden europäesche Recht.

Ech waarden nach ëmmer drop, dass ee mer hei am Land soll soen a wat fir engem Punkt konkret deen Text, deen elo zur Ofstëmmung virläit, eng Verschlechterung géif duerstelle par rapport zu deenen europäeschen Traitéen, déi haut an Europa a fir Lëtzebuerg gëllen. Ech hunn nach haut dee Beweis net bruecht kritt fir esou eng Verschlechterung. Iergendeng Verschlechterung misst jo ze fanne sinn an deem risegen Text do! Mä nach bis elo ass net een, dee konnt esou eng Verschlechterung nennen. Et sinn also nëmme Plus-valuen ze verzechnen an deem doten Text par rapport zu deem, wat europäesch Recht fir de Moment hei ass.

Et ass sécher, dass vill Leit Europa - a streckeweis mengen ech hu se guer net Onrecht - als ze bürokratesch, net genuch demokratesch, net genuch sozial ausgeriicht gesinn. A well se Recht hunn a villem wat se soen a wat se mengen, si mir als Sozialisten der Meinung, dass ee muss Jo zu deem Verfassungstext stëmmen, well grad dee Verfassungstext eng Äntwert versicht ze ginn op déi Saachen, déi vläicht an Europa net esou gutt lafe wéi se kënnle lafen, a probéiert déi Mängel an der europäescher Praxis an an den europäeschen Texter auszebigelen.

Duerfir also, wann Der wierklech kritesch sidd deem Europa géigeniwwer wat haut besteet, wann Der dat eent oder dat anert bemängelt, kuckt lech déi nei Texter un, vergläicht se awer wann ech gelift mat deenen Texter, déi haut Gültgkeet hunn an da stëmmt Der Jo zu deem neien Text, well e ganz kloer an déi Richtung geet fir eng Verbesserung ze bréngen am Fonctionnement, an der Transparenz vun der europäescher Politik.

Wann Nee gesot gëtt, dann hutt Der nëmmen eng Garantie, d'Garantie dass alles beim Ale bleift. Da bleiwen déi Texter en vigueur, déi esou vill kritiséiert ginn haut. Dat ass déi eenzeg Sécherheet, déi Der hutt. Dir hutt guer keng Aussichten, dass iergendwann an nächster Zukunft en aneren Text kënnt, deen da besser wier wéi dat, wat momentan an der Diskusioun ass.

An deen Duercherneen, deen nom Neen a Frankräich an an Holland an Europa entstanen ass, déi Ongewëssheet wéi et soll weidergoen an dee Sträit, deen eigentlech ausgebrach ass iwwert d'Orientéierung vun der Politik an Europa, beweist, dass et keng Alternativ gëtt, wéi ëmmer behaupt ginn ass, et wier guer kee Problem, dat géif alles esou roueg eroflaffe wa géif Nee gestëmmt ginn. Da géif iergendeen opstoen an hie géif a seng Täsche gräifen an hätt dann de berühmte Plan B, deen dann all d'Problemer géif op ee Schlag léisen a wou jiddereen da spontan géif an d'Hänn klappen a soen, dat doten ass et, deen alen Text kënnen mer vergiessen, hei ass deen neien Text, de Plan B spillt an dann ass alles an der Rei.

Et gëtt kee Plan B! Oder - géif ech soen - et ginn der honnert, vläicht nach méi. Jiddereen huet säi Plan B, mä et weess keen a wat fir eng Richtung dass et eigentlech sollt goen. Dat ass dat, wat den Neen ausgeléist huet. Dat ass kee schéint Bild, wat ee momentan an Europa an deem dote Punkt gesäit. Dat beweist op jiddfer Fall, dass d'Argumentatioun vun de Leit vum Non an anere Länner falsch war an dass se iwwert déi wierklech Konsequenz vun engem Nee hinweggetäuscht hunn.

Deen Text, deen eis virläit, ass e prekären Equilibre tëschent ganz verschiddenen Opfaassunge vun Europa. Equilibre tëschent de Positione vu 25, 28 verschiddene Länner, mat hirer eegener Geschicht, mat hirer eegener Kultur, mat hiren eegene politesche Prioritéiten.

Et ass en Text, dee versicht en Equilibre duerststellen tëschent Sozialisten, Sozialdemokraten,

Gréngen, Liberalen, Chrëschtendemokraten, Konservativer. Alles dat probéiert en ze maachen. An ech géif soen, en hätt et fäerdeg bruecht, deen Equilibre do hierstellen. Woubäi een dann och net däréi dohinnerkommen an ee Saz erauszéien aus deem Ganzen a soen: „Aha, do gesitt Der jo, do verstoppt sech dee liberalen Däiwele.“ Oder: „Oho, do ass jo dann den europäesche Superstat.“

Et muss een dee ganzen Text liessen an et kann een nëmmen dee ganzen Text interpretéieren, wann een all Artikelen berücksichtegt a wann een all Dispositionen a la lumière vun enger anerer Disposition vum Text interpretéiert. Esou kann een nëmmen un deen doten Text erugeen. Well et eben e Kompromisstext ass, wou deen ee sech éischter op deem enge Punkt duergesat huet, deen aneren op engem anere Punkt, mä dat Ganzt esou ausgefeilt ass, dass jiddfer een sech iergendwéi an deem ganzen Text do ermëfent. An da kann een net eppes erausbréchen a soen: „Dat ännere mer elo!“, well da brécht déi ganz Konstruktioun zesummen, an dat kënnen mer jo allegueren net wëllen.

Dofir muss ee sech kloer bewosst sinn, wat et heescht eigentlech an esou enger grousser Gemeinschaft mat all deene verschiddene Sensibilitäten et iwwerhaapt fäerdeg ze bréngen, esou e Verfassungstext op d'Been ze stellen.

Kompromisser och tëschent de Fédéralisten an de Souverainisten. Allegueren fannen si sech an einzelnen Aspekter vun deem Ganzen erm. An dat ass mengen ech immens wichteg, dass een do de Leit näischt vormécht. Duerfir sinn ech der éierlecher Iwwerzeegung - ech gi vläicht Lige gestrooft vun der Entwécklung an deenen nächste Méint a Joren -, dass deen heiten Text am Endeffekt net dout ass. E schéngt dout fir de Moment. Mä wéi heescht et: „Totgesagte leben länger.“

Deen heiten Text kritt menger Ansicht no eng frësch Vigueur, wa mol d'Prozeduren an alle Länner duergesat ginn a wa mol gekuckt ginn ass, wat dann eng Alternativ kéint sinn zu deem doten Text. Da sinn ech der Meinung, dass deen heiten Text duerchaus eng reell Chance huet, schlussendlech sech awer duergesetzen, um Enn vun alle Prozeduren.

An et ass jo net nëmmen esou, wéi wa Lëtzebuerg elo totale Cavalier seul géif an deem ganze Beräich maachen. Net nëmmen d'Lëtzebuurger hunn decidéiert, hir Ratifikationsprozedure virunzedreien. Datselwecht gëllt fir d'Belsch, déi matzendra sinn, wou awer nach eng Rei vu regionale Parlamenten müssen hir gréng Luucht ginn. Dat gëllt fir Malta, gëllt fir Zypern, gëllt fir Estland.

All déi Länner si praktesch zäitgläich mat Lëtzebuerg amgaange mat hire Ratifikationsprozeduren duergesinn, och wann dat parlamentaresch Ratifikationsprozedure sinn. Haut si mer jo och hei als Parlament zesummen, fir deen éischte Vote zu deem heiten Text virzehuelen. Gutt d'Halschent vun den Europäer hunn haut schonn ofgestëmmt iwwert deen doten Text. Sollt déi aner Halschent sech net däréi äusseren zu deem Text? Ass et einfach nëmmen eng zäitlech Folleg vun de Ratifikatiounen an eenzelne Länner déi bestëmmt wien däréi ofstëmmen a wien net däréi ofstëmmen?

Hei muss all Stëmm gläich gëllen an och d'Stëmm vun de Lëtzebuurger muss dat gläich Gewicht kréie wéi all déi aner Stëmmen. Mir kënnen et net de Fransousen an den Hollänner oder aneren iwwerloosen an eiser Plaz praktesch iwwert déi Fro ze decidéieren, déi den 10. Juli dann de Bierger sech wäert virhuelen.

Mir müssen op eng wesentlech Fro äntweren. Jiddfer ee muss dat fir sech maachen. Mir haut als Cham-

ber, an da jiddfer Bierger fir sech: Wat bréngt deen heiten Text Lëtzebuerg, de Lëtzebuurger? Wat bréngt en Europa an den Europäer?

Kloer ass fir mech, dass d'Rechter vun de Bierger ausgebaut ginn duergesinn deen heiten Text, net ofgebaut. Kloer ass et och, dass d'Positionen vu Lëtzebuerg duergesinn deen heiten Text gestärkt gëtt, zementéiert gëtt an net zrëckgesat gëtt. A kloer ass et fir mech och, dass duergesinn deen heiten Text Europa kann e Stéck méi staark ginn an op jiddfer Fall net d'Ambitioun huet, fir méi schwach ze ginn op internationalem Plang.

Dësen Traité bréngt keng Maartgesellschaft an Europa eran, wann en och op der sozialer Maartwirtschaft opgebaut ass. Mä et ass en Traité, dee sech als iewescht Zil gesat huet, eigentlech en nohaltegen Entwécklungsmodell duergesinn a sämtleche sektorielle Politiken.

An eent muss och de Kritiker vu lénks kloer sinn, dass et sécherlech esou ass, dass d'Grousskapital, wat jo oft an de Vierdergrond gestallt gëtt, ganz gutt kann ouni Verfassung an Europa liewen a ganz gutt a vill besser ka liewen ouni Regeln, an dass eigentlech d'Bierger an all déi, déi hei en europäesche Sozialmodell verteidegen an en eng sozial an ökologesche Maartwirtschaft an Europa gleewen, als Modell, deen een eventuell kann esouguer international exportéieren, all Intérêt drun hunn dofir ze suergen, dass Regeln festgesat ginn. Dee Versuch gëtt iwwert deen heiten europäeschen Text och ganz kloer ëmgesat.

Egal wéi de Referendum ausgeet, wëll ech am Numm vun der LSAP schonn zwou Konklusiounen zéien. Zwou Konklusiounen, déi mer an eisen Ae müssen ëmsetzen, wéi gesot, egal ob Jo oder Neen hei zu Lëtzebuerg gestëmmt gëtt.

Déi éischt Konsequenz, mengen ech, dat ass, dass eist nationaalt Parlament, eis Chamber sech muss fundamental reforméieren, an och wann déi nei Regeln nach net gëlle schonn elo sollt sech d'Instrumenter ginn, fir kënnen ze funktionnéieren, wéi wann deen neien Text do wier.

■ **Une voix.** - Très bien.

■ **M. Alex Bodry (LSAP).** - Dat heescht dofir ze suergen, dass mer fréizäiteg als Parlament an déi legislativ europäesch gesetzlech Prozeduren erakommen. Dat beedeit e fundamentaalt Ëmkrémpel vun deem, wat mer hei an der Chamber vu Fonctionnement an deem dote Beräich hunn. Dat heescht och, dass mer méi systematesch müssen öffentlech Debatte siche goe mat de Leit. Net nëmmen hei am Plenum, mä mat de Leit zu wichtige europäeschen Themen.

Et geet net duergesinn, dass mer deen Exercice all puer Jorzéngten eng kéier hei zu Lëtzebuerg maachen. Dat huet ee mengen ech ganz kloer gespuert an där Campagne, déi elo déi lescht Méint hei zu Lëtzebuerg gelaf ass. Dat sollt een elo schonn als gemeinsame Konklusioun festhalen.

Zweet Konsequenz, déi mer elo scho sollten zéien, ass, dass mer et musse fäerdeg bréngen, deenen europäeschen Enjeue méi Fräiraum ze ginn, se méi an Evidenz ze setzen. Dat geschitt nëmmen duergesinn, dass mer et fäerdeg bréngen, d'Europawahl vun den Nationalwahlen ze entkoppelen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. Alex Bodry (LSAP).** - Sief et iwwer e verschiddenen Datum, sief et zumindest iwwer e Verbuet

vun duebele Kandidature bei Europa- a bei Chamberwahlen. Dat sollten an eisen Aen d'Konklusiounen sinn, déi mer elo schonn zéien, egal wéi dee Referendum do ausgeet.

De Michel Wolter huet siwe Grënn genannt, firwat ee sollt Jo stëmmen a firwat och seng Fraktioun wäert Jo stëmmen zu deem heiten Text. Ech erlabe mer der zéng ze nennen. Awer ech maachen et méi kuerz wéi hien.

Mir Sozialiste wëlle Jo soen, well doduerch ganz einfach d'Leit an Europa eiser Usicht no weider a Fridden, Fräiheet a Sécherheet liewe kënnen, an enger Gemeinschaft vu Wäerter, déi mer deelen.

Mir soen och Jo zu deem heiten Text, well doduerch d'Onofhängegkeet, de Wuelstand an d'Interesse vu Lëtzebuerg an Europa fir weider Jore gefestegt ginn.

Mir soe Jo, well doduerch Europa e Stéck méi sozial gëtt.

Mir soe Jo, well duergesinn deen Text Europa och wäert e Stéck méi demokratesch ginn a méi transparent an handlungsfäeg.

Mir soe Jo, well duergesinn deen heite Verfassungstext d'Charta vun de Grondrechter vun den EU-Bierger rechtlech verbindlech gëtt.

Mir soe Jo, well doduerch Europa an der Welt méi staark gëtt a sech domadder och ka politesch a wirtschaftlech international besser behaapten.

Mir soe Jo, well deen Text en éierleche Kompromiss duerstellt tëschent alle Memberstaaten, mat ënnerschiddleche politeschen a kulturellen Usichten.

Mir soe Jo, well dës Constitutioun e valabele Kader duerstellt fir eng fortschrëttlech Politik an Europa méiglech ze maachen, wann dat politesch Kräfteverhältnis dat zouléisst. An dat Kräfteverhältnis do, dat gëtt entscheet duergesinn national Wahlen, duergesinn national Regierungen, déi sech aus den nationale Wahlen erginn, an duergesinn d'Komposition vum Europaparlament. An et ass an eisen Aen do wou muss ugesat ginn. Wann ee wëllt eng fundamental nei Orientéierung kréien, da muss d'politescht Kräfteverhältnis an Europa dat méiglech maachen, well soss brauch ee guer net dovunner ze schwätzen.

A schliesslech si mer der Meinung, dass mer Jo sollte stëmmen zu dësem Text, well mer als Lëtzebuurger wëllen Europa aus der Kris vum Neen erm erausbréngen.

Ech menge méi wäit brauch een hei net ze goen. De Fayots Ben huet op seng bekannte remarquabel Aart a Weis dat als Rapporteur gemaach.

Ech wëll zum Schluss just nach Folgendes soen: Ech sinn der fester Iwwerzeegung, dass mer als Lëtzebuurger sollten net ängstlech an net misstrausch un eis Zukunft an och un d'Europäesch Unioun erugeen. Et ass jo dat, wat een deelweis e bësse spiert dobaussen, déi Veronsécherung, déi kënnt.

Et soll een awer trotzdem däréi ee kleng Bléck no hanne werfen an einfach feststellen, dass déi 60 laang Jore vu Fräiheet, vu Sécherheet, vu Fridden, an deene mir

däerfe liewen als Lëtzebuurger; dee Wuelstand, deen iwwert déi lescht Jorzéngten hei geschaf ginn ass; déi wirtschaftlech Performancen; deen héije Sozial- an Ëmweltstandard, dee mer hei zu Lëtzebuerg hunn: Dat alles ass dach net erreecht gi géint Europa. Mä et ass erreecht gi mat Europa a gréisstendeels duergesinn Europa.

Dofir soe mer: Loosse mer keng Angscht hu virun der Zukunft! Loosse mer kucken, wat war, loosse mer kucken, wat ass, an da gi mer mat Zouversicht a mat Courage un déi nei Erausforderungen erun, well ech si sécher, dass mir dann hei zu Lëtzebuerg an Europa weiderkommen. Europa brauch eis. Dofir solle mer Jo stëmmen.

Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. le Président.** - Merci, Hâr Bodry. Den nächste Riedner ass den honorabelen Hâr François Bausch. Hâr Bausch, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - Hâr President, Dir Damen an Dir Hären, erlaabt mer vläicht och am Numm vun der grénger Fraktioun dem Hâr Fayot net nëmme Merci ze soe fir säi Rapport, deen hien hei gemaach huet, mä och fir säi ganzen Engagement iwwert déi lescht Méint ronderëm déi Hearigen. Ech mengen, hien hat oft keen einfache Stand hei. Hien huet dat awer relativ gutt gemaach eiser Meinung no...

■ **Une voix.** - Relativ?!

(Hilarité)

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - ...an ech wëll him duergesinn hei am Numm vun eiser Fraktioun Merci soen.

Relativ gutt, dat heescht den Ëmstänn entsprechend - wéi heiansdo d'Situatioun war, soen ech. Dat war elo net schmälend fir den Hâr Fayot.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - Hâr President, Dir Damen an Dir Hären, ech wëll vläicht fir d'éischt versichen e klengen Historique ze maachen, fir eigentlech déi Fro ze klären, déi elo an deene leschten Deeg jo vill an der Diskussioun war, déi sech vill erëmgespigelt huet an den Debatten, déi mer haten, sief et op de Biergerversammlung respektiv op anere Plazen, wou mer als Politiker an deene leschte Wochen ënnerwee waren.

Nämlech ass déi Fro: D'Europäesch Unioun, esou wéi mer se haut kennen, dat heescht, zum Zäitpunkt vun deem Traité, dee mer haut hei diskutéieren an iwwert dee mer den éischte Vote constitutionnel virhuelen, déi Europäesch Unioun vun haut, ass dat schonn eng politesch Unioun oder ass et am Moment éischter eng Wirtschaftsunioun?

A fir dat ze erklären, muss een e bëssen zrëckgoen an der Geschicht, an zwar bis op 1945, dat heescht nom Zweete Weltkrich, wéi

déi éischt Diskussiounen ugefaangen hunn, wéi éischt Bilanë gezu gi sinn nom Debakel vum Zweete Weltkrich, mä awer och vun deem Éischte Weltkrich, a wéi do eigentlech vun enger Rei Virdenker d'Grondiddi opkomm ass, fir ze soen, d'Hauptsaach vun deenen zwee Kricher am 20. Jorhonnert, vum Éischten a vum Zweete Weltkrich, déi war deen éiwege Wirtschaftskampf, déi éiweg Wirtschaftskonkurrenz tësche Frankräich an Däitschland, an datt, wann ee wëllt laangfristeg eng Garantie hu fir Europa, datt esou Kricher, esou grausam Kricher net méi géinge virkommen, datt een et da misst fäerdeg bréngen virun allem déi zwou grouss europäesch Wirtschaftsnatiounen méi zu enger wirtschaftlecher Zesummenaarbecht ze kréien, an dann deementsprechend och eng Garantie kéint bestoen, datt an Zukunft esou Kricher net méi géife méiglech ginn.

An alles dat huet dozou gefouert, datt no éischten Diskussiounen 1951 zu Paräis den CECA-Vertrag ënnerschriwwen ginn ass, an 1957 zu Roum d'EWG gegrënnt ginn ass. Europäische Wirtschaftsgemeinschaft heescht EWG op Däitsch.

Et ass also relativ kloer: Dat, wat do lancéiert ginn ass, dat war deemools net eng politesch Unioun, mä effektiv eng Wirtschaftsunioun, déi am Ufank an och an deene Jorzéngten nach duerno haaptsächlech déi Zilsetzung hat, déi ech do elo am Ufank beschriwwen hunn, déi aus enger Konklusioun erauskomm ass vun den zwee Weltkricher an der éischter Halschent vum 20. Jorhonnert.

1986 den Acte unique, e weidere wichtige Grondsteen an der Entwécklung vun der Europäescher Gemeinschaft. Och do ass et dréms gaangen erëm iwwer e gemeinsame Maart ze diskutéieren, deen nach ze verdéiwen, him nei Kompetenzen ze ginn, natierlech och scho mat der Perspektiv vun Erweiderungen.

An 1992 ass mam Maastrichter Vertrag a mat dem definitive Grondstee vun der Währungsunioun déi definitiv Verdéiwing geschitt vum europäesche Wirtschaftsraum.

Et ass natierlech esou, datt wéi 1992 de Maastrichter Vertrag verabschied ginn ass, dat heescht de Wirtschaftsraum sech definitiv verdéift huet, just virdun 1989 eppes Historesches passéiert ass, vun deem zumindest bei der Signature vum Acte unique 1986 kee Mënsch hätt kënne virausgesinn, datt et 1989 passéiere géif. No 44 Joer brutaalsten, kommunisteschen, diktatoresche Regimer ass deem 1989 iwwer en historeschen Akt en Enn gesat ginn.

Et sinn deelweis ganz nei Länner entstane, déi eis Geographie iwwerhaapt net kennt huet virdun. Dat heescht, mir hunn eigentlech eng komplett nei Verdeelung kritt, eng nei Verdeelung kritt, net nëmme vun de politeschen Donnéeën, mä och de Wirtschaftsraum als solch hu sech breetstens opgemaach mat allen ze erwaardende Konsequenzen, déi doraus entstane sinn.

Mir hunn dunn dee bankrotte Planwirtschaftssystem virfonnt, deen net nëmme wirtschaftlech bankrott war, mä och sozial bankrott war, well et waren haaptsächlech zwee Grënn, déi dozou gefouert hunn, datt dee Prozess sech beschleunegt huet: Dat eent war natierlech e fundamentalen, demokrateschen, mä dat Zweet, dat war och e fundamentale soziale Bankrott.

D'Situatioun an deene Länner huet sech déi lescht Joren, während deenen déi Regimer existéiert hunn, sozial dramatesch verschlechtert. Vun der Ëmwelt wëll ech iwwerhaapt mol net schwätzen, well wat mer virfonnt hunn am Ëmweltberäich, dat war eng eenzeg Katastroph.

Ech wëll och hei eng kleng Parenthese opmaachen, déi mengen ech awer ubruecht ass an deem Kontext an an den Diskussiounen, déi mer déi lescht Wochen erliewen, nämlech datt et och gewëssermoossen e bëssen e Paradox ass, datt déi Verrieder hei aus dem Parlament oder och ausserhalb vum Parlament, aus der Zivilgesellschaft, déi sech de Moment fir de Verfassungsvertrag hei organiséieren, datt déi bestänneg Lektionen ausgedeele kréien an der Öffentlechkeet am Moment vu Leit, déi bis 1989 déi Diktaturen an dee bankrotte System mat Haut an Hoer verteidegt hunn.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. François Bausch (DÉ GRÉNG).** - Dorënner sinn der och - dat muss ech mol eng Kéier soen, fir datt mer d'Geschicht awer erëm op d'Féiss setzen - derbäi, déi haut nawell en zimlech groussen Hellegeschäin um Kapp hunn, a maachen, wéi wann dat keen Deel vun hirer eegener Geschicht wier.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. François Bausch (DÉ GRÉNG).** - Besonnesch schockant ass et natierlech, datt déi nämlech Leit, déi dat während Jorzéngte bis 1989 verteidegt hunn, haut gréisstendeels am Kontext vun der Diskussioun iwwert dës Verfassung un déi ënneschte Gefiller appelléieren géint déi nei Länner, déi solle bäitrieden, woubäi mer da Saachen héiere wéi, do wieren d'Léin esou niddereg an déi sozial Konditiounen esou schlecht.

Dat sinn awer déi Länner, déi aus deene Regimer ervirgaange sinn, déi si bis 1989 verteidegt hunn, an dann ass et esou, datt si eis elo wëllen erkläre kommen, mir dierfen op kee Fall oder mir hätten op kee Fall dierfen dofir suergen, datt no deem historesche Broch vun 1989 ee versicht hätt deene Mënschen do eng nei Zukunft ze bidden.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. François Bausch (DÉ GRÉNG).** - Parenthese zou.

Ech kommen zrëck op 1992, de Maastrichter Vertrag. Déi gréng Fraktioun hat beim Maastrichter Vertrag an deem Parlament eng ganz kritesche Haltung. Mir hunn och dergéint gestëmmt deemools.

Mir hunn dergéint gestëmmt weinst zwee wesentleche Punkten. Iwwergens wëll ech och soen, datt deemools, 1992, net nëmme Grénger Bedenken hate par rapport zu deem Prozess, wéi mer deemools verfuert si ronderëm Maastricht, mä et queesch duerch Europa och innerhalb vun den eenzelne politesche Famillje ganz grondsätzlech Meinunge gi sinn a grondsätzlech Bedenke gi sinn.

Wat waren eis Hauptbedenken? Et war net d'Währungsunioun, déi mer wollten, wou mer e Problem hatten, oder souguer d'Verdéiwing vum Wirtschaftsraum. Mir ware fir d'Währungsunioun. Mä mir hatten zwee grondsätzlech Problemer.

Dat Éischt, dat war deen ominöse Stabilitéitspakt, well natierlech dee

Stabilitéitspakt 1992 an engem Geescht ausgeschafft ginn ass vun den 80er Joren, ee Geescht aus den 80er Joren, deen een natierlech och haut nach ëmmer gäre virgehale kritt, deen et och haut nach ëmmer ganz staark gëtt, dee sou genannten neoliberalen, monetaristesche Geescht, wou eigentlech an der Ekonomie alles op d'Offer gesat ginn ass, wou eigentlech an der Ekonomie alles op Präisstabilitéit gesat ginn ass, op monetär Stabilitéit gesat ginn ass, wat d'Konsequenzen natierlech waren, duerch eng Situatioun, déi mer no 1973 hu missen erdulden, wéi d'Vereenegt Staten d'Vertrag vu Bretton Woods gréisstendeels, vläicht net opgekënnegt hunn, mä se awer a Fro gestallt hunn, virun allem doduerjer, datt se bei de Währungen als solches ugefaangen hunn, d'Parité fixe ofzeschaffen.

Mä dee Stabilitéitspakt, dee war an deem Geescht ausgeschafft ginn, a mir hunn deemools gesot, dee féiert dozou, wa mer a wirtschaftlech schwierigen Zäite sinn, datt en eis all Spillraum ewechhëlt als Politik, fir kënne aktiv gestaltesch anzegräifen, fir de Maart ze relancéieren, fir op Basis vun der Relance iwwert d'Demande nei Aarbechtsplazen zum Beispill ze schafen, an datt een duerfir natierlech hätt missen duerfir suergen 1992, bei der Schafung vun där gemeinsamer Währung, datt mer Stabilitéitskritäre kréien, mä datt awer déi vill méi flexibel hätte misse gehandhabt ginn, wéi dat deemools geschitt ass.

An eigentlech huet d'Geschicht eis Recht ginn. Well wat ass geschitt viru kuerzem? Mir hunn dee Stabilitéitspakt geännert. Mir hu gewësse flexibel konjunkturell Donnéeën drabruucht, déi an der Zukunft wäerte versichen, deenen Aspekter méi Rechnung ze droen.

Deen zweete Punkt, firwat datt mer deemools reservéiert a skeptesch waren, dat war well mer gesot hunn, mä mir ginn hei zu engem Zäitpunkt, wou mer duerch 1989, duerch dee geschichtleche Broch, dee mer erlieft hunn, a mat der Perspektiv, datt wahrscheinlech déi Europäesch Unioun relativ séier wäert wuessen, hin an dann zäume mer e bëssen d'Päerd vun hannen op.

Mir verdéiwen de Wirtschaftsraum, ouni datt mer awer de politesche Raum schafen. Dat heescht, ouni datt mer eis de reglementaresche Kader ginn, deen dann duerno, zumools bei enger vergréisserter Europäescher Unioun an ënner méi schwierige Bedéngungen, duerfir misst suergen, fir datt mer effektiv eng gewësse sozial Kohesioun an Europa kënne behalen, fir datt mer effektiv och gewëssermoosse méi demokratesch Verhältnissen, zumools an engem méi vergréisserte Raum, géinge behalen.

Dat waren, wéi gesot, déi zwee Punkten, déi mer deemools abruucht hunn. Wann een och d'Debatt kuckt de Moment an der

Öffentlechkeet, virun allem op deene Versammlungen, wou mer de Moment alleguer duerch d'Land rennen, da stellt ee fest, datt eigentlech, ech wëll kee Prozentsatz soen, mä ech géing awer gäre soen den iwwergroussen Deel vun de Suergen a vun den Ängschten, déi d'Leit de Moment zum Ausdrock bréngen, och souguer wa se mat dem Sozialen zum Beispill ze dinn hunn, zrëckzeféieren ass op eng Erweiterungssituatioun, déi d'Leit an den 90er Joren, well se natierlech och esou schnell gaangen ass, net genuch erkläert kritt hunn, wou d'Leit d'Gefill hatten, datt se net genuch abezu gi waren, wou d'Leit fonnt hunn, datt de politesche Kader insgesamt, de reglementaresche Kader net gutt genuch wier, fir datt mer dat kéinte verkraaften.

Ech mengen och, datt et duerfir wichtig ass, deen historesche Kontext vun der Unioun vun deemools op haut ze erklären, fir dann awer zu deem Punkt ze kommen, dee besonnesch paradoxal ass, an zwar datt mer, nodeems mer en Echec hatten zu Nice, oder zumindest en Deeléchec, e Konvent agesat hunn, wou bal iwwer zwee Joer diskutéiert ginn ass, wou d'Zivilgesellschaft matdiskutiert huet, wou och während deem Konvent - an dat muss een och emol eng Kéier hei soen, oft kréie mer de Moment dobausse virgehalen, mir hätten d'Leit missen nach méi fréi froe wéi haut - déi Leit, déi do am Konvent tätig waren, Versammlungen am ganze Land organiséiert hatten, wou Tote-boité verdeelt gi waren, wou all Biergerinnen a Bierger d'Méiglechkeeten och deemools scho gehat hätten, fir sech ze informéieren, leider awer déi Versammlung ganz, ganz schlecht besicht waren, datt e Questionnaire während dem Konvent an all Lëtzebuerger Haushalt gaangen ass, wou 10.000 Exemplairen zrëckkomm sinn.

Mä awer wann ech all Lëtzebuerger Haushalt soen, an et sinn der 10.000 zrëckkomm, da sinn dat der eigentlech rose weéng par rapport zu der Gesamtpopulatioun. Dat heescht, datt dee Konvent do während zwee Joer an enger offener Struktur mat Abzeiung vun der Zivilgesellschaft geschafft huet, fir endlech zu engem Text ze kommen, deen dat géing nohuelen, wat 1992 verpasst ginn ass, wou mir gesot hunn, wou mir Schwierigkeiten hate mam Maastrichter Vertrag, fir nämlech deem Wirtschaftsraum och endlech e politesche Kader ze ginn, datt grad zu deem Zäitpunkt, wou deen Text virläit, - well dat ass jo datt wat eigentlech nei ass an deem Traité, dee mer haut virleien hunn - dee gréisste Widerstand an der Bevölkerung entsteet.

Duerfir ass et och eis Meinung, datt, wann een natierlech dësen Text, esou wéi en elo virläit, oflehnt, mer eigentlech dann zrëckfalen op de Wirtschaftsraum, op dat wat an deem ëmstriddene Kapitel 3, wat jo hei einfach bäigepafft ginn ass - dat ass jo deen Deel, deen net am Konvent ausgeschafft ginn ass, mä wat awer näischt anescht ass, wéi d'Realitéit vun haut, d'Texter, wéi se haut existéieren -, da fale mer doduerjer dorobber zrëck, an déi positiv Elementer, déi an deenen zwee éischte Kapiteln drastinn, op déi ech nach ze schwätze kommen, déi verléiere mer, déi leien dann ënnert dem Dësch.

An et ass och relativ kloer, an ech wäert dat nach herno beleeeën, datt grad an deenen Deeler dee reglementaresche Kader besteet, dee mir als en éischte Schrëtt gesinn, fir datt mer och erëm en Zrëck kréien zu der Politik par rapport zu der Ekonomie an Europa. Et ass net esou, an dat soll een de Leit och net virmaachen, datt duerch dësen Text eleng d'Europäesch Unioun an deenen nächste Joren automatesch géing méi sozial oder méi ekologesch ginn, mä et ass awer esou, datt mer duerch dësen

Text, wa mer deen hei hunn, endlech déi Instrumenter an de Grapp kréien, déi et eis erlaben als Politik, besser duerfir anzetrieden, besser ze agéieren, fir datt mer méi en ekologesch a méi e soziaalt a méi en demokratescht Europa kréien.

Ier ech am Detail op déi Aspekter aginn, déi wou mir fannen eigentlech extrem wichteg sinn an e wichtige Schrëtt no vir sinn, wëll ech awer e puer Sätz verléieren nach iwwert d'Campagne als solches an iwwert dee sou genannte Camp du Non, dat Lager wat sech gebilt huet vun deenen, déi hei wëllen Nee soen.

Fir mech gëtt et véier Kategorië bei deene Leit, déi Nee soen:

Dat éischt ass eng Kategorie vun éierlechen, besuerkten an och oft ganz engagéierte Leit, déi entweder a Comitéen aktiv sinn oder souguer a Parteien. Mir hunn an eiser Partei och Leit, déi net fir den Text sinn. Mir hu souguer een Deputéierten, dee kritesch par rapport zum Text ass. Oder et sinn Individuen, déi sech an der Gesellschaft einfach esou asetzen, déi dat maachen aus enger éierlecher politescher Iwwerzeegung eraus, well se eng Rei Ängschten a Suergen hunn. Och wann ech hir Konklusiounen net deelen, respektéieren ech déi Leit, an ech fannen, datt se souguer an der Gesamtdebat ganz wichteg sinn, well et soll jo och dréms goen, dat war jo och d'Zil vum Referendum, fir datt mer endlech emol eng Kéier e kontroversen Débat iwwer Europa kréien.

Da gëtt et eng zweet Kategorie vu Leit, déi aktiv sinn an deem Beräich Neen, déi géing ech emol ënnert enger Kategorie vun de Stimmungsmacher wëllen erëmginn. Dat si Leit, déi souwisou en anere Gesellschaftsmodell wëllen. Dat si Leit, déi wëllen d'Gesellschaft bewusst destabiliséieren. Dat si Leit, déi och an der Vergaangenheet bei all Geleeënheet, déi sech gebuede hunn, wou se nëmme gemengt hunn, d'Gesellschaft kéint an eng gewësse Kris erarutschen, um éischte Plang opgetaucht sinn, well se do eng nei Chance gesinn hunn, fir d'Gesellschaft kënne an Instabilitéit ze bréngen, a chaotesch Zoustänn ze bréngen. Ech mengen net, datt sech vill Leit hei zu Lëtzebuerg mat deene kënne identifizéieren.

Da gëtt et eng drëtt Kategorie. Dat sinn der, déi natierlech elo versichen, bei deene berechtigten Ängschten a Suergen, déi d'Leit hunn, an déi Froen, déi sech stellen, fir déi ze instrumentaliséieren, fir sech un deem Seel aus enger politescher Versenkung erëm eropzézien, an déi se vun de Wieler awer viru kuerzem geschéckt gi sinn.

An da kënnt eng véiert Kategorie vu Leit, an do muss ech jo soen, dat sinn déi, déi mech besonnesch schockéieren, dat si Leit, déi eigentlech selwer ee politesche Curriculum hunn, nach ni fäeg waren, en éierleche Bilan zu deem ze zéien, gären aner Leit Lektionen ausdeelen, an oft alles anescht wéi integer sinn, an och oft alles anescht wéi demokratesch sinn. Dozou gehéieren der, déi sech haut als Friddensengelen opspillen, an déi bis 1989 all Diktature verteidegt hunn op engem gewëssenen Deel vun der Äerd an och all Militärinterventiounen do verteidegt hunn.

Dozou gehéieren awer och Politiker, an do kommen ech haaptsächlech op een ze schwätzen. Ech géing mer déi Méi net maachen, wann en net sech selwer géing d'Méi maachen, fir den nächste Samsdeg hei zu Lëtzebuerg opzedauchen an als groussen, neien, internationalen Held opzotrieden am Camp vum Non. Politiker wéi den Här Emmanuelli, deen den nächste Samsdeg invitéiert ass fir hei eng grouss Konferenz ze halen zu Lëtzebuerg, fir d'Lëtzebuerger ze iwwerzeegen fir mat Neen ze stëmmen den 10. Juli.

Den Här Fayot huet virdrun a senger excellenter Ried schonn drop higewisen, wat fir eng Astellung deem Här do huet par rapport zu klenge Länner, wéi selbstherrlech-arrogant deem Här argumentéiert par rapport zu klenge Länner an der Europäescher Unioun, wat seng Virstellungen do sinn. Dat ass eigentlech scho relativ grave, dat wat en do seet. Grave genuch fir datt een eigentlech deem Här misst soen, et wier besser hie géing dann net an déi kleng Länner pilgere goen an do nach de Leit, der Bevölkerung, wëlle Lektiounen ausdeelen.

Mä wat nach vill méi grave ass wéi dat, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dat ass, datt deem Här do selwer eng Biographie huet, déi alles aneschters wéi propper ass. Den Här Emmanuelli ass jo - wéi Dir wësst - ee Politiker, dee sech an deene leschte Joer ganz markant géint den Dumping fiscal agesat huet, deem ëmmer mam Fanger op all vermeindlech oder sou genannte Steierparadieser vun Europa, ënner anerem och op Lëtzebuerg, weist, dee fënn, datt déi Steierparadieser d'Fransousen ausbludden an dass déi schold sinn un dem ganze Misère a Frankräich.

Hie selwer, an d'Leit insgesamt, de Mënsch a sech, funktionéieren éischter mam Kuerzgedächtnis wéi mam Laangzäitgedächtnis an dofir muss een dat emol erm eng Kéier rappeléieren, datt deem Här selwer 1997 zu 2^{1/2} Joer Privation des droits civiques condamnéiert ginn ass an zu 1^{1/2} Joer Prisong mat Sur-sis, sou datt hien eigentlech seng politesch Mandatere hält missen opginn, an zu enger Geldstrof vun 30.000 franséische Frang - an elo haalt lech u firwat - wéinst Financement occulte vun enger politescher Partei, well hien a Frankräich déi Zäit bei den öffentlechen Ausschreibungen Trickserieie gemaach huet fir eng Partei ze finanzéieren. Deen Här kënnt e Samschdeg hei op Lëtzebuerg fir de Lëtzebuerger ze erkläre wéi si sech solle verhalten den 10. Juli bei deem Referendum.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech mengen, datt d'Lëtzebuergerinnen an d'Lëtzebuerger erwuesse genuch si fir sech kënnen unhand vun der politescher Diskussioun hei am Land selwer ee Bild ze maachen a si brauchen net op esou komesch lichtscheu Gesellen zrëckzegräife wéi deem doten, fir sech eng Meinung ze bilden.

Ech kommen dann zu de positiven Aspekter eiser Meinung no, Här President, déi eis dozou bewegen, fir fir dësen Traité ganz engagéiert anzetrieden.

Dat Éischt ass, ech hunn am Ufank gesot, wat der Europäescher Unioun gefeelt huet, dat ass eng politesch Dimensioun an dat ganz Kapitel 1, wou déi gemeinsam Wäerter an Ziler a Rechter fir 450 Millioun Bierger festgeluecht ginn, dat gehéiert dozou. A wann ëmmer dobauss behaupt gëtt, et stéing näischt iwwer Soziales dran, et stéing näischt iwwer Ëmwelt dran, et stéing näischt iwwer sozial Gerechtegkeet an iwwer Demokratie dran, dann ass dat einfach d'Onwourecht gesot an de Leit Angscht gemaach. Well, et ass ganz daitlech den Artikel 1-3, deem d'Ziler vun der Unioun definéiert. A wat ass dat dann, d'Ziler definéieren? Dat ass jo näischt aneschters, wéi datt déi Gemeinschaft vu 25 Länner a 450 Millioun Bierger soen: Dohinner wëlle mir hkommen. An do stinn all déi Saachen dran.

Do steet dran, datt mir en ausgewogene Wirtschaftswuesstum musse kréien, datt mir eng wettbewerbsfäeg Sozialmaartwirtschaft musse kréien, datt mir d'Vollbeschäftegung ustriewen, datt mir de soziale Fortschrétt ustriewen an datt mir en héicht Mooss un Ëmweltschutz ustriewen, datt mir eng Verbesserung vun der Ëmweltqualitéit ustriewen. Et steet och dran, datt mir déi sozial Ausgrenzung

wëlle bekämpfen an Europa, datt mir d'Diskriminéierung wëllen ofbauen, datt mir wëlle sozial Gerechtegkeet a soziale Schutz ustriewen, Gläichstellung vu Männer a Fraen, Solidaritéit zwëschent de Generatiounen.

Dat sinn dach alles keng eidel Wieder, déi an deem Text do drastinn. A wann een dann och nach weess, datt effektiv zu deene Wäerter an zu deenen Ziler, déi mir eis gesat hunn, eng horizontal Klausel zu dem Kapitel III - natierlech zu deem Kapitel wat jo an der Öffentlechkeet am meeschten ëmstridden ass, well dat natierlech all Politikfelder eenzel beschreift - drasteet, déi seet, datt an Zukunft all nei europäesch Gesetzgebunge musse am Aklang stoe mat de Wäerter an Ziler, déi mir am Ufank beschriwwen hunn, da soll dach kee mir ziele kommen, datt dat keen neit Instrument wier, wat d'Zivilgesellschaft, wat d'Politik an de Grapp kritt, fir aktiv ze ginn um europäeschen Niveau, ee politesch Instrument fir effektiv fir méi sozial Gerechtegkeet oder méi demokratesch Verhältnisser ze suergen.

Mä dat ass net deem eenzegen Aspekt, d'sozial Dimensioun gëtt insgesamt endlech emol gestärkt duerch deem Text. Mir kréien eng Gläichsetzung vun de soziale Rechter mat de classesche Mënscherechter. Mir kréie méi eng staark Roll wéi et haut ass fir d'Sozialpartner. De sozialen Dialog gëtt iwwert dësen Text institutionaliséiert an der Europäescher Unioun. Mir kréien elo mol endlech dat Konzept vun der sozialer Maartwirtschaft, wat am Réimescher Vertrag 1957 net drasteet, festgeschriwwen an een Text.

Am Ëmwelt- an am Verbraucherschutz ass et datselwecht, mir kréien nohalteg Entwécklung als Zil vun der Unioun. Mir kréien eng horizontal Klausel - d'selwecht wéi fir de soziale Beräich - fir den Ëmweltschutz, déi mir an Zukunft kënnen massiv asetze fir fir Ëmweltrecht anzetrieden. Mir kréien eng horizontal Klausel och fir den Déiereschutz.

Alles dat sinn dach Punkte fir déi et derwäert ass hei anzetrieden. D'autant plus datt ee weess, datt dat do jo déi nei Saache si par rapport zu der Situatioun wéi se haut ass. A wann da gesot gëtt, mir kréien ee Superstat a Lëtzebuerg huet herno strictement näischt méi ze soen, da muss een dach och do nëmme soen, datt dat absolut Ligen si wann esou eppes behaupt gëtt.

Et ass esou, datt an Zukunft an deene wichtigste Froen, a vill vun deenen, déi jo elo och nawell gären an der Öffentlechkeet no vir bruecht ginn, wéi dee ganze Sozialberäich, do alles an der Unanimitéit bleift, do ka Lëtzebuerg mat sengem Veto alles blockéiere wa versicht gëtt eppes am Sozialen ze ënnerhuele wat Lëtzebuerg net passt. An da soen ech nëmme jidderengem heibannen an och dobaussen, ass et dach eigentlech un der Zivilgesellschaft um nationalen Niveau fir Drock ze maachen op déi eege Regierung, fir datt dann, wann et eng Kéier sollt zu eppes kommen an Europa wat sozial net deem entsprécht, wat d'Leit sech virstellen, de Veto agesat gëtt wann esou Décisiounen solle geholl ginn.

Och de Ministerrot als solches gëtt méi transparent. Mir kréien an Zukunft vill méi Transparenz wat d'Délibératiounen an d'Ofstëmmungen ubelaangt. Mir kënnen an Zukunft vill besser novollzéie wat, weini, wou diskutéiert gëtt a wien, wou a wat ofgestëmmt huet, wéi dat haut de Fall ass; e wichteg Element wat mir laang, laang Zäit gefuerdert hunn, zumools fir d'national Parlamenten och am Sënn vun hirer Kontrollfunktoun vun de Regierungen.

Déi sechs Sätz, déi mir de Moment am Europaparlament hunn, ginn endlech festgeschriwwen, ee wichtigen Acquis, dee guer net evident war. Mir wësse jo alleguer wéi vill

mir hu misse kämpfe vun Nice un, fir datt mir dat endlech festgeschriww kréien. An dann natierlech virun allem déi sechs Lëtzebuerger, déi eis am Europaparlament wäerte verrieden, kréie méi Afloss, well d'Befugnisser an d'Matbestëmmungsrechter vum Europaparlament wäitgehendst ausgedehnt ginn.

Une voix. - Très bien.

M. François Bausch (*DÉ GRÉNG*). - Nëmmen nach bei ganz weinege Saache muss an Zukunft net d'Codécisioun spillen, Europaparlament an de Ministerrot.

D'Zivilgesellschaft kritt och nei Instrumenter an de Grapp, déi wichtig sinn an der zukünftiger Alldagspolitik, fir sech kënnen europäesch méi ze engagéieren. An der Diskussioun an der Öffentlechkeet gëtt immens oft esou lapidar iwwert déi eng Millioun Ënnerschrëften, iwwert deem Droit d'initiative wann een eng Millioun Ënnerschrëften huet, diskutéiert. Et gëtt da vun de Géigner gesot, dat ass zwar ee klenge Fortschrétt, mä dat ass jo net bindend.

Éischtens muss ee jo soen: Dat ka jo och net aneschters sinn. Et ka jo net esou sinn, datt et géing duergoen, datt eng Millioun Ënnerschrëfte géingen an Europa gesammelt gi fir iergendeng Fuerderung an da wier d'Parlament gezwonge mam Ministerrot zesummen dat ëmzesetzen. Dat ka jo net sinn.

Mä et ass awer esou, datt, vu datt déi Millioun Ënnerschrëften an engem representativen Deel vun deene 25 Länner musse gesammelt ginn, fir datt si, respektiv deem Droit d'initiative do, deen dat Gesetz, wat dann agefuert gëtt, jee no deem bei wat et grad ass, eng Gültigkeet hunn, da jo natierlech eng europäesch Campagne muss gemaach ginn an deene 25 Länner, ob déi Iddi, déi do vertruede gëtt, déi déi Leit gären hätten, iwwer Gesetz soll ëmgasat ginn. An do soll awer kee mir wëlle soen, datt, wann eng Campagne europawäit - ech soe mol als Beispill vum europäesche Gewerkschaftsbond - während Wochen a Méint fir zu där Millioun Ënnerschrëften ze kommen, fir eng Sozialfuerderung gestallt gëtt fir e Gesetz ze kréien, datt dat keen Impakt hätt op d'Politik.

Ech ka jo nëmme staunen, wann ech d'Leit héiere soen: Dat hätt keen Impakt. Wann dat jo esou wier, dann hätt jo all Manifestatioun vu Gewerkschaften oder all Revendicatione vu Gewerkschaften, ni een Impakt gehat an ni eng Chance gehat sech duerchzusetzen. Dat gëtt ee wichteg neit Instrument fir ze agéieren an der Alldagspolitik an Zukunft.

An et ass och dofir kloer, déi EU-Verfassung hei gëtt eis vill Spillraum - der Regierung, der Chamber, de Gewerkschaften an der Zivilgesellschaft, insgesamt allen Akteuren, déi si optimal kënnen an Zukunft ausnotzen -, fir kënnen besser op d'europäesch Politik anzuwierken.

An da kommen ech zu engem leschte wichtigen Instrument, dat och an déi Kategorie gehéiert, a wat och eng laang Fuerderung ass vun eis als Gréng a wou mir frou sinn, datt déi endlech an deem Text hei ëmgasat gëtt, mä net nëmme mir Gréng hunn dat verlaangt, och vill aner politesch Kräfte oder Leit an der Zivilgesellschaft, an dat ass, datt d'national Parlamenten erm een neien Afloss kréien an deem ganzen europäesche Prozess oder iwwerhaupt emol een Afloss kréien an deem europäesche Prozess: de Subsidiaritätsprinzip, deen agefuert gëtt. An d'Kontroll virun allem vun dem Subsidiaritätsprinzip gëtt et och

schonn haut, mä dee gëtt haut just après coup kontrolléiert an nach nëmme vu sengem juristeschen Aspekt hier, an zwar vum Europäesche Gerichtshaff.

Wat elo hei iwwert deem Text geschitt, dat ass, datt mir, wann deem Text hei adoptéiert gëtt, als national Parlamenten en Avis musse ofgi bannent sechs Wochen iwwer Direktiven, déi d'Kommissioun wëllt proposéieren. Dat heescht, datt mer agebonne sinn zu engem Stadium, wou déi Direktiven nach net am Ministerrot zum Beispill verofschit sinn, mä vill méi fréi virdrun, an datt dat natierlech ee wichtige Bestanddeel ass. Net nëmme well mer kënnen e Veto aleeën. Dir wësst, wann 1/3 vun de Parlamenten fannen, datt de Subsidiaritätsprinzip net respektéiert ass, da muss d'Kommissioun se iwwerschaffen oder souguer zrëckzéien. Mä dat ass net deem eenzege Punkt, deem hei wichtig ass.

Duerch de Fait, datt déi Avisë musse an den nationale Parlamenten gemaach ginn, muss éischtens all nationaalt Parlament dat maachen, wat den Här Bodry zu Recht a senger zweeter Fuerderung am Numm vu senger Fraktioun hei verlaangt huet, nämlich: Mir musse eis vill méi an eiem Alldag an Zukunft mat Europapolitik mol beschäftegen an deem Parlament. Dat huet natierlech als direkt Konsequenz, wann am nationale Parlament d'europäesch Gesetzter diskutéiert ginn, dann ass déi national Press vill besser mat agebonnen, dann ass d'national Öffentlechkeet besser mat agebonnen. Dat heescht, da kënnen d'Lëtzebuerger an d'Lëtzebuergerinnen iwwer hir Organisatiounen an engem ganz fréie Stadion en Afloss huelen, iwwer hir national Parlamentarier, op den europäesche Prozess.

Elo soll jo awer wierklech kee mer soe kommen, dat wär net e wesentleche Fortschrétt an dem demokratesche Fonctionnéiere vun der Europäescher Unioun. Ech géing bal behaupten, dat wär e Meilesteen an dem demokratesche Fonctionnéiere vun der Europäescher Unioun, par rapport zu deem wéi et haut ass. Dat ass een Aspekt, deem et och wichtig mécht, datt mer deem Text hei kréien.

Elo ass et natierlech esou, datt an där Verfassung, an deem gesamten Traité hei, well an deem Kapitel III villes einfach dra gepaakt ginn ass, et widerspréichlech Saache gëtt, déi do drastinn. Et gëtt Saachen dran, déi eis als Gréng iwwerhaupt net schmaachen. Saachen, déi mer och an der Vergaangeneheet bekämpft hunn, déi mer haut bekämpfen, mat deene mer guer net zefridde sinn, déi mer gär geännert hätten.

Mä et ass awer esou, datt wann do Widerspréch dra sinn a wann och, wéi dat elo vu verschidde Leit gesot gëtt, well déi Widderspréch dra wären, elo immens vill Jurisprudence wäerte kommen, déi déi opdecken an déi wäerte weisen, datt do villes am Widdersproch zum Beispill steet zu deem wat am Kapitel I an den Ziler, an de Wäerter definéiert gëtt, da soen ech: Ma Gott sei Dank wann dat endlech bewise gëtt. Gott sei Dank wann endlech Jurisprudenz kënnt. Da komme mer jo méi séier weider, well da kréie mer endlech beluecht, datt verschidde Saachen, déi an deem Kapitel III drastinn, net mat der Konzeptioun vun deem politeschen Europa an Aklang sinn, wat mer eigentlech jo awer alleguer wëllen.

Dann ass dat dach näischt Negatives. Dann dréit dat dach éischter derzou bäi, datt mer vill méi séier derzou kommen, datt mer déi negativ Aspekter, déi mer an deem Kapitel III dran hunn, verännert kréien. An dofir ass och dat éischter ee Grond fir deem Text hei ze stëmmen, wéi géint deem Text hei ze stëmmen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir sinn als gréng Fraktioun der Meinung, datt een Neen zu

dësem Text absolut net zwangsläufig zu engem bessere Vertrag wäert féieren. An, wann een déi Diskussiounen suivéiert huet, no deem duebelen Neen an Holland an a Frankräich, wat do eenzel Politiker an Europa gesot hunn, net nëmme Regierungschefen, betounen ech, den Här Blair war dee gréissten Akteur op där Bühn vun der Fräihandelszon an deene leschte Wochen, mä hien ass net deem Eenzege, dee sech op där Bühn beweegt.

Mir hunn am September an deem gréisste Land vun der Europäescher Unioun Neiwhalen, a wann Der lech mol eng Kéier zu Gemitt féiert, wat do verschidde Parteien am Moment amgaange sinn ze proposéieren, déi an dem Schattenkabinet sëtzen, fir nëmmen drop ze waarden, fir op déi grouss europäesch Bühn optrieden ze kommen, da stellt Der fest, datt dat alles an déi nämlech Richtung geet wéi dat, wat den Här Tony Blair an England an deene leschten zwou Woche proposéiert huet.

An och wann ee kuckt wat a Frankräich de Moment diskutéiert gëtt, wann ech kucke wat de groussen Hoffnungsträger vun der UMP a Frankräich, den Här Sarkozy, de Moment an der Öffentlechkeet alles vu Virschléi mécht, wat fir Konsequenzen erauszeliere si fir hien aus dem Neen a Frankräich, da stellt ee fest, datt dat och alles éischter an déi Richtung geet vu Fräihandelszon, wéi vum politeschen Europa.

An duerfir, wann elo Leit mengen, déi Gréng oder anerer géingen dat elo missen an d'Feld féieren, well dat hinne grad wëllkomm oder passend géing kommen, an den Asaz wär, dee mer de Moment féiere fir den 10. Juli hei ee Jo erauszekréien, dann ieren se sech gewaltig. Well déi doten Argumenter, déi hu mir schonn zënter Méint an d'Feld gefouert. Dat sinn och déi Argumenter, déi ons besonnesch beweegt hunn, fir op eiem Kongress eng grouss Majoritéit ze kréie fir dëse Verfassungsvertrag.

An et ass och relativ kloer, wann déi Nee-Logik hei zu deem Text weidergeet, da kréien déi Leit nach méi Iwwerwaasser an der Europäescher Unioun an da wäerte wahrscheinlech ganz kloer déi Leit leider d'Verléierer ginn, déi sech heibannen an och dobaussen an och bei deenen, wéi ech am Ufank gesot hunn, bei där Kategorie, déi sech éierlech engagéiere géint dësen Text, déi sech mat deenen Argumenter dofir engagéieren, da wäerten déi alleguer mat zesummen d'Verléierer ginn.

Duerfir, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den 10. Juli, dat ass eng Richtungswahl hei zu Lëtzebuerg. Et ass eng Richtungswahl, wou de Jo bedeit, datt mer endlech en Astieg kréien, en éischte Schrétt an dat politescht Europa, wou mer eis endlech een éischte Schrétt woen, fir deem wirtschaftlechen Europa e gewëssene reglementaresche Kader ze ginn, deem Europa an der Alldagspolitik net automatesch méi sozial, méi ekologesch mécht, mä dee wéi gesot endlech der Politik déi Instrumenter gëtt, déi se brauch, fir dofir kënnen ze suergen, datt dee sou genannte fräie Maart Regele kritt an datt e seng Blannheet ewechgeholl kritt par rapport zu sozialen, ekologeschen oder demokratesche Froen.

A beim Neen, an do sinn ech fest dovun iwwerzeegt, bleift et beim wirtschaftlechen Europa, wat mer haut hunn, mä doriwwer eraus stärke mer déi Leit, déi dat souwisou vun Ufank un arrangéiert huet, déi d'Neiheeten an deem Text souwisou vun Ufank un net wollten, déi nëmme vun Ufank u souwisou eng Fräihandelszon wollten. Dat stierkt grad déi Leit. Dat stierkt also d'Adepté vun deem sou genannten Neoliberalismus.

An Dir braucht nëmme och an der Geschicht nozekucken, deem angelsächsches Modell an d'an-

gelsächsesch Konzeptioun vun der Europäescher Unioun, dat war an deene leschte 50 Joer, wann een d'ganz Geschicht vun der Europäescher Unioun kuckt, ëmmer eng ganz aner wéi d'Konzeptioun, wéi se éischter a Länner wéi de Benelux-Länner oder Däitschland oder Frankräich verstane ginn ass vun Europa.

An et ass een éiwegen Asaz an eng éiweg Zerräisspruf an eng éiweg Ausenanneretzung gewiescht tëschent deenen zwou Konzeptiounen, an dee Referendum hei, an net nëmmen de Referendum zu Lëtzebuerg, den Asaz an d'Ause-nanneretzung ronderëm dësen Traité ass eigentlech e weideren Akt an deem Ganzen.

Duerfir bedeit een Nee vum 10. Juli zu Lëtzebuerg net eng Stärkung vum politeschen Europa, mä eng Stärkung vun der Fräihandelszon. An duerfir hoffe mir Gréng, dat all d'Leit zu Lëtzebuerg sech dat gutt iwwerleeën an duerfir den 10. Juli mat Jo stëmmen.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix. - Très bien.

M. le Président. - Merci, Här Bausch. Als nächste Riedner ass den Här Claude Meisch agedroen. Den Här Meisch huet d'Wuert.

M. Claude Meisch (DP). - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et geet haut de Mëtteg jo an éischter Linn ëm den Traité fir eng Europäesch Verfassung. Den Inhalt ass diskutéiert ginn, en ass déi lescht Méint diskutéiert ginn an der Öffentlecheit, hei am Haus, op anere Plazen.

Et geet ënner anerem dorëms, dat mer e Fonctionnement vun der Europäescher Unioun kréien, dat et mat 25 Länner erlaabt, awer nach fonctiounsfäeg ze bleiwen. Et geet drëms, Europa de Bierger méi no ze bréngen. Et geet drëms, méi Participatioun fir de Bierger ze erméiglechen. Et geet och drëms, fir transparent Décisiounsstrukturen ze schafen. Et geet drëms, de Subsidiaritéitsprinzip, zu deem mer eis jo alleguerten an ëmmer erëm bekennen, nach eemol ze verankeren a konkret mat Liewen ze fëllen.

Et geet ëm ee Matsproocherecht vun deenen nationale Parlamenter. Et geet och ëm eis gemeinsam Grondwäerter, zu deene mer eis dann zu 25 Länner wëlle bekennen.

Et geet och ëm en europäeschen Ausseminister, deen dann dozou soll bäidroen, mat enger ganzer Rei vun aneren Instrumenter, fir d'Roll vun Europa an der Welt nach kënnen ze verstärken. Et geet ëm d'Solidaritéit och tëscht den europäesche Länner am Fall vun Terrorattacken, am Fall vun Naturkatastrophen. Et geet och ëm d'Plaz, a selbstverständlech och ëm d'Plaz vu Lëtzebuerg an Europa, an den Institutione vun Europa, sief et am Parlament, an der Kommissioun, awer och ëm déi kruzial Froen, déi fir Lëtzebuerg wichteg wäerte sinn, wéi zum Beispill d'Unanimitéit, déi jo bäibehale gëtt, a sämtleche Steierfroen.

All dës Froen sinn diskutéiert ginn, solle weider diskutéiert ginn, fir de Biergerinnen a Bierger hei am Land nach eng kéier duerzeleeën bis den 10. Juli, firwat et wichteg ass, hei mat Jo ze stëmmen.

Et geet awer méttlerweil jo och ëm méi wéi den eigentlechen Text. Mir wëssen, dat zwee Länner bis ewell mat Nee gestëmmt hunn. Mir wëssen, dat eng Rei vun anere Länner hir Ratifikatiounsprozedur op Äis geluecht hunn. A mer wëssen, dat spëtstens och nom Sommet vun der leschter Woch Europa an enger Kris ass. Dat sinn net nëmmen ech, deen dat seet, mä dat liese mer an der ganzer europäescher Press.

Doduerjer och huet dëse Referendum vum 10. Juli hei am Land eng enorm Bedeitung kritt fir Lëtzebuerg an och fir Europa. Et geet

ebe méttlerweil och drëms, ob Lëtzebuerg kann dozou bäidroen, dat de Ratifikationsprozess erëm och europawäit relancéiert gëtt, oder scheitert d'Iddi vun enger gemeinsamer Europäescher Konstitutioun vläicht grad hei zu Lëtzebuerg?

Et ass duerfir eben net den Ament fir taktesch Spillereien, fir parteipolitescht Geplänkel, fir nationalpolitesch Ambitiounen. Et ass och net den Ament fir Neen ze soen, well Europa vläicht net zu honnert Prozent eisen eegene Virstellungen entsprécht.

(M. Laurent Mosar prend la Présidence)

Deen, deen hei Nee seet, setzt viles op d'Spill, wat déi vergaange Jorzéngte Stéck fir Stéck opgebaut gouf. Deen, deen hei Nee seet, hannergeet d'Efforten, déi zënter dem Zweete Weltkrich Schrëtt fir Schrëtt gemaach goufen, fir Europa e Stéck méi sécher, méi friddlech a méi solidaresch ze maachen.

Deen, deen hei Nee seet, ass da vläicht fir en anert Europa, dréit awer am Endeffekt mat senger Iwwerzeegung dozou bäi, dat just manner Europa dobäi wäert erauskommen. An deen, deen hei Nee seet, muss wëssen, dat en der europäescher Integratioun méi wéi nëmmen ee Stolpersteen an de Wee leet.

Am Fall vun engem Nee wäert de Retour zur Dagesuerdnung, zum alldeegleche Geschäft also den 10. Juli net méi esou einfach méiglech sinn. An deen, deen hei Nee wëll soen, soll sech fir d'éischt emol ausmolen, a wat fir engem Europa mir an 20 oder 30 Joer wäerte liewen, wann eben net an engem gemeinsamen Europa, wou fest Regele gëllen, dat staark no baussen an effikass no bannen agéiere kann.

Wëlle mir en Europa, wou d'Stäerkt vun engem Land méi zielt wéi dat Argument, wat et virdréit? Ech mengen net!

Wëlle mir en Europa, dat an der Welt mat e puer Stëmme schwätzt? Dat an Zäiten, wou schonn déi grouss Länner an Europa heiansdo Problemer hu sech Gehéier ze verschafen, sech géigesäiteg behënneren a blockéiert? Wëlle mer en Europa, wou déi national Interessen erëm an de Vierdergrond geréckelt ginn? En Europa, wou et net méi selbstverständlech ass, dat déi räich Länner deenen aarmen hëllefen? En Europa, wou et eis hei egal ass, wat an deene Länner geschitt, déi méi wéi en halleft Jorhonnert ënner Krich an Diktatur gelidden hunn? En Europa, an deem Länner net méi gehollef kréien, hire Retard a puncto Infrastrukturen a Wirtschaftskraaft auszegläichen? En Europa, wou deen aarm bleift, deen aarm ass?

All déi, déi een anert Europa wëlen, si bis ewell d'Äntwert schëlleg bliwwen, wéi hiert Europa da soll ausgesinn: manner solidaresch, méi Entscheedunge mat qualifizierter Majoritéit, méi oder manner Matbestimmung vun de Bierger?

Et ass einfach géint eppes ze sinn, mä vill méi schwiereng kloer ze

soen, wat dann eng realistesch Alternativ zu dësem Verfassungsvertrag kéint duerstellen. E Verfassungsvertrag, mir wëssen et, et ass oft genuch gesot ginn, deen e Kompromiss ass tësche 25 Länner, wou natierlech net jiddferree mat all eenzelne Punkt kann d'accord sinn - Wéi wär dat méiglech bei engem Kompromiss tëscht esou vill Länner? - a wou bestëmmt och jiddferengem heibannen an deem engen oder aneren Artikel nach eppes géng afale fir nach dobäi zusetzen, wou een nach e Schrëtt méi wäit hätt kënnen goen.

Mä wou wär déi Alternativ, déi dann och herno erëm vu jiddferengem kéint matgedroe ginn? Sinn d'Alternativen, dat mir elo erëm op déi solle lauschteren, déi haut nach net verdaut hunn, dat de Kommunismus an Europa net méi present ass?

Si mir gutt beroden, wa mir an esou enger eminent wichtiger Fro op d'Utopisten an d'Populiste vu riets a vu lénks lauschteren? Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech mengen: Neen!

Meng Generatioun huet den Ufank vun der europäescher Integratioun net méi materliert. Mir wëssen och just vum Héieresoen, zu wat den Nationalismus ka féieren. Fir eis ass et normal, dat mir queesch uechter Europa studéiere ginn, dat eis Diplomer iwwerall unerkannt ginn, dat hei zu Lëtzebuerg allerlee Sproche geschwat ginn, net zulescht duerch d'Presenz vu ganz villen EU-Fonctionnairen aus allen europäesche Länner, an och well Lëtzebuerg sech an dësem Europa konnt zu enger internationaler Finanzplaz entwéckelen.

Mir kënnen eis scho bal net méi un d'Grenzkontrollen erënneren, an et ass och guer net esou laang hier, dat mer nieft dem Belschen a Lëtzebuerger Frang nach regelméisseg D-Marken an de Franséische Frang an der Täsche hu missen hunn, fir wa mer mol eng kéier knapps hannerter Grenz waren, eis do duerchgeschloen. Trotzdeem huet den Euro sech etabliert an ass haut schonn net méi ewechzedanken, mä dat sinn eréischt e puer Joer hier.

Ech gehéieren dann och zu enger Generatioun, déi sech zwar net méi un den Zweete Weltkrich, mä duerfir awer ganz gutt un de Kale Krich kann erënneren, an duerfir nach weess, wat et heescht, wann d'Konfrontatioun vun de Systemer sech um europäesche Kontinent ofspillt.

Jo, et ass nach net laang hier, dat mir gesinn hunn, zu wat e Wirtschaftsan e Gesellschaftssystem ka féieren, wou d'Fräiheet vum Einzelnen dat Lescht ass, no wat gekuckt gëtt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, Europa ass mat Sécherheet net perfekt an e grousst Stéck vum Wee läit nach virun eis. Mä duerfir elo déi europäesch Iddi komplett a Fro ze stellen, dat kann net de richtige Wee an d'Zukunft sinn.

Wie mengt, dat am Eescht Lëtzebuerg oder och en anert Land géng an enger globaliséierter Welt méi erreechen, wann et eleng a jiddferree sech fir sech misst behapten, deen iert.

Wien huet dann d'Illusioun, dat et géng duergoen, ronderëm eist Land oder ronderëm aner europäesch Länner erëm eng Mauer queesch duerch Europa ze zéien a scho wär de Wuelstand fir déi nächst Generatiounen garantéiert?

Ech weess, dat et méi schwiereng ass ze erklären, dat et och an eise Interessen ass, dat mir eis zu deenen neie Länner opmaachen. Dat all Euro, deen haut do investéiert gëtt, och erëm eng kéier zréck wäert fléissen. Dat mam Wuelstand an deene Länner och de Konsum wäert wuessen, dat mir mar wichteg Handelspartner do wäerte fannen. Dat allerdéngs wäert net geschéien, wa mer eis zoumaachen, an eis nees erëm op eis selwer konzentréieren.

Lëtzebuerg huet sech am Laf vun deene leschte Jorzéngte strukturell enorm geännert. Dat wär mat Sécherheet ouni déi heiten Europäesche Unioun net an deem dote Mooss méiglech gewiescht. Lëtzebuerg wäert sech och an deenen nächste Jorzéngte mussen ëmmer erëm a Fro stellen, grad wéi all anert Land ronderëm eis och. Mat Scheiklappe virun deene konkrete Problemer, internationalen Evolutiounen, wirtschaftlechen Émbréch ass d'Zukunft net ze gewannen. Et ass awer grad déi Suerg, déi ech hunn, wann ech de Protagoniste vum Nee nolauschteren. Déi, déi fir de Jo sinn, sollen allerdéngs net de Feeler maachen, d'Suergen an d'Ängsichte vun eise Bierger net eescht ze huelen.

Et ass formidabel, mat wat fir engem Enthusiasmus a mat wat fir engem Engagement déi lescht Wochen iwwert de Sënn an Zweck vun Europa debattéiert gouf. Et muss dat eng Debatt sinn, déi och nom 10. Juli muss virugefouert ginn, eng Debatt iwwert den europäesche Wee, iwwer eis Plaz an engem groussen Europa, an och iwwer konkret Politikinhalter um europäesche Plang.

Esou eng Diskussioun kann nëmmen dozou bäidroen, dat Europa e Stéck méi no erëm bei d'Bierger réckelt, dat mir Europa net nëmmen als eng Saach vun de Politiker an de Bréisseler Bürokrate gesinn, mä dat mer all Dag an der Diskussioun erliewen, wat Europa ganz konkret fir all Eenzelne vun eis ka bedeuten a bewegen, wat Europa ka maache fir kloer Ziler a Froen vun der Aussen- a Sécherheetspolitik ze definéieren, wéi mir all zesummen esou ambitiéis Ziler ewéi d'Strategie vu Lissabon erreeche kënnen, wéi déi nei Länner sech de Wuelstand erschaffe kënnen, fir esou op déi effektivsten an effikasseste Manéier de Sozialdumping ze évitieren. Esou eng Debatt dierf nom 10. Juli net zu Enn goen, mä se muss no engem kloer Jo, wéi mer hoffen, hei zu Lëtzebuerg eréischt richteg lancéiert ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, déi Blo soen och Jo zu Europa, an dat net nëmmen den 10. Juli, mä och doriwwer eraus. Mir schloen dowéinst vir, dat d'Chamber sech regelméisseg och an esou Debatten, wéi mer se haut erlieft hunn, wéi mer se d'lescht Woch erlieft hunn, äussere soll iwwer europäesch Froen an hei diskutieren an e Meinungsaustausch soll hunn an de Point maachen, fir déi europäesch Diskussiounen aus der Vue vu Lëtzebuerg kënnen ze féieren.

An ech wëll och nach mol drun erënneren, dat d'DP schonn zënter längerem duerfir antrëtt - an ech si frou, dat den Här Bodry hei déi ähnlech Iwwerleeung nach eng kéier gefouert huet -, fir den Dag vun den Europawahlen vun de Chamberwahlen ze trennen.

D'Lydie Polfer an den Henri Grethen hate virun enger Rei vu Joren

och an deem Sënn schonn eng kéier eng Proposition de loi hei abruucht, a vläicht bréngt dat eis elo - wann ech héieren, dat aner Kolleegen och aus anere Fraktiounen déi doten Iddi nach eng kéier derwäert fannen ze diskutieren - dann do e Stéck virun. Mir kéinten eis do op e Konsens eenegen.

Ech mengen, dat dat doten eng Fro ass, déi wichteg wär, fir déi Diskussioun, déi mer elo hunn, regelméisseg op d'mannst dann all fënnef Joer och mat der Populatioun kënnen ze féieren. Mir wëssen, dat et leider esou ass, dat am Fall vu gemeinsame Wahlen fir d'Chamber a fir d'Europaparlament, dat do déi national Politik oft dominéiert, dat d'europapolitesch Diskussioun oft ze kuerz kéint. Ech hoffen, dat wa mer...

M. le Président. - Här Meisch, entschëllegt, den Här Gira wëllt Iech eng Fro stellen.

M. Camille Gira (DÉI GRÉNG). - Jo, Här Meisch, ech wollt Iech froen, ob d'Demokratesch Partei dann och d'accord ass fir d'Trennung vun de Mandat vum Europadeputéierten a vum Buergermeeschter?

Une voix. - Wat?

M. Claude Meisch (DP). - Ech hunn...

M. Camille Gira (DÉI GRÉNG). - D'Trennung vum Europadeputéierten a vum Buergermeeschter zu Lëtzebuerg.

M. Henri Grethen (DP). - Ech sinn der Meinung, Dir sollt Buergermeeschter zu Biekerech bleiwen.

M. Robert Mehlen (ADR). - An net méi an d'Chamber kommen.

M. Claude Meisch (DP). - Eis Partei huet kloer Aussoe gemaach wat d'Mandat ubelaangt, souwuel dat vum nationalen Deputéierte mam Buergermeeschter zesummen an och dem europäeschen Deputéierte mam Buergermeeschter zesummen, dat am Kontext vun engem Pabeier, dee mer viru kuerzem presentéiert hunn, wat déi territorial Opdeelung ubelaangt vun eise Land an d'Aufgabe vun de Gemengen ubelaangt.

An do hu mer eis fir eng Incompatibilitéit ausgeschwat, souwuel wat den nationalen Deputéierte wéi den europäeschen Deputéierten ubelaangt. Wann en dat wëllt maachen, muss en dat eleng maachen a kann net Buergermeeschter, op jidde Fall net an enger grousser Gemeng, sinn, an eisen Aen. Ech mengen, domadder hunn ech onmëssverständlech op Är Fro geäntwert.

M. Camille Gira (DÉI GRÉNG). - Et fret mech, déi Positioun vun Ärer Partei. Bei der Reform vum Wahlgesez waart Der nämlech nach net d'accord.

(Interruption)

M. Claude Meisch (DP). - Neen, neen, ech wëll nach eng kéier, bei der Reform vum...

M. le Président. - Den Här Meisch huet ganz eleng d'Wuert!

M. Claude Meisch (DP). - Bei der Reform vum Wahlgesez war et och esou, dat mir d'Proposition gemaach haten, fir d'Datumer vun deenen zwou Wahlen ze änneren, mä leider war et awer esou, dat mer do kee Konsens konnte fannen. Mir mengen, an dat héiert een awer elo ganz oft, wann ee mat de Leit am Land schwätzt, wann een op déi Réunioun geet, dat ganz oft déi Proposition gemaach gëtt; ma kommt mir maachen dat heite méi oft, separat Wahlgäng fir europapolitesch Froen. Ech mengen, da si mir als Politiker gefuerdert, d'Leit si gefuerdert, fir do nach eng kéier Kontakt mateneen ze huelen an iwwert d'Europapolitik ze

schwätzen. Dann, mengen ech, kréie mer eng grouss an eng sänn-voll europapolitesch Debatt hei am Land, a mir sollen déi Fro nom 10. Juli onbedéngt nach eng Kéier op den Ordre du jour huelen.

Ech soen lech Merci fir d'No-lauschteren.

Plusieurs voix. - Très bien.

M. le Président. - Ech soen dem Här Meisch Merci. Nächst Riednerin ass d'Madame Err. Madame Err, Dir hutt d'Wuert.

Mme Lydie Err (LSAP). - Lëtzebuerg huet, Dir Dammen an Dir Hären, Kolleegeinnen a Kolleegeen, haut an och den 10. Juli e Rendez-vous mat der Geschicht, e Rendez-vous bei deem et geet ëm d'Zukunft, net nëmmen déi vun eisem Land, mä och déi vun Europa a senge Leit, an net nëmmen deene vun haut, mä och deene vu mar, deene kommende Generatiounen. Ech géing souguer behaupten, dass dëse Rendez-vous och de Rescht vun der Welt iwwer Europa eraus interesséiert.

Grond genuch also, sech d'Saach grëndlech ze iwwerleeën a richteg ze entscheeden an aller Objektivitéit an a voller Eegeverantwortung. A wëssend, dass, och dann, wann et en Acquis communautaire gëtt, et „en matière communautaire“ näischt wéi en Droit acquis gëtt, an dass, wa mer dat Europa net weiterentwéckelen, mer dat Europa, wat mer haut hunn, a mat deem mer deelweis onzefridde sinn, verléiere kënnen.

D'Iddi vun Europa an d'Visioun vun engem vereente Kontinent ass a bleift faszinant an erstriewenswäert, trotz alle Schwierigkeiten, déi Europa de Moment huet. D'lescht Woch huet d'Buergermeeschtesch vun Tübingen am Europarot zu Stroosbuerg dës Tatsaach fräi nom Heinrich Heine a mengen Ae ganz treffend a folgendes Wieder kommentéiert: „Denk ich an Europa in der Nacht, bin ich um den Schlaf gebracht.“

Dat kann een där Fra, denken ech, gutt noemfannen. Mä amplaz elo haut driwwer ze streiden, wien seng Schold dës Kris ass, mengen ech, wiere mer gutt beroden, ze kucken, wat mer aus där Kris eraus opbaue kënnen, well all Kris ass och eng Chance fir eng Erneuerung. Den Traité, dee mir hei diskutieren, ass nämlech net deen éischten, deen eng Hürd verpasst huet an trotzdeem a Kraaft getruede wier. A wéi den Alex Bodry elo grad a senger Ried treffend gesot huet: „Totgesagte leben länger“.

Loosse mer net vergiessen, dass Europa eis en halleft Jorhonnert Fridde bruecht huet, Fridden net nëmmen eleng, mä och Fridden a Wuelstand. Fridden ass fir déi Leit, déi heibanne sinn, en natierlecht Element, esou wéi d'Waasser en natierlecht Element ass fir de Fësch, an de Verglach, mengen ech, drängt sech op. Wa mer näischt dofir maachen, fir de Fësch am Waasser ze behalen, iwwerlieft en net; wa mer näischt fir Europa maachen, iwwerlieft och vläicht Europa, an domat och de Fridden net. Dat kënnen mer eis alleguerten net erlaben.

Haut an den 10. Juli geet et net ëm dat Europa vun haut, mä ëm dat Europa vu muer. An et ass dat eben, wat d'Saach e bësse komplizéiert mécht, well wann ee wëll d'Intérête vun deem Traité weisen, da muss een dat vergläichen, wat mer haut hunn, an dat, wat mer könnte kréien. Dat setzt viraus, dass gewosst wier, wéi Europa haut fonctionnéiert. Elo wësse mer awer, dass dat bei ville Leit leider net de Fall ass, an duerfir gëtt ganz oft och intuitiv iwwer aner Saachen ofgestëmmt wéi iwwert déi Fro, ëm déi et eigentlech geet.

Duerfir wëll ech kloerstellen, dass haut an och den 10. Juli net iwwert d'Brüsseler Bürokratie zum Beispill ofgestëmmt gëtt, déi d'Tendenz huet, d'Leit munchmol ze nerven. Och net iwwer en europäesche Jargon, Sproochejargon, deen d'Leit ganz oft net verstinn, an deen och heiandsdo net gutt ze verstoen ass. Wéi sollen d'Leit och verstoe wat e COREPER ass, wat d'JAI ass, wat d'Kritäre vu Kopenhagen genee bedeiten, oder wat d'Strategie vu Lissabon heescht. Mir missten eis unwinnen, egal wéi dee Referendum an déi Décisioun hei ausginn, eng Sprooch ze schwätzen, déi och verstane gëtt vu Leit, déi net am Europarecht spezialiséiert sinn. Mä och dorëms, iwwert de Sproochejargon, geet et net.

Et geet och net drëms, dass Europa a senger Struktur relativ komplex ass an net ëmmer ganz einfach duerchzegesinn ass. Mä ee Wuert Erklärung vläicht dozou. Europa huet sech an de 50er Joren aus dem Näischt erfonnt. Europa ass och haut esou vill Joren, bal en halleft Jorhonnert duerno, ëmmer nach en Unikum an huet sech am Fong vun Element zu Element selwer weitererfonnt a weiterentwéckelt. Dat erkläert, dass de Langage an och déi Strukturen, déi mer hunn, net ëmmer dat sinn, wat se dem Numm no ze si schéngen, an dat mécht et natierlech och net evident, fir ze verstoen ëm wat et geet.

Et geet och net ëm d'Delokalisatiounen a Chômage, well dee gëtt et wéinst der Globaliséierung an net wéinst Europa, mä deem ouni Europa op jidde Fall nach vill méi schwéier bäizekommen ass wéi dermat. Et geet och net ëm d'Deierrecht vun Liewen oder de Stau op der Strooss, an et geet och net ëm de Bäitrëtt vun der Türkei, an och dozou wier vill ze soen. Well ob de Bäitrëtt vun der Türkei kënnt oder net, mengen ech, dass et am Intérêt vun all Mënsch ass, dass d'Türkei Efforté mécht, fir dee berühmten Acquis communautaire probieren ze erfëllen. Ob en dann erfëllt ass oder net, wann d'Décisioun fällt, ass et kloer, dass all Fortschrétt net nëmme gutt ass fir d'Türkei, mä och gutt ass fir Europa an doriwwer eraus.

Et geet och net ëm eise Premier den 10. Juli, an et geet och net drëms, där enger oder där anerer Partei eventuell eng auszewëschene, esou ze soen en passant.

Et geet drëms, fir eng Verstärkung vun Europa duerch eng politesch Dimensioun ze verdéiwen, fir dem Wirtschaftsris Europa zu enger

ugepasstener Roll och um internationale Plang ze verhëllefen. Et geet drëms, d'Logik vum Krich ze ersetzen duerch eng erneiert a gefestegt Kultur vun der Négociation, op engem Kontinent, wou Länner ënner sech net méi wéi fréier mat Waffen, mä mat Argumenter fir d'Intérête vun hire Länner a vun hire Leit kämpfe wäerten. Et geet ëm eng Ausdehnung vun eisem Patriotismus an eisen Heemechtsgefëller, vun engem Land op e Kontinent, mat gedeeltene Wäerter, Objektiv, Rechter an och Symboler.

Besounnesch Lëtzebuerg, eent vun deenen äermste Länner wéi Europa gebuere ginn ass, wat entrets eent vun deene räichste Länner ginn ass, e Lëtzebuerg, wat déi meeschten europäesch Institutionen huet, wat am meeschte bis elo vun Delokalisatiounen op Lëtzebuerg profitéiert huet, wat als klengt Land am meeschten um internationale Plang u Prestige gewonnen huet, géif gutt drun doen, zu Europa ze stoen, och a schwéiere Momenter, well fir Lëtzebuerg ass Europa déi eenzeg Chance fir zesummen, och politesch, iwwer sech selwer erauszewuessen.

Virun ongeféier 50 Joer scho war probéiert ginn, e politesch Europa opzebauen, an och deemools scho mat der CED ass d'Grande Nation virun hirem eegene Courage zrëckgeschreckt an huet decidéiert, si kéinten am Kollektiv net widerexistieren. An ech résistieren net der Tentation, lech eng Diskussioun vun 1983 zwëschent dem François Mitterrand an dem Jean-Pierre Chevènement ermëginn, an engem Moment, wou ech mengen déi éischte Kéier de Chevènement aus enger franséischer Regierung ausgetrueden ass a wou se eng Diskussioun haten, fir ze kucken, wat d'Ursaache wieren. Et ass festgestallt ginn, dass se eng eenzeg Differenz haten, an zwar déi iwwert d'Roll vu Frankräich an der Welt.

De Mitterrand huet wuertwäertlech dat heiten dem Chevènement geäntwert: «Vous avez raison, nous avons un différend. Vous pensez que la France a encore un rôle à jouer, mais moi, je sais que c'est fini. La France sans l'Europe n'est plus rien, sa seule chance d'exister est d'être au cœur de l'Europe.» Dat ass och haut nach richteg fir Frankräich, a sécherlech och virun allem fir Lëtzebuerg.

Fir dass Europa sech weiterentwéckele kann, brauche mir dësen „Traité établissant une Constitution pour l'Europe“ als Kader mat verbesserte Strukturen, déi och adaptéiert si fir zu méi weider ze kommen, e Kader, an deem déi europäesch Politik sech aschreift an dee bestëmmt gëtt, net vum Kader selwer, mä vun der parteipolitescher Gewichtung, notament am Europaparlament. Well all Verfassung, och all national Verfassung, setzt net d'Politik op ewieg an ëmmer fest, déi hänkt dovun of wat déi Leit, déi d'Verantwortung ze droen hunn, mat deem Kader, mat där Verfassung maachen.

Ech ka vläicht ee Beispill aus der rezenter Vergaangenheet hei zitieren: An den Debatten iwwert d'Reform, notament iwwert dësen Traité, iwwert d'Majorité qualifizéiert méi prezis, war ënnert dem Aznar a Spuenien op eemol alles blockéiert. Spuenien zesumme mat Polen hu gemengt, si géife bei deem neie Majoritéitssystem méi schlecht ewechkomme wéi bei deem alen an et war alles blockéiert. Du kout dat dramatescht Attentat zu Madrid, duerno e Regierungswissel a Spuenien a mat darselwechter Verfassung huet datselwecht Land mat engem anere politesche Responsabelen déi nei qualifizéiert Majoritéit ugeholl

an Europa konnt virugoen, well Polen eleng näischt méi konnt blockéieren.

Dat just fir lech ze beweisen, dass dee Kader, deen hei fixéiert ass, all d'Politike méiglech mécht, awer nëmme wann déi richteg Parteien, déi sozial engagéiert Parteien, gestärkt ginn. Deen Text, ëm deen et hei geet, ass e Kompromëss, kee perfekte also, mä een dee vill besser ass wéi dat, wat mir haut hunn an een, deen och mar nach ka besser gemaach gi wéi en elo um Pabeier steet. De gesonde Mënscheverstand misst eis logescherweis dozou bréngen, léiwer e Spatz am Grapp wéi eng Dauf um Daach ze hunn, oder aneschtens ausgedréckt: léiwer 50% vun engem méigleche Fortschrétt wéi 100% vun Nullperspektiv.

Wat bréngt deen Traité vu Fortschrétt? Verschidde Saachen - an ech hu se a sechs Kategorien opgedeelt.

1. Vereinfachung an Transparenz. Ech gi ganz séier driwwer ewech, well een als x-te Riedner oder Riednerin hei soss riskéiert ze viles ze widerhuelen.

Ee Buch, een Text, eng Struktur, eng Unioun an eng Unioun mat enger Personnalité juridique, déi et der Unioun erlabe wäert der europäescher Mënschrechtskonvention bäizetrieden an esou domadder och intern an Europa eng extern Kontroll vun eisen eegenen Institutione méiglech ze maachen.

Eng Clarificatioun vun de Kompetenzen. Dobäi wëll ech kuerz an engem Niewesaz just soen, dass Europa nëmmen déi Kompetenzen huet, déi d'Länner bereet waren oder sinn, Europa ze ginn - an dat sinn der de Moment nëmme véier -, an dass alles dat, wat doriwwer erausgeet, wéi zum Beispill d'Sozialpolitik, natierlech net kann um europäeschen Niveau eleng geregelt ginn, mä um nationalen, well do d'Kompetenze leien.

De Conseil muss deemnächst, wann den Traité géif duerchgoen, an öffentleche Sëtzungen iwwer europäesch Gesetzer - well dann hätte mer keng Direktive méi - diskutieren an decidéieren.

2. Deen zweeten Avantage vum Traité ass d'Verstärkung vun den Institutionen. Et ass schonn hei drop higewise ginn, de Conseil européen an d'Europaparlament mat méi Pouvoiren, en europäeschen Ausseminister, eng besser qualifizéiert Majoritéit, etc..

3. En drëtte Punkt, dee mir perséinlech als Avantage ganz wichteg ass, ass méi Demokratie. An zwar net nëmmen iwwert de Wee vum Europaparlament, mä och iwwert de Wee vun den nationale Parlamenten. Ech si frou, dass hei scho gesot ginn ass, dass mir eis mat oder ouni dësen Traité als nationaalt Parlament musse virbereede fir dat Europa, dat mer haut hunn an dat ze wäit vun eise Bierger ewech ass, de Leit méi no ze bréngen, doduerch dass mer eis Verantwortung op alle Pläng an europäeschen Décisiounen och am Lëtzeburger Parlament huelen an och déi Margen ausnotzen, déi deen neien Traité den nationale Parlamenten zougesteet.

D'Initiative populaire ass ugeschwat ginn an och dat ass en Instrument vun der Demokratie, wat net ze ënnerschätzen ass, wéi och net d'Consultatioun vun der Zivilgesellschaft oder den Accès zu Dokumenter, dee bis haut nach ëmmer deelweis problematesch ass.

4. Eng europäesch Citoyenneté ass och fir mech ganz wichteg. Mä wat ass dat dann, froen d'Leit. Dat ass net nëmmen d'Recht ze circuléieren, sech ze etabléieren, ze schaffen an ze liewen an anere Länner zesumme mat aneren Europäer, mä dat ass och en Droit de vote actif a passif a verschiddene Wahlen, eng Protection communautaire et diplomatique fir d'Lëtze-

buerger, an ech mengen, dass dat praktesch dat wichtegst Argument ass, well mir wëssen alleguerten, dass Lëtzebuerg net vill Ambassadors an der Welt huet. An dat heescht och en Droit de pétition an e Recht fir sech un den europäesche Médiateur ze wenden.

5. Last but not least kommen ech bei d'Mënscherechter. Dësen Traité bréngt méi Mënscherechter. A wie Mënscherechter seet, seet natierlech och Fraerechter, seet d'Festschreiwung vu Wäerter a vun Objektiv vun engem europäesche Gesellschaftsmodell, deen et bis haut néiers gëtt, Dir Dammen an Dir Hären, Wäerter wéi mënschlech Dignitéit, Fräiheet, Demokratie, Egalitéit, Mënscherechter, Rechtsstaatlecheit an Objektiv wéi Fridden, Bien-être vun de Leit, Sécuritéit, Économie sociale de marché an Ähnleches, déi véier klassesch Libertéiten, a Symboler fir Europa, Symboler wéi e Fändel, eng Devise, eng Hymne an e gemeinsame Feiertag fir d'Zesummegeheieregkeetsgefëll an eisem Europa ze verstärken. An do muss mer eis agestoen, dass et dobäi wierklech nach happert. Mir hu wierklech Intérêt, och dëse Facteur net ze vergiessen wa mer d'Prétention hunn, dat Europa vu muer de Bierger vu muer méi no ze bréngen wéi et haut de Fall ass mat de Bierger vun haut.

6. Dann hu mer och méi Soziales am Traité, och da wa mer wëssen, dass d'Sozialpolitik national bleift. Mir hunn eng Économie sociale de marché mat anere Prioritéiten, mat aneren Objektiv wéi nëmme Wirtschaftssperformancen, wéi zum Beispill den Niveau de l'emploi, d'Garantie de la protection sociale, d'Lutte contre l'exclusion sociale, asw., déi fir d'éischt an engem europäeschen Traité dra stinn, wéi och d'Services d'intérêt général, also eis Service-publicen. An niewebäi gesot, ginn och d'Rechter vun de Kanner an dësem Traité verstärkt, genee sou wéi d'Kohesiounspolitik, wat erëm esou e Jargonswuert ass aus dem europäesche Kontext, well en fait ass och Kohesiounspolitik Sozialpolitik, mä net fir eenzel Leit, mä fir d'Regiounen an Europa.

Zum Schluss, Dir Dammen an Dir Hären, wollt ech lech just un engem Beispill de Fortschrétt vun neien Traité demonstréieren, an zwar dee vun der Egalitéit tëschent de Männer an de Fraen.

Éischters steet an deem neien Traité an der Partie I, Artikel 2 iwwert d'Wäerter, also am éischten Artikel wou et op de Fong geet, dran, dass d'Egalitéit ee vun den europäesche Wäerter ass. Dat heescht, wa muer nei Adhésiounen kommen, ginn déi Länner och am Kader vun de Kritäre vu Kopenhagen drop gepréift, ob si d'Egalitéit tëschent Männer a Fraen - jo oder nee? - respektéieren. Dat géllt och fir e hypothetesch Bäitrëtt vun der Tierkei an enger gewëssener Zäit.

Zweetens hu mer eppes, wat mer de Moment zu Lëtzebuerg an engem Koalitiounsprogramm hunn, mä wou mer nach net vill dovun gesinn hunn, an zwar den Gender mainstreaming, deen net nëmmen am Virspann oder an der Charta steet, mä och an der Partie III am Artikel 116, en Article horizontal dee seet, dass all d'Politike vun der Unioun, dat heescht also och Aussepolitik, Justice, Affaires intérieures, drop kënnen kontrolléiert ginn, ob se déiselwecht Konsequenzen hunn op d'Männer wéi op d'Fraen. Och dat ass méiglecherweis e redoutabelt Instrument fir d'europäesch Akten um legale Plang ze kontrolléieren.

Dann hu mer drëttens en Gender mainstreaming net nëmmen um Prinzip vun der Egalitéit, mä en Gender mainstreaming op alle Froen vun Netdiskriminatioun. Dësen Traité ass och deen internationalen Traité, deen am meeschten Elementer opzielt, firwat et an Europa verbueden ass diskriminéiert ze ginn. Ech brauch se net opzezie-

len, well si si bekannt. Mä och dat ass e Fortschrëtt, net nëmmen, mä och fir d'Egalitéit tëschent de Mäner an de Fraen.

An da kënnst zum Schluss nach d'Charta vun den Haaptrechter an och do wëll ech lech just een Artikel virlesen, an zwar den Artikel 83, deem d'Egalitéit tëschent de Männer an de Fraen ubelaangt an dee seet: «L'égalité doit être assurée dans tous les domaines, y compris l'emploi, le travail et la rémunération et le principe ne fait pas obstacle et n'empêche pas le maintien ou l'adoption de mesures prévoyant des avantages spécifiques en faveur du sexe sous-représenté.» Dat ass, Dir Dammen an Dir Hären, heibannen eppes wat mir zu Lëtzebuerg an 20 Joer net fäerdeg bruecht hunn, net an där Form, net an där Stärkt an och net mat deem prakteschen Nährwäert, wéi dat hei elo steet.

Mir hunn dann och nach en Artikel II-127, an deem et geet ëm d'Lutte contre la traite et l'exploitation sexuelle.

A schlussendlech hu mer nach d'Deklaratioun Nummer 13 déi virgesäit, dass d'Länner alleguerten opgefuerdert ginn alles ze maache wat se kënnen, fir d'Violence domestique an de Grëff ze kréien. Mir wëssen, dass dat a ganz Europa een enorme Fléau ass. Et kann een also soen, an ech soen dat net eleng, dat soen och Organisatiounen wéi beispillsweis de Lobby européen des femmes oder den europäesche Juristinneverband, déi, mengen ech kënnen ze soen, Spezialistinnen op dëse Gebitter sinn, vun Europa an och vun der Egalitéit. Och si sinn zefridden a qualifiéieren dësen Traité als e Fortschrëtt, och da wann eng Paritéit bei der Besetzung vun allen europäeschen Institutiounen net an deem Traité konnt duergesat ginn. Mä mir ginn eis hei jo och nach net sou séier geschloen.

Duerfir sinn ech mat grousser Iwwerzeegung fir dësen Traité, wéi meng ganz Fraktioun iwwregens, an net nëmme well ech un Europa gleewen, mä och well sech keng Alternativ zu dësem Traité ofzeechent. Och well d'Bolkestein-Direktiv, oder d'Bolkestein-Gesetz, wann et nom Traité kënnst, ouni dësen Traité komme kann, mä an deem Fall mat manner Awierkungsméiglechkeete wéi wa mer den Traité hätten, notamment vum Europaparlament a vun den nationale Parlamenten.

Och well ech net wëll, dass Europa nëmmen a kleng Gruppen nach sektoriell weiderkomme kann, well dat e grouss Solidaritéitsverloscht fir Europa géif bedeuten, an och well eng reng hypothetesch Neiverhandlung riskéiert méi liberal a manner sozial ze ginn a souwisou egal wéi géif Zäitverloscht bedeuten.

Och well ech kee Frënd vun Nationalismus, Egoismus a Friemefeindlechkeet sinn an déi dräi Begrëffer carrément refuséieren. Ech sinn europafréndlech, vläicht souguer nach e bësse méi. Mä ech si realistesch genuch, fir net dat Blot vum Himmel vun engem Vertrag ze verlaangen, deen och mar an iwwer-mar nach ka verbessert ginn.

Mä ech sinn iwwerzeegt, dass mat deem Traité, deen haut zur Ofstëmmung virläit, Europa besser gëtt, méi staark a méi effikass, méi demokratesch, méi offen a méi verständlech, méi no bei de Leit - an do si mer alleguerte gefuerdert -, méi sozial an och, Dir Dammen heibannen, méi fraefréndlech.

Et ass also kloer, dass e positive Vote an dëser Fro net nëmme besser ass fir Europa, mä och iwwer Europa eraus, seng Bevölkerung an och a ganz besonnesch fir d'Fraen. Ech géing souguer gäre behaapten, an dat ass mäi leschte Saz, dass et och favorabel ass iwwert d'Grenze vun Europa eraus, dass dat Europa, wat haut zur Ofstëmmung virläit, mar Realitéit gëtt.

Ech soen lech Merci.

Plusieurs voix. - Très bien.

M. le Président. - Ech soen der Madame Err Merci an als nächste Riedner ass den Här Jean Huss agedroen. Här Huss, Dir hutt d'Wuert.

M. Jean Huss (DÉI GRÉNG). - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, jiddereen, dee mech ken-negeléiert huet, an och jiddereen, dee mech haut kennt, dee weess datt en et mat engem iwwerzeegten Europäer ze dinne huet. Jiddereen, dee meng politesch Aktivitéiten an deene vergaangen 20 Joer, zënter der Grëndung vun deene Gréngen, verfollegt huet, konnt héieren, datt ech mech ëmmer fir eng méi staark politesch demokratesch, sozial an ekologesch Integratioun vun engem gemeinsamen Europa agesat hunn.

Dir Dammen an Dir Hären, ech sinn och haut fir de Prinzip vun enger europäescher Verfassung, well eng Verfassung ka mat dozo bäidroen, fir eng gewëssen europäesch Identitéit ze schafen; eng Identitéit, déi onofhängeg vum Jo oder Nee absolut noutwendeg ass.

Dir Dammen an Dir Hären, Dir wësst alleguerten, datt ech am Januar vun dësem Joer op engem grénge Kongress fir en Nee zu deem virleiende Verfassungstext plädéiert hat an ech hat och géint deem Text gestëmmt. Ech hat deemools awer och deklaréiert, ech géif mech trotzdeem beim Vote hei an der Chamber un de Mehrheetsbeschluss vun dësem Kongress halen, an ech géif awer ëmgekiert als fräie Bierger beim Referendum vum 10. Juli mat Nee stëmmen.

Dir Dammen an Dir Hären, et ass mer a mengem politesche Liewe wahrscheinlech nach ni esou schwéiergefall, hei elo, fir op de Knäppche vum „oui“ ze drécken. Ech si weiderhi kloer fir den Nee, a wann ech trotzdeem elo hei aneschters ofstëmmen, dann huet dat just eng Haaptursaach, nämlech de Respekt vun de Statute vu menger Partei, déi besoen, datt all Membere vun der grénger Partei sech sollen u majoritär Kongressbeschlëss halen.

Ech liesen also vir, wat an de Statute vun der grénger Partei doriwwer steet; Paragraph 6, Punkt 2: „Jedes Mitglied hat die Pflicht, erstens die Grundsatzerklärung, die Programme und die Wahlplattform von 'DÉI GRÉNG' zu vertreten.“ An zweetens dee Paragraph, ëm deen et hei geet: „Jedes Mitglied hat die Pflicht, die satzungsmäßig gefassten Beschlüsse der Parteiorgane zu beachten.“

Grad och als Deputéierte vun de Grénge sinn ech also u Kongressbeschlëss gebonnen, och wann ech do dergéint war. A schwéieren Härzens wäert ech also herno mat Jo stëmmen.

Eng aner Saach, déi mer dëse Vote awer vläicht e wéineg méi licht mécht, ass meng Iwwerzeegung, datt dëse Vote hei, an och eise Referendum vum 10. Juli, souwisou Moutarde après dîner sinn, well nüchtern betruucht déi elo virleiend Verfassung, egal wéi den 10. Juli ofgestëmmt gëtt, nom negative Vote a Frankräich an an Holland menger Meenung no an där heuteger Form souwisou ni a Kraaft wäert trieden.

Och dat mécht mer dëse Vote, entgéint menger perséinlecher Iwwerzeegung, e wéineg méi licht, an ech hoffen datt meng Frënn a Bekannte meng Situatioun haut hei kënnen verstoen.

Wann ech haut hei géint de Mehrheetsbeschluss vun eise Partei-kongress géif verstoussen, da wier dat an der grénger Partei e Präzedenzfall, dee fir déi weider Entwécklung, eng demokratesch Entwécklung vum grénge Projet net gutt wier.

Trotz mengem Oui herno beim Vote wëll ech kuerz nach eng kéier awer résuméieren, aus wat fir

Hauptgrënn ech da beim Referendum den 10. Juli trotzdeem wäert Nee stëmmen. Well ech aus Zäitgrënn net op all Detailer vu menger Kongressried vum Januar a vu verschiddenen öffentlechen Interventiounen dozou kann zrëckkommen, just nach eng kéier a Stéchwierder:

1. De virleienden Text, mat sengem drëtten Deel a mat sengen onzählege Säite vun Annexen a Protokoller, ass iwwerhaupt keng seriö Verfassung. Seriö wier et gewiescht, just iwwert d'Deeler 1 an 2, nämlech iwwert d'Wäerter an d'Institutiounen an iwwert d'Charta vun de Grondrechter ze schwätzen.

2. Den drëtten Deel, säiteméisseg, mä och inhaltlech a mengen Aen den Haaptdeel, wou genaustens all mäiglech konkret Politike vun der Union aus der Vergaangenheet beschriwwen gi sinn a wou vill Aspekter elo mat iwwerholl a konstitutionaliséiert ginn, mat deenen ech als Gréngen net d'accord sinn, gehéiert net an eng Verfassung, besonnesch wann dat herno just nach kann iwwert d'Unanimitéit vun alle 25 verännert ginn.

3. Ech mengen dat ëmsou méi, wou an dësem drëtten Deel esouwuel eng reng liberal Wirtschaftspolitik an -entwécklung, wéi och an der Geld- a Kreditpolitik eng reng monetaristesche Politik vun der Europäescher Zentralbank virgeschriwwen ginn. An esoulaang dat net geännert gëtt, wäert Europa ni aus der ekonomescher Stagnatioun erauskommen, an och net aus Massenaarbechtslosegkeet a wuessender Précaritéit a verschiddene Länner.

Schold un der Kris an Europa ass awer net dee berüchtigte „polnesche Plombier“. Schold sinn déi eben zitéiert ultraliberal a monetaristesche Politiken a schold ass och den nationalen Egoismus vun alle groussen europäeschen Helde wéi Blair, Schröder a Chirac, déi d'Erweiderung zwar berechtigte weis bedriwwen hunn, awer finanziell net bereet sinn déi Erweiderung och schnellstméiglech zu engem Succès ze maachen.

Dir Dammen an Dir Hären, wann ech beim Referendum vum 10. Juli, also entgéint mengem heutege Parteibeschluss respektéierendem Vote, wäert Nee stëmmen, dann ass dat am Wesentlechen en Nee vis-à-vis vum drëtten Deel vun dëser sou genannter Verfassung a vis-à-vis vun der praktescher Onverännerbarkeet vun dëser Verfassung.

Zum Schluss vun dëser kuerzer Interventioun wëllt ech vun dëser Plaz och nach e kleng Pronostic woen. E Pronostic net iwwert d'Resultat vum Lëtzeburger Referendum, mä iwwert déi weider Entwécklung vun der Verfassungsdiskussioun, well de Prinzip vun enger Europäescher Verfassung ass och a Frankräich an an Holland net gestuerwen, am Géigendeel.

Mäi Pronostic, mäi Wonsch och ass et nämlech, dass trotzdeem an zwee, dräi Joer eng Verfassung wäert kommen. Mä eng Verfas-

sung, déi den Deel 3 ausschléisst a just déi zwee éischt Deeler wäert begräifen, do wou et ëm allgemeng gültig Wäerter geet, iwwert d'Charta vun de Grondrechter an iwwert déi noutwendeg Adaptatiounen vun den Institutiounen. Esou eng Verfassung kéint an zwee, dräi Joer, eventuell deeselwechten Dag, an alle 25 Länner nei virgeluecht ginn, an ech sinn iwwerzeegt, datt et da wahrscheinlech zu engem unanimë Vote fir esou eng nei Europäesch Verfassung kéint kommen.

Mäi Jo-Vote haut hei, an dat ass mäi leschte Saz, ass fir mech also kee Vote en faveur vun där elo virleiender Verfassung, mä héchstens ee Jo zu enger Verfassung, déi mer 2007 oder spéitstens 2008 hoffentlech nei wäerte kënnen kréien.

Merci.

M. le Président. - Ech soen dem Här Huss Merci. Als nächst Riednerin ass d'Madame Colette Flesch agedroen. Madame Flesch, Dir hutt d'Wuert.

Mme Colette Flesch (DP). - Här President, Merci. Léif Kollegen, als alleréischst wëllt ech dem Rapporteur félicitéieren, deen eng excellent Analys gemaach huet, net nëmme vum Traité constitutionnel, mä och vun der Genèse, déi zu deem Traité geféiert huet, an deen och, an dat fannen ech ganz gutt, déi spezifesch Aspekter ervirgehewen huet, déi Lëtzebuerg ganz besonnesch betreffen. Also, Här Rapporteur, villmools Merci!

Dee Rapport ass vun der Kommissioun ugeholl ginn de 6. Juni. Du wousste mer natierlech nach net, wat fir Péripétieë géingen op ons zoukommen am Zesummenhang mam Referendum vum 10. Juli. Ech géing och mengen, dat wier bei dëser Diskussioun net wichtig, well déi Diskussioun, déi de Referendum betrëfft, hate mer jo d'lescht Woch.

Ech wëll an deem Zesummenhang ganz besonnesch dee remarquabelen Exposé ervirhiewen vum Statsminister, dee mat Engagement op all déi Froen agaangen ass, déi ons Matbierger beschäftegen, an deen och un déi Ursachen erënnert huet, woufir mir als Lëtzeburger sollen a musse fir dee Vertrag stëmmen.

Wéi de Statsminister sinn ech mat Häerz a mat Verstand fir Europa, an also och fir de Jo zur Constitui-

Här President, erlaabt mer e Wuert ze soen zu der Interventioun vun onsem Kollee Jean Huss. Ech verstinn déi schwierig Situatioun, an där hie sech befënnst, an ech hu mat Intérêt nogelauschert, aus wat fir engen Ursachen hie bei dësem Vote Jo stëmmt. Et éiert hie vläicht, dass hien de Beschluss vu senger Partei wëllt suivéieren.

Ech weisen awer dorobber hin, dass et contraire ass zum Artikel 50 vun onser Constituioun...

Une voix. - Très bien!

Mme Colette Flesch (DP). - ..., déi virgesäit «que les Députés votent sans en référer à leurs commettants et ne peuvent avoir en vue que les intérêts généraux du Grand-Duché».

Plusieurs voix. - Très bien!

Une voix. - Dat huet den Här Huss och.

Mme Colette Flesch (DP). - Här President, wat nun den Traité constitutionnel betrëfft, do wëll ech drop hiweisen, dass deen net op eemol opgetaucht a wéi vum Himmel gefall ass, mä dass et ee Schrëtt weider ass an engem Prozess, dee mer engagéiert hunn an de 50er Joren.

A wann d'Deklaratioun vum Robert Schuman zu Paräis gemaach ginn ass am Salon de l'Horloge, da kann een awer soen, et huet alles zu Lëtzebuerg ugefaangen, well déi éischt Sëtzung vun der Haute Autorité vun der Communauté européenne du Charbon et de l'Acier huet stattfonnt am August 1952 hei zu Lëtzebuerg, an zwar an der Märei um Knuedler.

Mir sinn en Zwerg op der politescher Zeen. Mä ech wëll drun erënnere, dass e Parteikolleege vu mir aus der Belsch, de Louis Michel, virun e puer Deeg gesot huet, mir wieren een «Géant de l'Europe». Ech maache mer net ze vill Illusiounen zu där Ausso, mä ech géing soen, wa mer e „géant de l'Europe“ sinn, dann ass et „grâce à l'Europe“.

Wa mir haut dat duerstellen, wat mer an Europa an an der Welt sinn, dann ass et, well mer e Member si vun der Europäescher Unioun. Vu jee hier war d'Tatsaach, dass mer enger gréisserer Gemeinschaft konnten ugehéieren - sief dat den Zollveräin, sief et duerno d'Union économique belgo-luxembourgeoise, sief et de Benelux, an duerno d'CEE -, ëmmer positiv fir onst Land an huet ons gehollef déi Problemer ze meeschteren, déi sech onsem Land stellen.

An ech géing hei un e Saz wëllen erënnere, deen den Här Nicolas Schmit vläicht erkennt, an deen 1989 geschriwwen ginn ass: «Jamais dans son histoire notre pays n'a joué un rôle aussi important sur la scène internationale que depuis la création de la CEE; jamais auparavant il n'a bénéficié d'une prospérité économique aussi grande.»

Här President, trotz alle Schwierigkeiten, trotz alle Surgen, déi mer am Laf vun de Jore mat der Communauté haten, an duerno mat der

EU, ass et ganz evident, dass Europa ons ganz vill ginn huet. Dat ass wouer fir ons Landwirtschaft. Dat ass wouer fir ons Sidérurgie. Dat ass wouer fir ons Finanzplaz, an dat ass wouer fir déi Plaz an dee Rôle, dee mir haut an Europa an an der Welt kënnen spillen. Dat bleift wouer fir d'Zukunft, besonnesch an enger Zukunft, déi markéiert ass vun der Globalisatioun.

Wou wäre mir an dëser globaliséierter Welt, wa mer net e Member vun der EU wieren? Mir müssen also onsen Attachement zu Europa confirméieren. Mir müssen, mir sollen a mir wäerten den Owend de Projet de loi iwwert d'Approbatoun vun dëser Constitutioun stëmmen, a mir sollten alleguerten als Lëtzebuurger den 10. Juli beim Referendum Jo stëmmen.

Ech géing derbäifügen, dass wann déi franséisch an hollännesch Wieler der Meenung waren, dass si sollten Nee stëmmen, dann ass et net un hinnen ons Décisioun ze bestëmmen an ons ze soen, wéi mir ons solle verhalten a wéi mir sollen ons Responsabilitéiten iwwerhuelen.

De Conseil européen huet d'lescht Woch gesot, dass d'Poursuite vum Ratifizierungsprozess weidergeet. Ech mengen, mir sollen an deem Kontext ganz kloer ons Responsabilitéiten iwwerhuelen a mir sollen als Lëtzebuurger Bierger, als Lëtzebuurger Wieler Jo zu där Constitutioun soen.

Woufir? Ech wëll net hei eng Analyse vun allen Dispositiounen vum deem Verfassungsvertrag maachen. Dat ass gemaach ginn am Exposé des motifs, am Avis vum Conseil d'État, am Rapport vun der Commission des Affaires étrangères.

Mä ganz schnell zesummefaasend wëll ech soen, déi Constitutioun huet eng éischt Partie, déi d'Valeuren an d'Objektive vun der Unioun definéieren, d'Kompetenze vun der Unioun, d'Architecture institutionnelle vun der Unioun an den demokratesche Charakter vun der Unioun.

Déi zweet Partie gëtt der Charte des droits fondamentaux e juristesche bindende Charakter, an ech mengen dat wier eng guut Saach an en echte Fortschritt.

Déi drëtt Partie, dat ginn ech dem Här Huss an aller Offenheet zou, ass illisible. Mä si mécht soss näischt wéi dat ze résuméieren, ze simplifizéieren an ze kodifizéieren, wat haut schonn d'Gesetzgebung an der Europäescher Unioun ass. Si ännert also grondsätzlech dozou guer näischt. Si mécht just nëmmen d'Liesung vun den Texter e bësse méi einfach.

Dee véierten Deel huet d'Dispositions générales et finales, déi d'Transitioun tëschent deenen zwee vergaangenen Traitéen iwwert d'Communauté européenne an d'Union européenne, engersäits, an dem Traité constitutionnel, anerersäits, regelen, an déi d'Procédures de révision regelen.

Nom President vum Konvent, dem Valéry Giscard d'Estaing, geet et duer, fir d'Portée vun der Fro, déi ons am Referendum gestallt ass, ze apprécieieren, déi siwen éischt Artikel vum der Constitution ze liesen, d'Artikelen I-1, I-2, I-3, I-4, I-9, I-10 an I-11.

Ech géing soen, dass souguer vläicht zwee Artikelen duergéi fir drop hinzewiesen, woufir mer et musse stëmmen, a fir d'Äntwert ze ginn op déi falsch Argumenter, déi vun de Partisané vum Neen ëmmer erëm gebraucht ginn. An dat ass den Artikel I-2 an I-3. Ech wëll déi hei net ganz virlesen. Mä ech wëll awer drop hiweisen, dass do geschwat gëtt vun: Dignité humaine; Liberté; Démocratie; Égalité; État de droit; Respect des droits de l'homme; Pluralisme; Non-discrimination; Tolérance; Justice; Solidarité an Égalité entre les hommes et les femmes.

Fridden, dat soen ech ganz haart deenen, déi mengen, dat hei wier

en, net Anti-Frieden-, mä Anti-Fridensvertrag.

Weider: Bien-être des peuples; Espace de liberté, de sécurité et de justice; Marché intérieur - jo, well dat war et jo vun Ufank un -; mä och Développement durable; Économie sociale de marché; Plein emploi; Progrès social; Qualité de l'environnement; e Kampf seet den Artikel I-3 un, géint d'Exclusion sociale an Diskriminatiounen a setzt sech a fir d'Justice an d'Protection sociale.

Dat sinn d'Wäerter, déi mer bejoen, wa mer dem Vertrag onse Jo entgéngtbréngen.

An ech géing an deem Zesammenhang awer och un dat erënneren, wat de Michel Wolter virduen op dëser Tribün gesot huet. Ech froe mech, wou onse Kolleeg, de Gast Gibéryen, haut ass, deen als Member vum Konvent keng Geleeënheet verpasst huet fir mam President op der Foto ze sinn, deen den Text vum Konvent ënnerzeechent huet, dee fir d'Constitutioun war an du géint d'Constitutioun war an duun anscheinend net richteg weess, wat e soll maachen, an dofir ass en haut net do.

(Interruptions)

Ech mengen et ass net domadder, dass een net do ass, dass een deem Mandat entsprécht, deen d'Wieler ons mat op de Wee ginn!

■ Plusieurs voix. - Très bien!

■ **Mme Colette Flesch (DP).** - Ech wëll, wéi gesot, net op all d'Dispositiounen vun der Constitutioun agoen. Ech wëll vläicht nëmmen zwou, dräi Froen opwerfen, déi de Moment an der öffentlecher Debatt schéngen Virrang ze hunn.

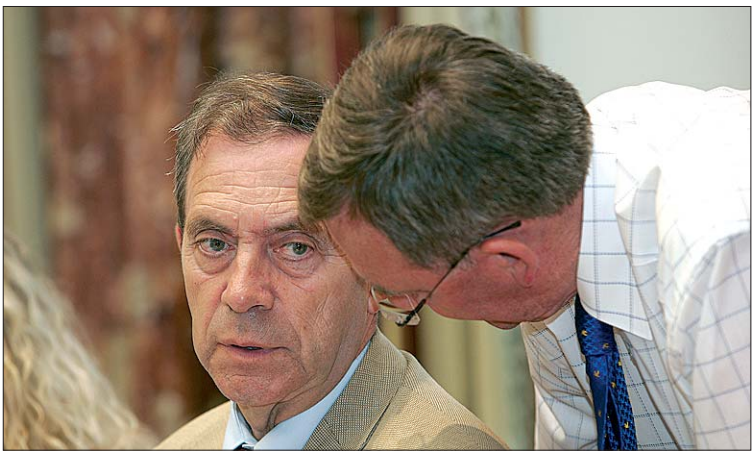
Verschidde Leit mengen, dass d'Unioun sech ze vill mam Wirtschaftleche beschäftegt an net genügend mam Sozialen. Sécher war d'original Logik vun der Unioun, vun der CECA iwwert d'CEE bis zum grouse Maart, eng wirtschaftlech Logik. Mä mir si säit hier ganz wäit komm, an nach ni huet de soziale Beräich - an dat ass op dëser Tribün scho gesot ginn - esou vill Opmierksamkeet geschenkt kritt, wéi just an dëser Constitutioun.

Ech weess och, Här President, dass, wann ech elo hei vu Responsabilité sociale schwätzen, ech den Här Hoffmann an d'Madame Frisch net kann iwwerzeegen. Mä nach, schéngt et mir, ass et keen Zoufall, wann d'Chambre des Employés privés an d'Chambre du Travail an hirem Avis ervirhiewen, dass um soziale Gebitt de Vertrag vill méi wäit geet wéi alles dat, wat mer bis elo kann hunn. Si weisen op eng Partie Bestëmmungen hin an erwähne ganz besonnesch - an dat schéngt mer wichteg - déi horizontal sozial Klausel vum Artikel III-117.

An ech wëll hei och soen, dass compte tenu vun deene ville Froen, déi d'Leit am Land sech stellen, et mer och derwäert schéngt drop hinzewiesen, dass den Artikel III-122 ganz ausdrécklech d'Zukunft vun de Services, déi een elo d'intérêt général nennt an déi ee fréier Services publics genannt huet, garantéiert. E gesäit vir, dass d'Unioun an d'Mitgliedstate musen dofir suergen, dass déi Services fonctionnéieren, opgrond vun unerkannte Prinzipien an a Konditiounen, déi deene Services et erméiglechen, hir Missioun ze erfëllen.

Schliesslech wëll ech och ervirhiewen - et ass zwar och scho gesot ginn, mä ech wëll et nach eng Kéier ënnersträichen -, dass am Zesammenhang mat der partizipativer Demokratie deen neie Rôle, deen op d'nationalen Parlämenter zoukënnt, mir schéngt e gewaltege Schrëtt no vir am europäesche Gefüge ze sinn.

D'national Parlämenter sinn elo associéiert ënner anerem duerch e Mécanisme d'alerte précoce fir d'Kontroll vun deenen zwee Prinzi-

pie vu Subsidiaritéit a Proportionalitéit ze garantéieren. En Drëttel vun deene Parlämenter kann, wa se mengen, dass déi Konditiounen net erfëllt sinn, de Projet renvoyéieren a froen, dass e réexaminéiert gëtt.

Sécherlech - an de Rapporteur huet dat gesot - sinn d'Délaien, an deem dat ka geschéien, ganz kuerz, an onst Haus muss sech d'rophin organiséieren a sech d'Métele ginn, fir effektiv déi Responsabilitéit kënnen ze assuméieren. Mä menger Meenung no ass hei e ganz gewaltege Fortschritt gemaach ginn.

Säit laange Jore war ëmmer e gewëssenen Zwiespalt tëschent dem Europaparlament an den nationale Parlämenter, eng gewësse Frustratioun bei den nationale Parlämenter, an ech mengen, déi nei Bestëmmunge ginn e wäite Wee fir där Frustratioun entgéintzewierken a fir effektiv den nationale Parlämenter en aktive Rôle an der europäescher Gesetzgebung ze ginn.

Déi Constitutioun stellt kee fundamentalen Intérêt vun onsem Land a Fro, weder um institutionelle Plang, nach um fiskale Plang, nach um soziale Plang, wou d'Regel vun der Unanimitéit gewahrt ass. Dës Constitutioun setzt kee Moment d'Zukunft vun onse Matbierger, vun ons alleguerten a Fro, och net d'Droits acquis. Contrairement zu deem wat vill Leit mengen, geet kengem eppes of bei senger Pensioun, bei senger Rent, kee verléiert seng Plaz. Dat sinn déi Froen, déi mer ëmmer an de Versammlunge gestallt kréien. Et ass ganz evident, dass dës Constitutioun mat deene Froen näischt direkt ze dinn huet.

D'Constitutioun, au contraire, souguer wa se net perfekt ass, gëtt ons besser Mëttelen, fir weider am Intérêt vum wirtschaftleche Wuessentum a vum soziale Fortschritt ze wierken a fir besser op déi Herausforderungen ze äntworten, déi d'Globalisatioun ons, wéi allen anere Länner, stellt.

(M. Lucien Weiler reprend la Présidence)

Meng Fraktioun seet also Jo zu deem Projet, dee mer haut diskutéieren. Meng Fraktioun wäert dee Projet stëmmen. Mir hoffen a mir mengen, dass d'Lëtzebuurger Vollek och Jo wäert soen am Referendum zu dëser Constitutioun. Mir hunn ons engagéiert a mir wäerten ons bis zum 10. Juli weider engagéieren, fir dass mer deen Owend vum 10. Juli net am Lager vun den Nee-Sager sinn, sondern am Lager vun deenen, déi zur Constitutioun Jo gesot hunn, a ganz bestëmmt am beschten Intérêt da vum Lëtzebuurger Land.

Engersäits fir dass Lëtzebuerg soll e ganz staarkt Signal ginn am Intérêt vun Europa, fir dass mir ons aussprechen am Intérêt vun enger Économie sociale de marché, also enger sozialer Maartwirtschaft, engem héije Protektiounsgrad an enger nohalteger Entwécklung. An

engem Wuert géing ech soen, dass mir ons aussprieche fir den europäesche Sozialmodell a mir ons domadder och fir ons eegen Zukunft aussprechen.

■ Plusieurs voix. - Très bien.

■ **M. le Président.** - Merci, Madame Flesch. Als leschte Riedner op der Lëscht ass agedroen den honorabelen Här John Castegnaro. Här Castegnaro, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. John Castegnaro (LSAP).** - Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, natierlech ass schonn am Laf vun där ganzer Debat villen gesot ginn a munches widderholl ginn. Dat wäert mir net besser goen. An trotz allem wëll ech och ënnersträichen a widderhuelen, wat déi historesch Bedeutung vun deem Referendum do ausmécht a bedeit.

Ech sinn och ee vun deenen, an déi meescht heibannen, déi voll hannert deem stinn, wat de Statsminister den 21. hei op dëser Plaz gesot huet, mä och all déi, déi haut eng kloer Sprooch an dëser Chamber, an un hirer Spëtzt de Fayots Ben als Rapporteur, zu deem Referendum ausgedréckt hunn; ech kann dat och deelen.

Kolleeginnen a Kolleegen, wéi gutt oder wéi schlecht, wéi komplett oder onkomplett déi Verfassung ass, ass se perfekt oder net perfekt, dat géing ech esou beäntworten: Gëtt et op der Welt eng perfekt Verfassung? Si wäerten alleguer esou sinn, dass se Stærkten a Schwächen hunn. Mä si sinn all esou, dass se Spillraum hunn, do wou et demokratesch Spillregele gëtt, do wou et en demokratesche Stat gëtt, an och an enger Europäescher Unioun, déi demokratesch ass, an dat ass se jo, bleift dee Spillraum. E bleift doduerch, well et och e Spill vu Kräfteverhältnissen ass.

Et kann een alles och mat enger Verfassung beaflossen, wann een d'Argumenter, d'Energie, d'Kraaft bréngt, an ech zweifelen net drun, dass d'Zivilgesellschaft an Europa an dass besonnesch d'Gewerkschaften, mä och déi politesch Parteien et fäerdeg bréngen, dat Besch aus där Verfassung fir Europa, fir seng Menschen, ze maachen.

Déi Millioun, déi ee brauch am Petitionsrecht, schéngt vill, ass awer weineg par rapport zu 450 Milliounen Menschen, déi an där Unioun liewen. Kräfteverhältnis ass eng Saach, méi politesch Demokratie an där Europäescher Unioun duerch déi Verfassung ass eng aner wichteg Saach, an et ass hei oft schonn op déi Méibedeutung oder iwwerhaupt Méiglechkeet fir d'national Parlämenter higewise ginn, Asproch ze erhiewen, respektiv d'Gestaltungsméiglechkeet ze hunn, wat bis elo net de Fall war, a loosse mir éierlech sinn a loosse mir deenen dat soen - engem Deel, déi un der Spëtzt vun der Nee-Bewegung stinn -, dass si oft d'Verfechter vu Staten a vu politesch Systemer waren, déi déi beschte Verfassung vum der Welt haten.

■ Une voix. - Très bien.

■ **M. John Castegnaro (LSAP).** - Si haten awer keng demo-

kratesch Spillregelen, et gouf och do kee Spillraum, et gouf do Prisonen, et gouf Aarmut an Ausgrenzung, am Endeffekt gouf et en Desaster, eng Faillite, eng Bankrotterklärung op d'Käschte vun deene Menschen, déi elo solle vertheidegt ginn.

Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, de Fall vun der Berliner Mauer - fir déi mol eng Kéier als Beispill ze huelen - huet d'Kräfteverhältnissen net nëmmen an Europa, mä an der Welt déifgräifend verännert. An de Fall vun där Mauer huet et net méi einfach gemaach - dat wësse mir - fir d'Menschen an deem Deel vun Europa, mä huet et och schwéier gemaach fir d'Menschen am Deel vun eisem alen Europa. An ass et net esou, dass déi Globaliséierung, déi oft ugeschwat gëtt, eng Folleg ass vun deem gesellschaftspoliteschen Desaster, deen Enn den 80er Jore stattfonnt huet, an deen net nëmmen eng gesellschaftspolitesch Fraktur erbäigefouert huet, mä eng Fraktur schlechthin, well de sou genannte Kapitalismus, an domat den ugestriefenen Neoliberalismus, sech als Vainqueur an där jorzéngtelaanger Auseinandersetzung spiert a fillt an dofir mengt, hie misst sech kënnen mat engem wëllen Neoliberalismus duerchsetzen?

Europa, dat sinn natierlech och gewëssen Turbulenzen, dat kann een an därer ee jo net verstoppen - a mir hunn dat och an de leschte Wochen hei a villen Debatten ervirgestrach -, de Phänomeen vun den Delokalisierungen, dee vläicht bei eis, an net nëmme vläicht, mä manner spillt, déi Privatisierungswut, öffentlech Betriber, déi sollen ofgeschaf ginn, Déngschleeschungen, déi privatiséiert solle ginn, alles dat mécht Ängshten op déi muss d'Politik - mir - Äntwerte ginn, an déi gi mir jo och.

An dee Projet vun enger Bolkestein-Direktiv, wierklech gedroe vu wëllem Neoliberalismus, ass vun eise Ministere während der Présidence an den Tirang vertässelt ginn, mä gëtt leider ëmmer erëm vum President vun der Kommission ervirgeholl an ëmmer erëm an de Vierdergrond geréckelt. An et ass dat, wat Onsécherheet mécht, an et ass do, wou d'Politik sech muss definitiv duerchsetzen. An et ass jo do, wou mir iwwert déi Verfassung déi politesch Méiglechkeete kréien, fir der europäescher Bürokratie Grenzen ze setzen, fir ze suergen dass déi, déi zu Bréisel setzen - wéi mir et ëmmer soen -, net méi laang d'Gefill hunn, dass si de Stat am Stat sinn an dass si déi am Endeffekt sinn, déi menge si kéinten Europa, an d'Schicksal vun Europa senge Menschen, eleng steieren.

Dofir brauche mir déi Verfassung, fir méi politesch Matsproochrecht, Matdécisionsrecht, fir dee Sozialmodell Europa kënnen ze erhalten, an net nëmmen ze erhalen, mä auszebauen. An dat neit Europa, gefestegt duerch déi Europäesch Verfassung, kann eng Äntwert op d'Globaliséierung, besonnesch op déi, fannen.

An déi Erausfuhrderung musse mir ugoen a mir wëssen alleguer - an dat ass och scho gesot ginn -, de Prozess vun der europäescher Konstruktioun hält jo elo net op, och net wann d'Verfassung dann awer ratifizéiert gëtt an a Kraaft trëtt. Dat do ass jo eng weider, eng ganz wichteg Etapp an där europäescher Konstruktioun. A mir wëssen a mir müssen nach d'Energie dofir hunn a behalen, fir an der Zukunft weider drun ze schaffen, fir dat Europa nach besser ze maachen, fir, wa mir déi éischt Verfassung emol hunn, schonn unzefänken déi zweet virzebereeden, dat ass jo iwwerall esou, och bei eis hei zu Lëtzebuerg.

Mä ech sinn och d'accord mat deem, wat de Statsminister d'lescht Woch gesot huet, a wat anerer haut gesot hunn: D'Erweiderung vun Europa, war se ze fréi oder hätt se misse méi spéit kom-

men? Mä si war mat Sécherheet net ze fréi an et muss weidergoen, well et eng Noutwendegkeet ass. An do musse mir mat eis selwer zu Gericht goen an dat musse mir de Leit och vermëttelen.

Wann ee Solidaritéit schwätzt, dann ass dat jo net nëmmen eppes wat een a Wieder kleet oder a Sonndesriede gebraucht, mä Solidaritéit ass eppes ganz Reelles, eppes ganz Praktesches. Et ass d'Fro vum reellen Deelen, bereet sinn e bësse vu sech ze ginn, fir dass anerer endlech eppes kréien, dass si bei sech doheem Aarbecht fannen, dass si do wou si sech wuel fillen och kënnen bleiwen an net forcéiert ginn an d'Ausland ze goen. De Räichtum gerecht ze verdeelen, och an eisem allen Europa, ass a bleift dat grousst Thema, awer genee esou Aarbecht schafen am alen Europa an an deem Stéck Europa, wat bäikomm ass.

Mir brauchen en Europa - an ech mengen, dass d'Verfassung do eng nei Ausgangsbasis bitt -, wat ee soziale Fortschrëtt an domat sozial Gerechtegkeet erméiglecht an iwwert dee Wee och Fräiheet a Mëscherechter an domat och anstänneg Loun- an Aarbechtsbedingungen.

Här President, Kolleeginnen a Kollegen, de Stewäert vun de Sozialpartner an där EU-Verfassung, d'sozial Maartwirtschaft, d'Charta vun de soziale Grondrechter, d'Petitiounsrecht vun de Bierger, vun der Zivilgesellschaft, vum europäesche Gewerkschaftsbond, ënner anerem sinn dann eng Realitéit an domat och dat Kräfteverhältnis, wat ech ëmmer erëm wëll uschneiden, well et wichteg a wesentlech ass.

A mir brauchen dat Europa mat där Verfassung. Mat enger Verfassung, déi reguléiert, déi verhënnert, dass déi eng ëmmer nëmme Recht hunn an déi aner ëmmer nëmme musse streiden a kämpfe fir Recht ze kréien. Déi Verfassung, déi brauche mir awer och well si eis et erméiglecht méi soziale Fridden ze realiséieren.

Léif Frënn, hei gëtt ëmmer d'Beispill vun der Europäescher Unioun als de Kontinent vum Fridden zënter 1945 genannt. Jo, dat ass richtig, mä vergiesse mir net, dass et Weltkriecher gouf, besonnesch déi lescht, déi um Ursprung déi wirtschaftlech Ausernanersetzung tëschent Groussmuechten haten an hannerdru Massenaarbeitslosigkeit, Aarmut, Ausgrenzung, sozial Veraarmung, an dat gëtt Faschismus an Nationalismus, an dat musse mir verënnern.

Soziale Fridde bedeit, Fridden, sozial Fraktur bedeit, dass et bei der Däiwel kéint eng weider Kéier goen, an d'EU kann a muss a wäert mat där Verfassung déi sozial Fraktur verhënnere kënnen, wa se geziilt agesat gëtt.

A mat där Verfassung, léif Frënn, bréinge mir et och fäerdeg, där wëller an eesäiteger Globaliséierung ee Rigel virzeschiben an ze verënnern, dass et ëmmer erëm op d'Käschte vu Länner a besonnesch vu Mënsche geet.

Loosse mer och éierlech sinn, déi Europäesch Verfassung stellt weder de bestehende Subsidiaritéitsprinzip zënter Maastricht tëschent de Sozialpartner a Fro, sou wéineg wéi se alles dat a Fro stellt, wat der Souveränitéit ënnerläit am Sozialberäich, am Aarbechtsrecht.

Eisen Indexsystem gëtt mat där EU-Verfassung net ofgeschaf, duerfir si mir hei responsabel. Dat ass en Engagement, dee mir hei zu Lëtzebuerg vis-à-vis vun eise Leit zu Lëtzebuerg hunn. Dat gëllt fir de Rentensystem, fir de Krankekeesystem, fir d'TVA, fir d'Steierpolitik, d'Kollektivvertråg an de Mindestloun; alles dat, wat eigentlech d'Stärkt vum soziale Modell Lëtzebuerg ass, gëtt och duerch déi Verfassung net a Fro gestallt, mä gëtt a menger Interpretatioun net nëmme bestätegt, mä verstärkt.

An et ass jo keen Zoufall an och kee Cadeau, dass d'Privatbeamtenchamber, d'Arbeiterkammer, den OGB-L an den LCGB e Jo zur Verfassung gesot hunn, well se méi sozial Engagementer an där Verfassung do festgestallt hunn - an dat gesinn ech och esou -, an duerfir e ganz kloert Bekenntnis hei zu där Verfassung ausdrécken.

Et gëtt méi Wirtschaftsdemokratie, et gëtt méi politesch Demokratie fir vill Deeler aus dem Vollek, dat sech engagéiert an der Zivilgesellschaft, an de Gewerkschaften, mä och fir d'national Parlander; och dat ass hei gesot ginn. A wa mer dann och nach ophalen, fir alles Negatives ëmmer ze soen, déi Béis sëtzen zu Bréissel, an alles Positives, déi Gutt sëtzen zu Lëtzebuerg oder zu Paräis oder wou, da mengen ech géingen d'Leit méi Verständnis kréie fir dat wat Europa ass an och ka sinn, wann de politesche Wëllen dofir besteet.

Mir hunn hei, wéi all déi aner Länner, d'Diskussioun ugefaangen iwwert d'Relance vun der Lissabon-Strategie. Mir hu kloer zum Ausdrock bruecht, dass eist Parlament - an et ass jo amgang - sech do voll engagéiert, well mer eis eiser Responsabilitéit net wëllen entzëien a well mer d'Gewerkschaften an d'Sozialpartner net wëllen eleng loossen, mä eisen Deel vu Responsabilitéit wëllen iwwerhuelen a mussen iwwerhuelen, an dat och am Zesummenhang mat der Kompetitivitéitsdebat, mat der Währungs- a Stabilitéitsproblematik.

An der Aarbechtslosegkeet kënnen mer jo net all eenzelne Chômeur der Politik vu Bréissel ukreiden. Mä och hei hu mer an der Debat virun e puer Woche kloergestallt, dass mer eng national Responsabilitéit hunn an dass mer déi wëllen an den nächste Méint a Jore regelméisseg an der Chamber hei diskutéieren an deene Kommissiounen, déi duerfir zoustänneg sinn, diskutéieren a Léisungen op eis eege Problemer fannen.

Erlaabt mer op eppes hinweisen, well jo ëmmer gesot gëtt: Wann déi Verfassung bis do ass, da kommen d'Ausländer alleguer op Lëtzebuerg. A mir wëssen, dass et net esou ass. Mir hunn e Règlement grand-ducal, en Accord, deen 2004 ausgehandelt ginn ass, dee seet, et gëtt Iwwergangsbestimmungen. Et gëtt Iwwergangsbestimmungen, déi d'Fräizügkeet anengt. Doriwwer brauch een net onbedéngt houfrech ze sinn, dat ass eng aner Fro, mä et soll een deene Leit et soen, déi Angscht hunn, dass e Pol oder en Ukrainer oder e Lett oder een nach kennt eng Aarbechtsplaz ewech huelen, dat ass bis 2007 einschliesslech net méiglech. Et ka weider erweidert ginn, wa mer d'Angscht an d'Gefill hätten, oder géinge feststellen, dass ee kennt iwwerlaf ginn. Och dat soll een de Leit, de Mënschen an deem Land net virenthalen. Mä et muss een d'Wourechte soen an et muss een och dat soen, wat dann effektiv an deem Europa scho geschitt, respektiv duerch déi Verfassung méi positiv ka geschéien.

Här President, Kolleeginnen a Kollegen, et soll een och vläicht mol eng Kéier drop hiweisen, dass e räicht Land wéi Lëtzebuerg - entre guillemets - vun der Europäescher Unioun vill Milliounen Euro kritt huet, fir strukturgeschiedegt Regiounen hëllefen opzebauen, ze reorganiséieren, ze restrukturéieren. Et muss een net verstoppen, dass mer aus den europäesche Sozialfonge Milliounen vu Sue kritt hunn, fir all méiglech Modeller ze begleeten an ze entwëckelen, och an dem Kampf géint d'Aarbechtslosegkeet. Mir sollten also net esou maachen, wéi wa mer ëmmer nëmme géinge bezuelen, näischt zegutt hätten, oder wéi wann Europa désinteresséiert wier un deem, wat dann awer eis Suege sinn, respektiv d'Erausfuerverderung fir eis Leit sinn. Och dat soll ee gesot hunn.

An ech wëll domat eigentlech dann

awer un d'Enn komme fir net hei den Owend ze iwwerstrapazéieren, andeem ech soen, e Jo fir d'EU-Verfassung, dat ass e Jo fir Lëtzebuerg. Et ass och e Jo fir Europa. Et ass virun allem e Jo fir d'Mënschen an et ass e Jo fir d'zukünfteg Generatiounen. An dee Jo, dee mir ginn, ass d'Responsabilitéit vun eis heibannen, mä och vum Vollek dobaussen.

Et geet ëm de Stewäert vun deem Land an Europa an an der Welt, mä et geet virun allem drëm, dass eis jonk Mënschen, déi, déi et elo scho gëtt, an déi, déi nokommen, op eis kënnen houfrech sinn an eng Plaz an der Zukunft hunn, eng Stell, eng Plaz, eng Aarbechtsplaz, eng sozial Ofsécherung hunn. Et rentéiert sech, Jo ze soen.

Merci.

■ **Une voix.** - Bravo!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Merci, Här Castegnaro. Zum Ofschluss vun der Debat huet d'Regierung d'Wuert. Den Här Statsminister Jean-Claude Juncker.

■ **M. Jean-Claude Juncker, Premier Ministre, Ministre d'État.** - Här President, Dir Dammen an Dir Härën, ech géif gärën, elo wou et un der Regierung ass, am Numm vun därselewechter dem Rapporteur, dem Här Ben Fayot - oder Fayots Ben, wéi den Här Castegnaro seet -, Merci soe fir dee Rapport, deen excellente mëndleche sou, wéi schréfflechen, deen e virgeluecht huet, a fir dee Liewenswee, deen et méiglech gemaach huet, dass en sech esou zu deene Froe konnt äusseren, wéi en et hei gemaach huet. Och Rapporten zu wichtige Saachen entstinn net aus dem Näischt. Mir fannen hir Wuerzelen an Iwwerzeegungen, a beim Ben Fayot sinn dat déif Wuerzelen an där, déi laang gewuess sinn, an dofir war dat gutt nozelauschten an och gutt gesot.

Déi Debat, déi duerno stattfonnt huet, war och gutt, well mer ee Feeler net gemaach hunn heibanen. Éischten hu mer net ze vill mat deene gestridden, déi net hei sinn. Déi wollte jo och net, dass géif mat e gestridde ginn. Dofir si se net heihinner komm. Da solle mer och net mat e streiden, wa se net hei sinn.

(**Hilarité**)

An dat Zweet ass, dass net probéiert ginn ass, där Europäescher Verfassung Dugenden, Mériten, Avantagen unzedeichten, déi den Europäesche Verfassungsvertrag, wéi all politeschen Entworf vu Mënschen, ganz einfach net kann hunn.

Ech sinn dergéint, dass een dee Verfassungsvertrag a Grond a Buedem stampft a verdäiwelt. Ech sinn och dergéint, dass een esou mécht, wéi wann duerch eng wonnersam europäesch Awirkung, am Fall wou dee Verfassungsvertrag eng Kéier a Kraaft trëtt, all Problemer, déi mer an Europa hunn, oder déi mer heiheem begéinen, géifen eng Léisung fannen. Esou ass et net. Wann et esou einfach wier, wieren anerer virun eis jo op d'Iddi komm, fir Problemer vun de Mënschen duerch Aufsätz ze léisen. Mir wëssen, dass ee Problemer vun de Mënschen doduerch léist, dass een, ass den Aufsz bis gutt geschriwwen, probéiert deemselwechte Been ze ginn, fir dass en an déi richtig Richtung lafe kann.

An et ass och daillech ginn an där Debat, wéi och schonn a Gespräicher, déi virdru stattfonnt hunn, wouriwwer et den 10. Juli, wann d'Lëtzeburger, wéi ech fannen, en historesche Rendez-vous mat sech selwer hunn a mat aneren, wourëms et net geet. Et geet net

drëm, elo nodréiglech Neen ze soen zu eppes, wat scho geschitt ass.

Ech weess aus ville Gespräicher, onendlech ville Gespräicher, dass d'Erweiterung vun der Europäescher Unioun no Ost- a Mëtteleuropa - vu Malta a vun Zypern schwätzt erstaunlecherweis keen; mir sollen eis mol froen, wisou eigentlech net - een Thema ass, dat d'Leit net lassléisst.

Et muss een nach eng Kéier hei soen, dass et zu där Erweiterung no Ost- a Mëtteleuropa keng valabel alternativ Optioun ginn huet. Hätt et se ginn, hätten Eenzelner se jo formuléiert, an no där Nobiederei anerer ofgeholl, fir ze soen, dass et een anere Wee géif gi wéi dee vun der Erweiterung, respektiv vum Baitrëtt.

D'Mënschen an Ost- a Mëtteleuropa wollten dat hunn, nodeem se de Kommunismus ewechgehait hunn, ënner Ernstänn, déi mer jo vergiesse hunn. Dat ware jo déi kleng Leit, déi dat gemaach hunn. Dat waren net d'Eliten. Well d'Eliten hu sech am Regelfall arrangéiert, mat deem System a mat deem Regime, deen do war. Dat waren déi Leit, déi ausgespäert ware vu wiesentleche Liewensleef, déi se hätte kënnen goen, wa se net den Zougank zu deene selwechte verspéert kritt hätten, a si hunn dat séier dacks ënner Asaz vun hirem Liewe gemaach, an deene kruziale Momenter.

An dann ass et net un deenen, déi an der Sonn grouss gi sinn, an der Sonn vun der Fräiheet an och an der Sonn vum Marshall-Plang, vun deem déi Länner duerch de sowjetesche Wëllen ausgespäert gi waren, fir ze soen: Bekëmmert lech ëm Är Saachen a mir bekëmmern eis ëm eis Saachen.

Wann een d'Geschicht kuckt, duerchtrëppelt, heiansdo Halt mécht op deene wichtige Kéieren - Schwänk, déi se hëlt - kritt se heiansdo Sënn. Et mierkt een et just net ëmmer direkt. Et kann een zu sengem gréisste Benefiss eng Ried vum Churchill noliessen - iwwergens net déi berühmten Züricher Ried vun 1946, déi och scho villes richtig gesinn hat, well si seet, dass déi grouss an déi kleng Länner missten a gläicher Dignitéit an Europa matenee schaffen - dat war richtig gesinn - an déi gläichzäiteg seet, England bräicht sech un där Übung net ze bedeelegen. Dat war selten esou aktuell wéi haut.

(**Hilarité**)

Den Churchill war e grouss Mann, an dat weist virun allem - an net all seng Nofolger passen an d'Kategorie -...

(**Hilarité**)

Den Churchill huet...

Ech schwätzen net onbedéngt vun dem aktuellen Amtsinhaber. Et ass der jo nach virdru ginn. Et ass jo net direkt vum Churchill bei de Blair komm. Et war nach eppes derzweeschent.

(**Hilarité**)

Wéi d'paneuropäesch Bewegung sech 1947 zu Den Haag getrafft huet, fir den éischte Kongress vun europäesche Mouvement ze maachen - deen alen Adenauer war

dobäi, dee jonke Mitterrand war dobäi, Philosophen, Gewerkschaftler aus allen europäesche Länner, souwäit se hunn därfe reesen, waren dobäi -, huet deemools den Churchill gesot, wéi et ëm d'Grënnung vum Europarat gaangen ass, deem seng Wichtigkeet och hei am Haus allze dacks net richtig gesi gëtt, well en huet villes méiglech gemaach, wat duerno geschitt ass, en huet deemools gesot: „Mir fänken haut am Westen un, wat mer enges Dags am Osten op een Enn féieren.“

1947! Wéi vill verlueren Zäit, a wéi vill Jorzéngten Trennung, onnéideg Trennung bis mer do waren, wou den Churchill, den Adenauer, dee kleng Mitterrand vun deemools eigentlech jo gärën an de 50er Joren hikomm wieren! Alles wier besser ginn an Europa, wa mer déi 60 Joer net gehat hätten, déi 60 Joer vun der Trennung waren.

An doriwwer sech ze bekloen, ass een ahistoreschen Akt, ass vergiesen, wat fir Lähmungserscheinungen dass dese Kontinent kannt huet duerch de Kale Krich, wéi vill Angscht - d'Leit vun haut hunn Angscht virun alle méigleche Saachen - wéi vill Angscht Generatioune vun Europäer haten, well d'Rakéiten openeen gerichtet waren.

Dofir muss ee bei alle Bedenken am Detail zu deem europäesche Wierk vun der Erweiterung stoen, well se huet de Kontinent méi stabil gemaach, si huet de Kontinent méi sécher gemaach a si huet och d'Fräiheet, déi vill jonk Demokratien an Europa fonnt hunn, méi definitiv gemaach, well do gëtt et keen Zréck.

1989 waren der vill, och hei am Haus iwwergens, déi fonnt hunn, nodeem de Kommunismus elo fort wier, wier jo alles an der Rei an de Kapitalismus hätt gewonn. Déi Lektür vun där Zäsur an der europäescher Geschicht ass natierlech enorm falsch, well och de Kapitalismus, dee scheinbar triumphéiert huet deemools, ass jo keen ideale Gesellschaftssystem, näischt wat ee mat aller Kraaft wëllt, do wou en net geregelt ass, do wou en net bornéiert ass, do wou en net och Plaz léisst fir Hoffnungen, deen ee soll bétonéieren.

Eigentlech hunn déi gewonnen, déi ëmmer scho fir den drëtten Wee waren, an dat sinn der vill, an déi verdeelen sech op ënnerschiddlech politesch Sensibilitäten.

Dofir soll een och elo net esou maachen, wéi wann no der Erweiterung an no dem Fall vun der Berliner Mauer, géint där hire Réck Europa dat europäescht Haus gebaut war - an dofir huet et musse stabiliséiert ginn, wéi dee Réck vun der Berliner Mauer ewech war -, wéi wann no dem Ewechfale vum Kommunismus an no der Erweiterung no Ost- a Mëtteleuropa elo een ongebremst Kapitalismus, dee mat ongebremstem Schaum iwwer eis Länner géif hierfueren, einfach géif duergewénkt ginn, wéi wa mer deem géife frenetesche applaudéieren, wann e géif kommen. Dat ass jo net dat, wat mir gärën hätten. Et ass net dat, wourunner mer gleeuwen.

Dofir ass deen Europäesche Verfassungsvertrag besonnesch wäertvoll do, wou e sech net ouni Nuancen, net ouni Aschränkungen

aussprécht fir dat, wat ee Wirt-schaftsliberalismus nennt - woubäi et mer émmel Leed deet fir déi Li-beral, dass se mat däraarteg bru-talen Deskriptiounen, zumindest semantesch an der Melodie no, an Zusammenhang bruecht ginn.

Et ass jo net dee Liberalismus, deen heibanne vertruede gëtt, dee mer domat mengen, wa mer vu Wirtschaftsliberalismus schwätzen. Dee kritt jiddefalls net seng Titres de noblesse an dëser Verfassung. An dësem Verfassungsvertrag gëtt en ënnert déi norméierend Gewalt um politeschen Afloss gestallt, an et gehéiert zur Éier vun eisem Kon-tinent, dass dat eng gedeelte Ge-walt ass tëscht Nationalstaten an deenen no Europa transferéierte Souveränitéitsattributer. Den Natio-nalstat eleng, dee fir sech a fir seng Noperen norméiert, dee féiert zum Géigendeel vun deem, wat mer haut als Europäesch Unioun kennen.

Et ass weltwäit keen anert Beispill ze gesinn, wou ass fräier Ent-scheidung Parlamentar a Regie-rungen, Länner a Leit Attributiou-nen, déi se hunn, mat aneren deen-len, fir dass déi Attributiounen, déi, hätten se se eleng, zu geféier-lechen Entwécklungse géife féieren oder awer sech - wéi dat an eisem Fall wier - als total onwierksam géi-fen erausstellen, zum Droe kommen.

Dofir ass et, dass déi Souverainis-ten de gauche et de droite, déi sech elo hei zu Lëtzebuerg och on-genéiert zu deene Virgäng do äus-seren, dat virdrun ni gemaach hunn, ni! Souguer d'Extrême droite zu Lëtzebuerg huet sech genéiert géint Europa ze schwätzen.

Elo ass eng nei Tonalitéit souwuel an Europa wéi och heiheim an d'Debatt komm. Et genéiert een sech net méi fir eigentlech haart ze soen, wat een ëmmer scho lues geduecht huet.

Ech hoffen, dass iergendwou op iergendenger Uni, soufren déi, déi do schaffen, des Lëtzebuergesche mächteg sinn, eng Kéier ee sech amësiéiert - an et ass keen Amuse-ment -, fir mol alleguer déi xeno-phob Zwëschenzongeschlei ze re-livéieren, déi an dëser Debatt bis elo hei am Land vun eenzelnen Unhänger vu bestëmmtenen Doc-trinë gefouert gi sinn. Dat war heiansdo séier erschreckend, sou-wuel zu Lëtzebuerg wéi iwwregens och an eisem groussen westlechen Nopeschland, wou een dees och heiansdo héieren huet.

Tëschent der Erweiterung an dem Akraaftfrie de vum Verfassungsver-trag - wann dat op ee gutt Enn ka bruecht ginn - geschitt näischt vun all deene Risiken, déi hei an der Debatt, net heibanne mä dobaus-sen, beschriwwen gi sinn, an duer-no och net.

Ech kréie vill Bréiwer, där enger an och där anerer. Et ass konjunktuerell séier ënnerschiedlech gefierft, an do sinn der vill dobäi vu Leit, déi Suergen hunn, ech meng souguer eierlech Suergen hunn. Et mierkt een um Toun, wéi een ugeschriw-we gëtt, ob dat éierlech Suerge sinn oder ob dat eng aner Motiva-tioun huet.

An et gëtt einfach vill Leit, déi lie-ven an där Virstellung, wéi wann elo duerch déi Verfassungsdebatt an duerch déi Realitéit, déi mer haut an Europa hunn, honnertdausen-den, wann net Milliounen vu Leit aus Ost- a Mëtteleuropa géifen hei-hinner kommen, de Leit hei d'Aar-becht ewechhuelen, de mëttelstän-nege Betriber d'Existenzgrundlage géife klauen a groussen Duerjer-neen hei maache géifen.

A vill, déi fir den Neen ënnerwee sinn, schüren déi Angscht, mat en-ger gewëssener Dosis Perfidie - muss ech soen. Well déi Meescht vun hinnen intelligent Mënsche sinn, gleewen ech jo net, dass se dat gleewen, wat se déi aner Leit wëlle gleewen dinn. A fir esou ze maachen, wéi wann elo mar ein-fach ee Bus voll polnesch Aar-bechter, voll tschechesch Aar-bechter, voll slowakesch Aarbech-

ter hei géif zu Lëtzebuerg débar-quéieren, an déi géife fir zwee Euro d'Stonn hei an iergendengem Be-trib kënnen agestallt ginn, oder géifen hiren eegene Betrib hei grënnen, a géifen sech ouni un eng Handelsgenehmegung ze halen, ouni sech un déi mëttelstänneg verfeinert Regeln, wat den Eta-blissement ubelaangt, brauchen ze halen - dat ass eng Virstellung, déi einfach béisaarteg ass. Dat ass gemaach, fir de Leit Angscht ze maachen!

Ech sinn dofir, dass een an der Po-litik de Leit d'Wouerecht seet, mä ech sinn awer dergéint, dass ee fir d'Zoustëmmung vun de Leit ze kréien, de Leit Geschichten erzielt, fir se fäerten ze dinn a fir déi Angschtgefiller, déi se hunn, nach wesentlech ze verstärken. Et ass am héchste Mooss irresponsabel. Dat ass onmoralesch fir de Leit Angscht ze maachen. Et mécht een de Leit keng Angscht, wa keng Ursaach dofir do ass, dass se Angscht sollen hunn.

An dofir muss een de Leit hei am Land daitlech soen, dass dat, wat do geschitt a wat do gesot gëtt, esou net geschitt an esou och net däréi gesot kënnen ginn. Et kënnt hei op Lëtzebuerg weder no der Erweiterung nach no Akraaftfrie de vun der Verfassung ee polneschen Aarbechter schaffen ënnert dem Mindestloun, ënnert den Tariflëin zu Lëtzebuerg. An et ka keen hei e Betrib opmaachen, dee sech net un d'Lëtzebuurger Aarbechtsrecht an un d'Lëtzebuurger Sozialge-setzgebung hält. Dat geet einfach net.

Dat geet hei am Land net! An ech géif dach d'Lëtzebuurger bieten, déi soss jo - wat ech gutt fannen - kritesch si géint Aflossmoossna-men, déi am Ausland gestart ginn, fir d'Denken hei am Land ze for-méieren, dach bieten net alles ze gleewen, wat op der däitscher Te-levisioun gesot gëtt, fir vun aneren Televisiounen, mä dat ass fir eng aner Kéier, net ze schwätzen.

(Hilarité)

Wann an Däitschland gesot gëtt, dass polnesch Aarbechter fir dräi Euro d'Stonn zu Potsdam an engem Schluechthaus schaffen an honnerten ostdäitsch Aarbechter doduerch effektiv hir Aarbecht ver-luer hunn, dann ass dat richtig. Mä et ass falsch fir ze mengen, dat wier och zu Lëtzebuerg richtig an et wier hei méiglech!

Wann den däitsche Gesetzgeber, deen dichten, dat gemaach hätt, wat mir hei am Land gemaach hunn, 1994 fir d'éischt, 2002 fir d'zweet, nämlech kloerzestellen, dass d'Lëtzebuurger Aarbechts-recht territorial ugewannt gëtt, dass jiddfereen, deen zu Lëtzebuerg schafft oder e Betrib opmécht, sech muss un d'Lëtzebuurger Ge-setz halen, un de Lëtzebuurger Mindestloun, un d'Lëtzebuurger Tariflëin, da wier dat an Däitsch-land net geschitt! Da brächten se a Frankräich keng Debatten driw-er ze féieren, dass de polnesche Klempner, de Plombier polonais - deen iwwregens mat enger Clef française schafft, dat nëmmen nie-welaanscht erwähnt -,...

(Hilarité)

...dass deen de Leit géif d'Aar-becht ewechhuelen.

Hei am Land geet dat net, well mir hei am Land et fäerdeg bruecht hunn, eng mustergültig Sozial-gesetzgebung ze hunn, entstan duerch laang Jore vu sozialem Dia-log an duerch laang Debatten hei am Parlament. Duerfir géif ech hærzlech drëm bieten, net alles, wat an Däitschland an a Frankräich als real existéierend Gefor ka be-schriwwen ginn, als effektiv Gefore-menter fir Lëtzebuerg ze begräi-fen.

Mir hunn eis besser geschützt, net en vue vun deem Elargissement, wéi anerer, mä well mer ëmmer eng Rei vu Prinzipien hei am Land zur Uwendung bruecht hunn. An ee vun de Prinzipien ass, dass egal wien hei am Land schafft, deen dat nëmme kann zu engem gerechte

Loun maachen, an dass ee fir déi-selwecht Aarbecht ëmmer muss mindestens deeselwechte Loun kréien. Dat ass ee konstante Prin-zip vu Lëtzebuurger Aarbechts-rechtsgesetzgebung a vu Lëtze-buurger Sozialgesetzgebung.

Dat hu mir gemaach, an dee Ver-fassungsvertrag, kënnt en, ännert dat net ëm ee Millimeter. Dat bleift esou. An déi, déi esou maachen, wéi wann duerch dee Verfassungs-vertrag d'sozial Wüste zu Lëtze-buerg géif entstoën, verkennen to-tal d'Rechtslag, déi mer hei am Land hunn, an och de politesche Wëlle vun der Regierung a vu villen aneren, fir duerfir ze suergen, dass dat dobäi bleift. An duerfir ass do-riwwer net ofzestëmmen.

Mir hunn all gesetzlech Arsenal-instrumenter, déi mer brauchen, fir net an déi Situatioun ze kommen an där, opgrond vun der Verfeh-lung vun där do nationaler Politik, Däitschland a Frankräich no dem Elargissement eragerode sinn. Duerfir brauche mer doriwwer net ofzestëmmen, mir solle just soen, et ass gutt esou bei eis wéi et ass, a wëssen et ännert sech och net duerch dee Verfassungsvertrag.

Well ech bei der Erweiterung war: Ech weess, dass et enorm vill Leit gëtt, déi Problemer hu mat der Er-weiderung a Richtung Türkei. Dat ass jo een Thema un dat ech mech ëmmer extrem virsichteg eruwoen, well ech sinn op d'mannst an dräi grouse lëtzebuergeschen Dages-zeitunge kritiséiert ginn 1997, well ech deen Eenzege war, dee sech dergéint gewiert huet, wéi mer Pre-sidentschaft haten 1997, dass d'Türkei géif de Kandidatstatus kréien.

Dunn ass mer gesot ginn, dat wier net diplomatesch gewiescht, déi Zukunftshelden, déi wäitblëckend, déi dat geschriwwen hunn, déisel-wecht, déi haut soen, mir hätten de Leit dat ni richtig erkläert mat der Türkei. Ech hat et probéiert. Et huet just kee mer gehollef hei am Land, wéi mer dat probéiert hunn.

Ech wëll zu där Saach soen, dat ass awer eng Debatt fir sech, dass déi Erweiterung, falls se géif kom-men, selbstverständlech net eng Erweiterung ass, déi am Galopp kënnt, déi och weder historesch, nach sachlech, nach vun den ei-gentleche Befundelementer hier déiselwecht Ingrédients huet, déi-selwecht Komponenten huet, wéi déi Erweiterung, déi mer elo han-ner eis hunn. Dat sinn zwee grond-verschidden Themen. Déi Ver-handlung ginn ergebnisoffen ge-fouert, wéi de Conseil européen am Dezember 2004 festgestallt huet.

Dat heescht, dass déi kënnen no enger laanger Zäit zur Member-schaft féieren, mä dass déi ënner-wee awer och, wann d'Türken a wa mir mieren, dass déi Vollmember-schaft net geet - ech mengen dat mierke mer och enges Dags, aus enger Rei vu Grënn -, an een anert Verhältnis besonnescher Natur agewise ginn, déi Relatiounen tëscht Europa an der Türkei, wat eppes ass tëscht Associatioun an der Vollmemberschaft.

Fir esou ze maachen, wéi wann een dësem Verfassungsvertrag géif seng Zoustëmmung ginn, gläichzäiteg definitiv décidéiere géif, elo géif d'Türkei sofort, noch gestern Member vun der Eu-ropäescher Unioun ginn, ass eng total Verkennung vun der eigent-lecher Situatioun, wéi se sech pre-sentéiert, a vum eigentleche Kalen-ner, wéi en opläit. Dee Kalenner huet iwwregens zur Folleg, dass muer d'Kommissioun d'Verhand-lungsmandat tëscht der Europä-escher Unioun an der Türkei be-kannt mécht, wou am Detail be-schriwwen gëtt, wat fir Elementer an deene Verhandlungen ze berück-sichtige sinn.

Ech géif d'Leit alt scho prophylak-tesch an antizipativ bieten, net ze mengen, wa se dat muer de Moie sommaresch duergestallt kréien, muer den Owend plutôt, dass elo eng nei Etapp a Richtung méi séier Erweiterung a Richtung Türkei geschitt. Dat ass een normale Pro-zess, an dee Verhandlungsman-dat, deen och nach eestëmmeg muss vun deene 25 Ausseministe-ren ugeholl ginn, dat ass keen Ti-cket fir séier a Richtung Erweide-rung ze starten, mä dat ass de Ka-talog vun all deene Punkten, déi an deenen Erweiterungsverhandlun-ge musse berücksichtegt ginn.

Déi, déi Zweifel hunn iwwert déi richtig Artikulatioun vun där Grondrechtcharta, mussen zou-ginn, wa se se am Detail liesen, dass, wann déi Charta verbindlech bis erkläert ginn ass duerch d'Akraaftfrie de vun deem Verfas-sungsvertrag, déi Hürden, déi d'Türkei muss huelen, fir Member vun der Europäescher Unioun ze ginn, selbstverständlech méi héich sinn, wéi se dat haut wieren. Dat war net d'Ursaach, et soll keen esou maachen, ech hunn dat heiansdo an der franséischer De-batt esou héieren, dass dat elo ex-tra gemaach gi wier an der Pers-pektiv vu Baitrëtsverhandlung mat der Türkei. Mä d'objektiviit Pro-dukt dovun ass awer, dass d'Türkei wesentlech méi héich muss spran-gen a méi e laangen Ulaf muss huelen, wa se wëllt deene Kondi-tioun gerechtt ginn.

Mir stëmmen also net of iwwert den Elargissement, zu deem et keng Auditioun ginn ass, mir stëmmen net of iwwert de Baitrëtt vun der Türkei, mir stëmmen net of iwwer eng Verännerung vun der Sozial-landschaft zu Lëtzebuerg. Déi muss hir Upassunge maachen, am Kader vun deene Gesamtiwwer-leeungen, déi ëmmer ze féiere sinn, wann et ëm d'Sozial- an ëm d'Wirtschafts- an ëm d'Fiskalpolitik geet. Si kritt keen Optrag duerch europäesch Verfassungsgebung, fir sech widdernatierleche Verwer-fungen hinzeginn. Et ass eng Angscht, déi een net brauch ze hunn, an duerfir soll och keen déi Angscht schüren.

Et gëtt awer nach iwwer eppes net ofgestëmmt, dat ass iwwert de Statsminister. Éischtens net iwwert dat, wat deen an der Vergaangen-heet emol gesot huet - well ech hunn elo observéiert, souwuel an de Wuertmeldunge vun enger Fraktioun, déi sech hei a ganzer Fraktiounsstärkt emol net zu en-gem Fënnettel wollt weisen,...

(Hilarité)

...wéi och an eenzelne Kommenta-ren op eenzelne Medien zu Lëtze-buerg, déi jo net manner politesch si wéi déi, déi hei am Haus ge-maach ginn. Et gëtt ëmmer gesot: Firwat ass dee Statsminister elo op eemol fir ee Vertrag, vun deem e gesot huet, et wier eng Dunkelkam-mer? Ech wëll just, esou vill auto-biographesche Petting musst Der mir hei duerschloossen,...

(Hilarité)

...soen, dass ech dat net iwwert de Vertrag gesot hat, „Dunkelkam-mer“, mä iwwert de Konvent. Wäh-rend op eenzelne Radioe monter gesot gëtt, ech hätt dat iwwert de Vertrag gesot. Firwat soll een op den Detail oppassen, wann et mam Graffen och geet?

An dee sech am meeschten dee-mools driwwer opgereggt hat, nieft dem Här Fayot, dee sech ëmmer opreegt, wann ech esou meng Saache soen, dat war den Här Gi-béryen. Also déi reegen sech awer selten iwwert datselwecht op!

(Hilarité)

Mä den Här Gibéryen war déck ze-fridde mat dem Resultat vum Ver-fassungskonvent. Well en hat jo och ënnerschiwwen,...

■ **Une voix.** - Très bien.

■ **M. Jean-Claude Juncker,** *Premier Ministre, Ministre d'État.* - ...obschonn zwee Texter zur Ën-nerschrëft oplouchen. Ee wou dra-

stoung, mir hätte gären eng Eu-ropäesch Constitutioun, an ee wou drastoung, mir brauche keng Eu-ropäesch Constitutioun. Esou vill Blieder louchen net do, et waren der nëmmen zwee. Et konnt ee sech net ieren. „Jo“ oder „Neen“ war et do, an den Här Gibéryen huet bei Jo ënnerschiwwen. Duer-fir verstinn ech net, firwat dass en haut Nee see. Ech hätt en dat haut gäre gefrot, mä en ass net do. Dir verstitt elo vläicht besser, firwat dass en net do ass.

Ech hat de Verfassungskonvent kri-tiséiert, well ech gesot hunn, deen hätt deelweis am Däischtere ge-schafft. Ech hat dem „Spiegel“ eppes gesot, wat den Här Fayot dem „Tageblatt“ dräi Méint virdu gesot hat, ier en den Duerchblëck hat. A mir waren eis an der Funda-mentalalanalyse jo och eens.

Den drëtten Deel, deen hei dauernd kritiséiert gëtt, dat war deen Deel, dee gemengt war mat der Dunkelkammer. Déi Tatsaach, dass Lëtzebuerg fënnef Deputéier-ten hat am Verfassungskonvent, anstatt wéi herno an der Regie-rungskonferenz sechs, dat war deen Deel, dee gemengt war. Déi méi genee Prezisioun vun den Auf-gaben vum ze wielen President vum Europäesche Rot, wourunner de Konvent vill geschafft hat, par rapport zu den initialen Iddie vum Här Giscard d'Estaing, huet dee richtigen Ustrach an der Regie-rungskonferenz kritt, gradewéi d'Recht, d'Presidentschaft ausze-üben, total am Däischtere gelooss vum Konvent, eréischt eng richtig Belichtung kritt huet an der Regie-rungskonferenz.

An déi Dealer, déi do critiquabel waren, dat waren net nëmmen Dealer, déi vum Statsminister kriti-séiert gi sinn, mä och vun de Kol-leege kritiséiert gi si während den Aarbechte vum Konvent an am Konvent, wou déi supplementar Demanden ëmmer gestallt gi sinn. Sou dass ee muss en Ënnerscheed maachen tëscht Dealer vum Konventsresultat an dem Endpro-dukt vun der Regierungskonferenz, dee mer elo Verfassungsvertrag nennen.

An déi zweet Saach, ech weess, dass eigentlech méi Leit, wéi et misst sinn, queesch mat mir sinn, well ech gesot hunn, ech géif zrëckrieden, wann d'Lëtzebuurger dee Verfassungsvertrag hei net géife ratifizéieren. Bon, ech sinn elo schonn eng gewëssen Zäit an der Politik, 22 Joer, mengen ech, an der Regierung, dovun zéng Joer Statsminister. Ech hunn zwar héieren, dass de Radio gemellt huet, meng Popularitéit wier no 10 Joer ëm 3% agesackt fir op 89 erofzestierzen.

(Hilarité)

Dat vergläicht sech gutt mat de Re-sultater vu menge Kolleegen hei ronderëm, also net hei an der Chamber, mä an deenen anere Länner. Stellt lech mol vir, den Här Chirac géif gesot kréien, en hätt 89% Zoustëmmung...

(Hilarité)

..., da géif souguer vläicht d'„Tage-blatt“ an aner Objektivier kommen-téieren a soen, dat wier erstaun-lech no esou enger laanger Zäit.

Mä onofhängeg dovu sinn ech laang an der Politik an d'Saach ass esou. Ech hu mer ëmmer Méi ginn, wann ech eng Fro gestallt kritt hunn, dat ze soen, wat ech ge-mengt hunn. An ech hunn dat och ëmmer gesot. Ech hunn d'Leit nach ni ugeschmiert. Dat hunn ech och virun engem Joer an engem aneren Zusummenhang, awer an engem ähnlechen, bewisen.

Dunn hunn ech am Dezember, am Wëssen drëm, dass dat alles géif knapps ginn hei am Land, gesot: „Jo, wann dat esou ass, da kann ech et net méi maachen.“ Well ech et och net kéint, Lëtzebuerg adequat, convenabel an esou wéi d'Leit et verdëngen ze vertrieden, wann d'Lëtzebuurger Nee gesot hätten an engem essentielle Mo-

ment vun der europäescher Geschicht. Eisen Afloss zu Bréissel wier null, wa mir dat maachen. An ech hunn alt geduecht - dat hunn ech mer awer eréischt herno geduecht, nodeem ech spontan geäntwert hat, well ech äntwere jo spontan, well ech wëll jo dat soe wat mir esou duerch de Kapp geet -, et ass jo besser du sees de Leit dat virdrun, wéi dass d'Leit herno rose mat dir ginn, wann s de den 11. Juli aus dem Palais kënn's a sees: Sou dat do war et dann.

Ech hätt et awer net däerfe soen. Ech hätt et net däerfe soen. Et ass net ëmmer gutt, fir dat ze soen, vun deem ee mengt, dass d'Leit d'Recht hätten et ze wëssen, wann een net gläichzäiteg sech Rechenschaft doriwwer gëtt, dass d'Leit dat komplett falsch herno kënnen interpretéieren. An duerfir deet et mir Leed, net datt ech et gesot hunn, well ech hunn dat gesot, wat ech mengen, mä et deet mer Leed, dass dat ee Moment laang d'Debatt an eng Richtung gedriwwen huet, wou se manifestement net higehéiert huet. Ech wollt dat hei soen an och deene Leit soen, déi dat net gutt verstanen hunn.

(Applaudissements)

Ech hunn de leschten Daaschdeg - wéi se beim Marie-Josée Jacobs doheem soen - hei erkläert, firwat dass ech mengen...

■ **Une voix.**- D'selwecht wéi zu Stengefort.

■ **M. Jean-Claude Juncker**, *Premier Ministre, Ministre d'État.*- Zu Stengefort och, well dat ass och un der Grenz.

(Hilarité)

..., dass ee soll zu där Verfassung Jo soen. Ech wëll d'Haus hei net nach eng Kéier mat engem Aufsatz ophalen, firwat dass ech dat mengen an et hunn esou vill excellent Kolleegen hei, och aus hiren ënnerschiddleche berufflechen Erfahrungen, eng fréier Ausseministesche, eng fréier Statssekretärin am Ausseministère, fréier Ministeren, bref, an där, déi et enges Dags ginn, wat awer viraussetzt, Här Huss, dass ee sech un d'Verfassung hält, dat ass en elementare Prinzip fir dohinner ze kommen, well do ginn ech...

(Interruption)

Wat gelift?

■ **M. Jean Huss (DÉI GRÉNG).**- Wollt ech dat ginn?

(Hilarité)

■ **M. Jean-Claude Juncker**, *Premier Ministre, Ministre d'État.*- Majo neen, mä d'Madame Flesch, déi hei laang Jore Fraktiounspresident an der Opposition war, dofir weess ech, dass si näischt besser kennt, wéi d'Reglement a wéi d'Verfassung, huet lech den Artikel 50 vun der Verfassung virgeluecht an do steet dran, dass ee keng Befehler vu bausse soll unhuelen, Parteistatuten zielen net an der Chamber. Déi zielen net hei.

Hei geet et ëm ganz aner Saachen, wéi engem Kongressbeschluss vun deene Grénge Folleg ze leeschten. Mä dat ass eng aner Saach, doriwwer streide mer net. Ech hunn lech awer ganz gär, well ech zielen lech zu deenen, déi Nee soen, net aus berechnenden, falsch opgewéckelte Grënn. Ech soen net, dass dat een europäeschen Neen ass, et ass op jidde Fall keen nationalisteschen; dofir wëll ech eigentlechguer net mat lech streiden. Mir hunn nach, wéi ech hoffen, jorelaang genuch Zäit fir dat ze maachen.

(Hilarité)

All déi Grënn si genannt ginn. Ech wëll der zwee, dräi nach nennen, déi nach net genuch belicht gi sinn. Wat ech essentiell fanne fir e klengt Land ass, dass den Europäesche Verfassungsvertrag, déi europäesch Kompetenzuerdnung ganz kloerstellt, dass staark Allusiounen, och vum Här Goerens, dorop gemaach ginn. Mir wëssen, wann dee Verfassungsvertrag a Kraaft ass, dass mer eng Debatt

net méi brauchen ze hunn an dat ass déi Debatt iwwert d'Kompetenzkompetenz, wou d'Europäesch Unioun sech selwer Kompetenze gëtt, déi se laut Souveränitéitsiwerdroungsvertrag net huet. Elo wësse mer, dofir ass Europa zoustänneg, dofir ass ee Land zoustänneg. Dat halen ech fir wesentlech, well domat sinn d'national Souveränitéite respektéiert, domat sinn och déi national Identitéite respektéiert an domat sinn och déi national institutionell Strukture vun de Memberstate respektéiert.

Et geet awer net duer, dass dat an deem Verfassungsvertrag steet, dat muss och d'Kommissioun - iwwert déi ech mech selte kritesch äusseren, well ech et einfach gutt fanne wann ee sech net ëmmer kritesch zur Kommissioun äussert, well soss wier ee laang amgaangen - mat Inhalt erfüllen, an déi muss einfach wëssen, dass et nieft dem Prinzip vun der Subsidiaritéit och de Prinzip vun der Proportionalitéit gëtt, deem am Verfassungsvertrag awer och geregelt ass, well do elo erstmalig gesot gëtt, Är „Bréisseler Regelungen“, Är europäesch Regelungen däerfen net ze wäit an den Detail goen.

Et géif munchem Kommissär gutt doen, wann e lassgeet zu Bréissel, ech wëll soe wa seng Generaldirektoren onkontrolléiert lassginn, sech virzustellen, dass de Buergermeeschter vu Biekerech besser weess, wat gutt ass fir seng Leit a fir seng Landschaft a fir seng Zoustänn an Ëmstänn a senger Gemeng, wéi e Kommissär zu Bréissel. D'Kommissioun muss léieren, dass dee Programmrausch, déi Reguléierungswut am Detail, déi een do heiansdo feststellt, eppes ass, wat der europäescher Iddi schuet an net déi europäesch Iddi virubrängt.

An dofir ass et och um Parlament, un dësem Parlament, dat jo nei Rechter kritt duerch den Europäesche Verfassungsvertrag, well d'Parlamentarier kënnen Asproch erhiewe géint d'Direktiven, falls se der Subsidiaritéit net entsprechen oder wa se der Proportionalitéit net entsprechen, wa se d'Reguléierungswut ze wäit dreiwien, fir drop ze uechten, dass do mat der Heckscheier heiansdo laanscht déi iwwergräifend Kompetenzgrossmannssucht vun eenzelne Leit an där Bréisseler Kommissioun virgaange gëtt.

Ech gehéieren net zu deenen, déi d'Kommissioun systematesch kritiséieren, éischter zu deenen, déi se systematesch verdeedegen. Et muss een einfach wëssen, wat net gutt ass ass net gutt, a wat net gutt ass ass schlecht, a wat schlecht ass soll opgehale ginn, well mir risquéieren alleguer Problemer ze kréien.

Wat ech gutt un deem Verfassungsvertrag fannen, dat ass eppes, wat awer nu wierklech, mengen ech, net gesot ginn ass an dat ass, dass een och senger Wee ka goen, wann et engem net méi gefält. Dat halen ech fir een aussergewöhnleche Réckgewënn vun nationaler Souveränitéit, dass een net definitiv agespäert ass an där Europäescher Unioun. A wann et engem ze waarm op de Kuele gëtt, da kann ee sech hiewen a goen, no e bësse komplizéierte Prozeduren, mä jidderee muss wëssen, en ass net méi op onendlech Zäit, well de Vertrag huet jo keng zäitlech Begrenzung, wéi den Här Fayot et gutt duergestallt huet, agespäert an eppes aus deem ee léiwer eraus wier well ee sech doranner net méi wuel spielt.

Ech fannen et gutt, dass dee Verfassungsvertrag en fait nëmmen 114 Artikelen huet. Deen éischten an deem zweeten Deel, dat ass dat, wat wierklech d'Bezeichnung „Europäesch Verfassung“ verdéngt, an déi ass net méi grouss an net méi laang, net méi komplizéiert an net manner an net méi subtil, wéi national Verfassungen och. Dat ass wat Europa ass, wat do an deenen 114 Artikelen vun dem éischten an dem zweeten Deel steet.

En drëtten Deel, iwwert dee mer zu puer net frou waren - och Membere

vum Konvent waren net frou, dass deen op eemol do mat dra koum -, ass u sech soss näischt, wéi de Versuch eppes, wat total illisibel war, méi lisibel ze maachen - ob-schonn ech mat der Madame Flesch d'accord sinn, datt et large-ment illisibel bliwwen ass.

Mä mir hate fënnef Verträge, mat deene mer geschafft hunn, plus nach dräi klenger, wann ech de Fusionsvertrag an ähnlech Instrumenter dobäihuelen. Jidderee weess dach, dee praktesch mat Europa ze dinn hat, wat dat fir e bibliothekareschen Opwand all Kéier bedeit huet fir ze wëssen, a wat fir engem Vertrag dass ee wier a wat déi Verträge géife soen a wéi kompatibel dass déi Dispositiounen tëscht den eenzelnen Verträge wieren. An et ass gutt, dass mer elo nëmme méi ee Vertrag hunn, dass mer eng gewësse Beschränkung hunn, an zwar eng zolid Beschran- kung vun den Décisionsmechanismen an der Europäescher Unioun.

An et ass gutt, dass mer deenen dräi Piliere lass sinn: Europäesch Gemeinschaft, Aussen- a Sécherheetspolitik, drëtten Deel, Justice an Affaires Intérieures, déi mer mol op Lëtzebuergesch ni iwwersat kritt hunn, déi JAI. Wéi vill Leit verstinn eigentlech, wa mer vu JAI schwätzen? Mir brauchen net méi vu JAI ze schwätzen, well de JAI ass fort. Vermësst een en? Neen. Et wosst keen, dass en do wier.

(Hilarité)

Wat een eigentlech hätt misse maachen an der pedagogescher Duerstellung vun all deem, wat mer hei hunn: Et hätt ee missen de Leit, déi verzweifeln un deem onlieserlechen drëtten Deel, alleguer déi Verträge matschécken, déi ofgeschaaft ginn, a se da misse froen: „Wëllt Der dat behalen, oder wëllt Der dat Neit hei kréien?“ Dat wier eigentlech déi richteg Fro gewiescht.

Mä wann ee géint de Verfassungsvertrag stëmmt, da behält ee jidde-falls deen décke Koup do, deen nach ni ee geliest huet an dee mer probéiert hunn an deem méi klengen drëtten Deel esou zesummen-zeschreiwen, dass en zwar nach net allgemeng verständlech ass, awer méi applicabel gëtt, an deen et méiglech gemaach huet, viles ze preziséieren, wat no Prezisioun geruff huet.

Déi Charta vun de Grondrechter fënnt eng Kommentéierung, déi een heiansdo zur Verzweiflung dreift. Elo hu mer - d'Madame Flesch scho wéi se Ausseminister war, vill anerer duerno - 30 Joer laang dofir gekämpft, dass dach déi Europäesch Unioun, dee Rechtsraum do, zumindest soll Personnalité juridique kréien. Kritt se elo. Dass déi Europäesch Unioun kann der Europäescher Konventioun fir Mënscherechter als Europäesch Unioun bäitrieden. Kann se elo. An derbäi gi mer eis dann nach déi Charta, déi d'Englänner an d'Schwede verhénnert hunn am Joer 2000 zu Nice, obligatoresch ze maachen a wou se dës Kéier mat partiellen Aschränkungen averstane waren, dass se géif obligatoresch ginn.

Ech sinn eigentlech net bereet, dass een dat klengriet. Wou gëtt et dann dee kontinentale Raum soss enzwoousch op der Welt, wou d'Rechter opgeschriwwen sinn? Net nëmme Rechter vun haut, mä Rechter, déi wäit eragräifen a geféierlech Verierungen, déi d'Mënschheet kann an der Zukunft huelen.

Hei sinn d'Rechter vun de Kanner festgeschriwwen, déi sinn net an alle Verfassunge vun der Europäescher Unioun an hire Länner festgeschriwwen. Hei ass festgeschriwwen, an där Grondrechts-Charta, dass d'Klone vu Mënschen net erlaabt gëtt. Wou ass da soss an der Welt ee Grupp vu 27, 28

Länner, dee sech selwer imposéiert, net all geféierlech Verierungen vum mënschleche Geescht matzemaachen?

Hei gëtt festgeschriwwen an där Charta, dass net mat mënschlechen Organer kann Handel bedriwwen ginn. D'Welt ass awer voll mat Handel vu mënschlechen Organer. Hei ass ee géuerdneten ziviliséierte Raum, an dat soen ech net als Ofgrenzung par rapport zu aneren, déi sech och mol op esou Zukunftsrechter zoubewegen, an deem ee kloer beweist wat d'Mënschen däerfen a wat d'Mënschen net däerfen. Si däerfen alles, wat se an hirem Rechtsraum, och an hiren zivilen a perséinleche Rechter, haut zu Lëtzebuerg däerfen.

Deen Europäesche Verfassungsvertrag verbiit eis net de Mariage vun Homosexuellen anzeféieren, an en obligéiert eis och net de Partnariat, dee mer gestëmmt hunn d'lescht Joer, ofzeschaffen. En intervenéiert net an d'Familljerecht, en intervenéiert net an d'Adoptiounsrecht. E léisst alles dat an den Hänn vum Nationalstat.

Déi demonstrativ Oper, déi gesong gëtt, wéi wann Europa sech elo géif op alles stierzen, wat haut an der nationaler Zoustännegkeet ass, an dat ass ee Gefill, wat d'Leit systematesch de Moment bäibruecht kréien, stëmmt net. De Verfassungsvertrag mécht just de Géigendeel. E verweist d'Europäesch Unioun eigentlech op ville Punkten an hir Schranken, an do, wou et fir eis wichteg ass, an esouguer do wou mer bereet sinn, mat deenen aneren europäesche Länner Léisungen erbäizeféieren, léisst en d'lescht Décisioun beim Lëtzeburger Parlament.

Dat ass richtig bei de Steieren, vun deenen ech soen, dass mer musse Koordination an Harmoniséierung op ville Pläng maachen; hu mer jo och gemaach bei der TVA a bei der Kapitalertragssteuer. Mä mir kréien net enges Dags vun enger Majoritéit vun anere State virgeschriwwen, dass d'TVA vu 15 op 19 oder op 22 oder op 25% eropgeet. Et ass keen deen decidéiert, dass eis Liewensmëttel, déi mer mat 3% haut besteieren, mar musse mat 25% besteiert ginn.

Een halleft Liewe sinn ech amgang an Europa mat de Leit ze streiden iwwert d'Steierharmoniséierung, an et sinn der muncher heibannen, déi do alt scho mol periodesch dobäi waren, wéi den Här Grethen. Ech maachen do viles mat, awer ëmmer esou, dass et passt heiheim. A fir sécher ze sinn, dass et passt, brauch een a leschter Analys, jee nodeem wien déi Dossieren ze verrieden huet, d'Unanimitéit. Net fir net matzemaachen, mä fir näischt octroyéiert ze kréien, wat een aus sozialen, aus wirtschaftspoliteschen, aus kulturellen an aus soziologesche Grënn net wëllt.

Dat stellt dëse Verfassungsvertrag sécher, gradewéi e sécherstellt, dass mir an der Sozialpolitik, do wou mir gäre selwer Meeschter wieren - wat jo net heescht, dass mer net op anerer Rücksicht huelen -, selwer kënnen decidéieren, wat „soziale Sache ist“ a wat net.

Ech sinn dergéint, dass eng Majoritéit vun anere Staten decidéiere kann, wéi eis Pensiounen hei funktionéieren. Gott weess, dass ech mat villen heibanne schonn décken Zodi hat wéinst de Pensiounen. Mä ech hu gären, dass mer heibanne streiden an heibannen decidéieren, a wëssen drëm, wat an deenen anere Länner geschitt. Mä net, dass déi aner decidéieren, wat mir hei ze maachen hunn.

Dat soen ech als een deen, mengen ech, seng europapolitesche Convictiounen net all Kéier muss hei aus dem Bauchladen erauszéien, fir d'Publikum ze beandrocken, mä dat soen ech well ech der Meenung sinn, dass dat zum manner gutt funktionnéierenden Europa passéiert.

Wann ëmmer méi Länner duerch eng majoritär Décisioun steier- a sozialpolitesch Décisiounen op-

gezwong kréien, féiert dat zu enger Désaffectioun an zu enger Ofkéier vun der europäescher Iddi. An dofir ass et gutt, dass dat an där Verfassung hei steet. Gradewéi et gutt ass, dass mer hei an dësem Verfassungsvertrag de Prinzip vun der duebeler Majoritéit ageschriwwen hunn, fir dee mer schonn zu Nice agetruede sinn.

D'Leit fäerten heiheim - ech fäerten dat net, mä ech muss d'Erkenntnis hunn, dass d'Leit dat fäerten -, mir géifen elo iwwerrannt ginn an deem groussen Europa; dat hunn d'Leit heiheim nach ëmmer gefäert. Se hu scho fonnt, an der Benelux wieren der dräi e bësse vill. Wéi mer 6 gi sinn, wéi mer 9 gi sinn, oder 10 oder 12 gi sinn, wéi mer 15 gi sinn, wéi mer 25 gi sinn; ëmmer datselwecht Gespéich.

Mir waren awer nach ni esou gutt dru wéi elo. An all Kéier, wann déi Europäesch Unioun méi grouss ginn ass - ech sinn net der Meenung, dass déi nach soll onendlech laang an och méiglechst séier erweidert ginn; ech si géigendeleger Meenung -, mä all Kéier, wann déi Europäesch Unioun nei Stécker vum Kontinent an de Kuerf geluecht kritt huet, ass eisen Afloss méi grouss ginn.

Et ass dach eppes Wäertvolles fir ee klengt Land op engem méiglechst groussen europäeschen Dësch ze setzen, wou iwwer all kontinental Froen decidéiert gëtt, zu 25, zu 27, zu 30, anstatt dass mer, wéi honnerte Joer laang, a besonnesch an deenen 150 leschte Joer, müssen erdulden an erliden, wat dräi oder véier grousser eleng decidéieren; dass een do ka matschwätzen. Dat fannen d'Leit selbstverständlech hei am Land.

Et ass net selbstverständlech. Et war ni eis Situatioun an Europa. Ech hunn dat schonn eng Kéier gesot.

Wéi mer de Referendum '21 haten a wéi d'Lëtzeburger decidéiert hunn, mir missten eng Wirtschaftsunioun mat Frankräich maachen - mir hu jo eng mat der Belsch kritt, wéi mer wëssen -, dunn ass den deemolege Statsminister Reuter op Paräis gefuer an en huet dräi Wochen op e Rendez-vous gewaart an ass vun engem Sous-secrétaire d'État parlementaire, Pichon huet dee Geck geheescht, emfaange ginn, an deen huet em gesot: „Dat interesséiert eis net.“ Dat ass Lëtzebuerg ouni Europa!

An déi déi mengen, hei kënt ee Solotouren dréinen, an hei kënt ee sech ausklamieren, aus der geographescher an demographescher Realitéit, déi iere sech fundamental. Kleng Länner kréien näischt geschenkt, wa se eleng sinn. A kleng Länner kréie vill, wa se sech intelligent, virsiichteg an engagéiert abréngen, a méi breet Disziplinen, wéi déi vun der Europäescher Unioun, déi gutt duerchstrukturéiert sinn an déi gutt duerchorganiséiert ginn.

A wann déi Europäesch Unioun an Zukunft decidéiert, trëtt dëse Vertrag a Kraaft, dann zielt d'duebel Majoritéit. Dat heescht, net déi grouss decidéieren, Majoritéit qualifié hin oder hier, et muss ee Stat méi wéi d'Halschent vun alle Memberstater averstane sinn. Et kënnen net déi véier, fënnef grouss decidéieren. Déi kënnen blockéieren. Mä decidéiere kënnen mer nëmmen, an deem Europa vu 27 wat mer elo hunn, wa 15 Memberstater averstane sinn.

Dat heescht, dass, wann ofgestëmmt gëtt, déi franséisch, déi englesch an déi spuenesch an déi italienesch Stëmm net méi wäert ass wéi eis Stëmm. An da gëtt gekuckt, ob déi Majoritéit vun de Länner, wou eis Stëmm esou vill zielt wéi déi vun deene Groussen, ob dat 65% vun der Bevëlkerung reflektéiert. Do spille mer keng esou eng ganz grouss Roll méi, mä bei deem éischte Vote si mer esou vill wéi d'Fransousen, si mer esou vill wéi d'Engländer.

Wéini hate mer dat da schonn, hei op dësem Kontinent, deen nach esou vill Streech kritt huet, dass eis

Stëmm esou vill wäert war, wann ofgestëmmt ginn ass, wéi d'Stëmm vun deene grouse Länner?

An dat kréie mer, an dat ass fir mech den Haaptgrond, fir zu deem Verfassungsvertrag Jo ze soen, an erkläert och vill lenger, deen ech heiansdo net verstoppt kréien.

Ech akzeptéieren net, dass gesot gëtt, ech hätt mat der Madame Polfer ee Vertrag ausgehandelt a mat dem Här Asselborn ee Vertrag ënnerschriwwen, deen e manner soziaalt Europa géif. Ech akzeptéieren dat net.

Firwat ausgerechent elo, wou ech al a verstänneg ginn,...

(Hilarité)

...soll ech mech dohinner setzen zu Ruum den 29. Oktober an ënnerschreiwen, dass Europa elo soll manner sozial ginn? Firwat? Et ass jo am eigentleche Sënn vum Wuert am héchste Mooss beleidegend fir engem ze ënnerstellen, e géif bewosst kalbiddeg eng Ënnerschrëft leeschten, fir dass manner Sozialpolitik an Europa kënnt gemaach ginn.

Et steet an deem Vertrag eng iwwergräifend horizontal Sozialklausel, déi all Politiken de sozialen Exigenzen ënnerwerft. An dat ass eppes Essentielles. Dat ass d'Primat vun der Sozialpolitik erëm hiergestallt. Dat ass dat, wat mer europäesche Sozialmodell nennen, vun deem d'Madame Flesch geschwat huet, nämlech d'wirtschaftlech Kraaft a Kombinatioun brénge mat sozialer Gerechtegkeet. Wirtschaftlech Kraaft heescht guer näischt, wa se net bestëmmt Finalitéiten an der Gesellschaft déngt. Déi huet der Solidaritéit ze dëngen. Déi huet der Organisatioun vun der

Gesellschaft an der Gerechtegkeet ze dëngen. Déi huet dem gläichméissege Verdeelen no de Maßstäb vun der Gerechtegkeet vum erwirtschaftete Räichtum ze dëngen. Wirtschaft ass kee Selbstzweck. Déi Verfassung hei seet net, dass d'Wirtschaft alles ass. Si seet ganz genau de Géigendeel, well se iwwer alles d'sozial Exigenz stellt, an dat ass Ursaach genuch, fir deem Vertrag do Zoustëmmung ze ginn.

Wie weess dann, dass mer dat nach eng Kéier erëmkreien? Souguer meng gutt Frënn, déi am Konvent waren, haten dat net an den Text vum Konvent erakritt. Dat ass an der Regierungskonferenz an den Text erakomm. An dat hu mer zesumme virbereet mat de Kollegen, déi am Konvent waren, an ech maachen hei kee Concours tëschent deenen engen an deenen aneren. Déi Texter ware jo do. Mä mir hunn zu puer an där Regierungskonferenz dat duerchgedréckt.

A wann ech elo héieren, dass et jo net wouer ass, dass mer zwou Konzeptiounen hu vun Europa, déi sech opposéieren, déi déi de Maart wëllen, dee keng Solidaritéit produzéiert, an déi déi sozial Maartwirtschaft wëllen, déi fir d'alleréischte Kéier an engem europäesche Vertrag steet, an déi wëllen och soziaalt, normatiivt Verhale vun den öffentlechen Hänn forcéieren. Déi, déi elo soen, dat wier net wouer, dat wier alles een Iertum, et wëllt een net nëmmen de Maart, et wëllt ee selbstverständlech och e soziaalt Europa.

Spéitstens am Oktober proposéiert d'Lëtzebuerger Regierung, dass mer - dat kënne mer jo maachen -

déi horizontal Sozialklausel huelen an direkt uwenden. Et muss ee jo net de Vertrag dofir stëmmen. Mir kënne jo, wa mer alleguerten enger Meenung sinn, soen zu 27: Okay, dat wat elo eréischt soll kommen 2007, 2008, 2009, dat maache mer direkt, politesche Beschloss, an dann teste mer mol wéi dat da geet mat der Bolkestein-Direktiv, déi mir net wëllen, mä déi anerer wëllen; déi mir net esou wëllen an anerer gären esou hätten; wa mer dann dat duerch de sozialen Triichter lafe loossen.

Wa mer dat awer wëlle maachen, kënne, opgrond vun eisen Iwwerzeegungen, déi jo déi vu jiddferengem heibanne sinn, jo da musse mer an der Positioun sinn am Oktober an duerno, fir dat kënne ze verlaangen. Wat soll een dann eppes verlaangen, wou d'Leit dergéint gestëmmt hunn? Wann ee gäre méi eng adequat Sozialpolitik hätt, wann ee géif gären d'Méiglechkeet opmaachen, eenzel sozialpolitesch relevant Deeler direkt zur Applikatioun ze bréngen, well dat och duerch e politesche Beschloss kann erbäigefouert ginn, da wier et net gutt wann ee géif géint dee Verfassungsvertrag do stëmmen, well soss hätt deen, deen dat do misst virbréngen, nawell e schlechte Moment vläicht ze passéieren, an nach e puer weider Explikatiounen ze ginn, ier en zum regelrechten Text vu senger Propositioun kënnt.

A wann dee Vertrag nei verhandelt gëtt - wat ech net gleewen -, well «il ne faut pas sous-estimer le génie des peuples, y compris français et néerlandais...», ech si fundamental iwwerzeegt, dass dee Verfassungsvertrag esou a Kraaft trëtt.

Dat dauert méi laang, dat gëtt schwierereg, dat brauch vill Gespréich. Mä wann en net esou a Kraaft trëtt, weess ech, dass deen, dee mer hunn, net fonctionnéiert. Also brauche mer een neien. Mir kënne elo hei den Hochstand mat den Ouerläppercher maachen, mir kréien dann een neie Vertrag. An ech soen dat nach eng Kéier, wa mer wëllen an deem neie Vertrag, falls en da géif kommen, dat fir eist Land a fir Europa - mä mir sinn hei am Lëtzebuerger Parlament - wëlle kréien, da kënne mer net géint dee Verfassungsvertrag hei stëmmen, soss hu mer näischt an der Hand, wa mer enges Dags mussen eis Kaarten op den Dësch leeën.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix. - Très bien.

M. le Président. - Merci, Här Statsminister.

Dann, Dir Dammen an Dir Hären, stëmme mer elo an éischter Lecture iwwert de Projet 5442 of.

Den 10. Juli gëtt de Referendum iwwert den Traité ofgehalen. D'Chamber huet an hirer Resolutioun vum 8. Juni festgehalen, datt si dem Resultat vum Referendum Rechnung droe wäert. Deemno kënnt et nëmmen am Fall vun engem positiven Entschied zum second vote constitutionnel.

Laut Artikel 114 vun der Verfassung ass eng qualifizéiert Majoritéit vun zwee Drëttel vun de Stëmmen erfuerdert. De Vote par procuration ass net erlaabt.

Premier vote constitutionnel

De Projet de loi 5442 ass an éischter Lecture mat 55 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, François Maroldt, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mmes Nelly Stein, Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

MM. Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Henri Grethen, Paul Helminger, Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter.

(Applaudissements)

Voilà, Dir Dammen, domadder si mer um Enn vun eiser Sitzung...

(Hilarité)

...Dir Dammen an Dir Hären, si mer um Enn vun eiser Sitzung ukomm. Déi nächst Sitzung ass muer de Mëtten um hallwer dräi.

D'Sitzung ass opgehuewen.

(Fin de la séance publique à 20.07 heures)

Ordre du jour

1. Débat d'orientation sur la revalorisation des friches industrielles de la région Sud (suite)
(Motion modifiée - Vote)
2. 5466 - Projet de loi portant approbation
  - de la Convention internationale pour la réglementation de la chasse à la baleine, et du Règlement, faits à Washington, le 2 décembre 1946
  - du Protocole, fait à Washington, le 19 novembre 1956, à la Convention internationale pour la réglementation de la chasse à la baleine, faite à Washington, le 2 décembre 1946*(Rapport de la Commission de l'Environnement - Discussion générale - Vote et dispense du second vote constitutionnel)*
3. 5376 - Projet de loi portant approbation du Protocole relatif à l'adhésion de la Communauté européenne à la Convention internationale de coopération pour la sécurité de la navigation aérienne „EUROCONTROL“ du 13 décembre 1960, telle qu'amendée à plusieurs reprises et coordonnée par le Protocole du 27 juin 1997 et de l'Acte final, signés à Bruxelles, le 8 octobre 2002
(Rapport de la Commission des Transports - Discussion générale - Vote et dispense du second vote constitutionnel)
4. 5396 - Projet de loi portant approbation
  - de la révision 2, entrée en vigueur le 16 octobre 1995, de l'Accord concernant l'adoption de conditions uniformes d'homologation et la reconnaissance réciproque de l'homologation des équipements et pièces de véhicules à moteur, fait à Genève, le 20 mars 1958, et approuvé par la loi du 1er août 1971 (Accord concernant l'adoption de prescriptions techniques uniformes applicables aux véhicules à roues, aux équipements et aux pièces susceptibles d'être montés ou utilisés sur un véhicule à roues et les conditions de reconnaissance réciproque des homologations délivrées conformément à ces prescriptions);
  - de l'Accord concernant l'établissement de règlements techniques mondiaux applicables aux véhicules à

roues, ainsi qu'aux équipements et pièces qui peuvent être montés et/ou utilisés sur les véhicules à roues et des Annexes A et B, faits à Genève, le 25 juin 1998

(Rapport de la Commission des Transports - Discussion générale - Vote et dispense du second vote constitutionnel)

5. 5355 - Projet de loi concernant le partenariat entre les syndicats de communes et l'État et la restructuration de la démarche scientifique en matière de protection de la nature et des ressources naturelles

(Rapport de la Commission de l'Environnement - Discussion générale - Vote et dispense du second vote constitutionnel)

6. 5456 - Projet de loi relative à la revalorisation du site de Höhenhof

7. Ordre du jour

(Rapport de la Commission des Transports - Discussion générale - Vote et dispense du second vote constitutionnel)

Au banc du Gouvernement se trouvent: MM. Lucien Lux et Jean-Marie Halsdorf, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.31 heures)

M. le Président. - D'Sitzung ass op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

M. Jean-Marie Halsdorf, *Ministre de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire.* - Neen, Här President.

M. le Président. - Merci, Här Minister.

1. Débat d'orientation sur la revalorisation des friches industrielles de la région Sud (suite)

Mir kommen dann zum éischte Punkt vun eisem Ordre du jour. Dat ass, esou wéi mer dat gëschter arretéiert haten, déi Motioun, déi d'Madame Lydia Mutsch den 2. Juni am Kader vun der Orientéierungsdebat iwwert d'Industriebroochen deposéiert hat.

Motion 1 modifiée

La Chambre des Députés,

- saluant les efforts des gouvernements successifs dans la mise en

oeuvre du projet de reconversion des friches industrielles au sud du pays, dans un esprit de décentralisation sur le plan économique, administratif et culturel;

- considérant l'envergure des investissements publics sur le site prioritaire Esch/Belval-Ouest;

- soucieuse que les équipements de l'État sur le site Esch/Belval-Ouest puissent se réaliser et s'intégrer dans le respect des structures régionales et locales existantes;

- insistant sur la nécessité de poursuivre la mise en place des infrastructures prévues par l'État et la société de développement Agora permettant d'accélérer le développement du projet phare Esch/Belval-Ouest dans un esprit de «public-private partnership»;

- rappelant l'engagement des gouvernements successifs d'entamer également la revalorisation d'autres anciens sites sidérurgiques, à savoir Terres Rouges, le crassier Ehlerange, la fonderie de Rodange, les crassiers de Differdange et Mondercange, ainsi que le site de Dudelange;

invite le Gouvernement

- à soumettre à la Chambre des Députés un troisième rapport «Friches industrielles: état d'avancement et perspectives», renseignant sur les projets et investissements de l'État sur Esch/Belval-Ouest et les autres sites prioritaires définis;

- à préciser le concept d'ensemble pour les friches existantes avec leurs prolongements éventuels au-delà des frontières parallèlement à la finalisation du plan directeur régional;

- à actualiser le plan pluriannuel des investissements de l'État sur les friches, avec un échéancier précis, dans un souci de transparence et d'information continue du public et dans le but d'encourager